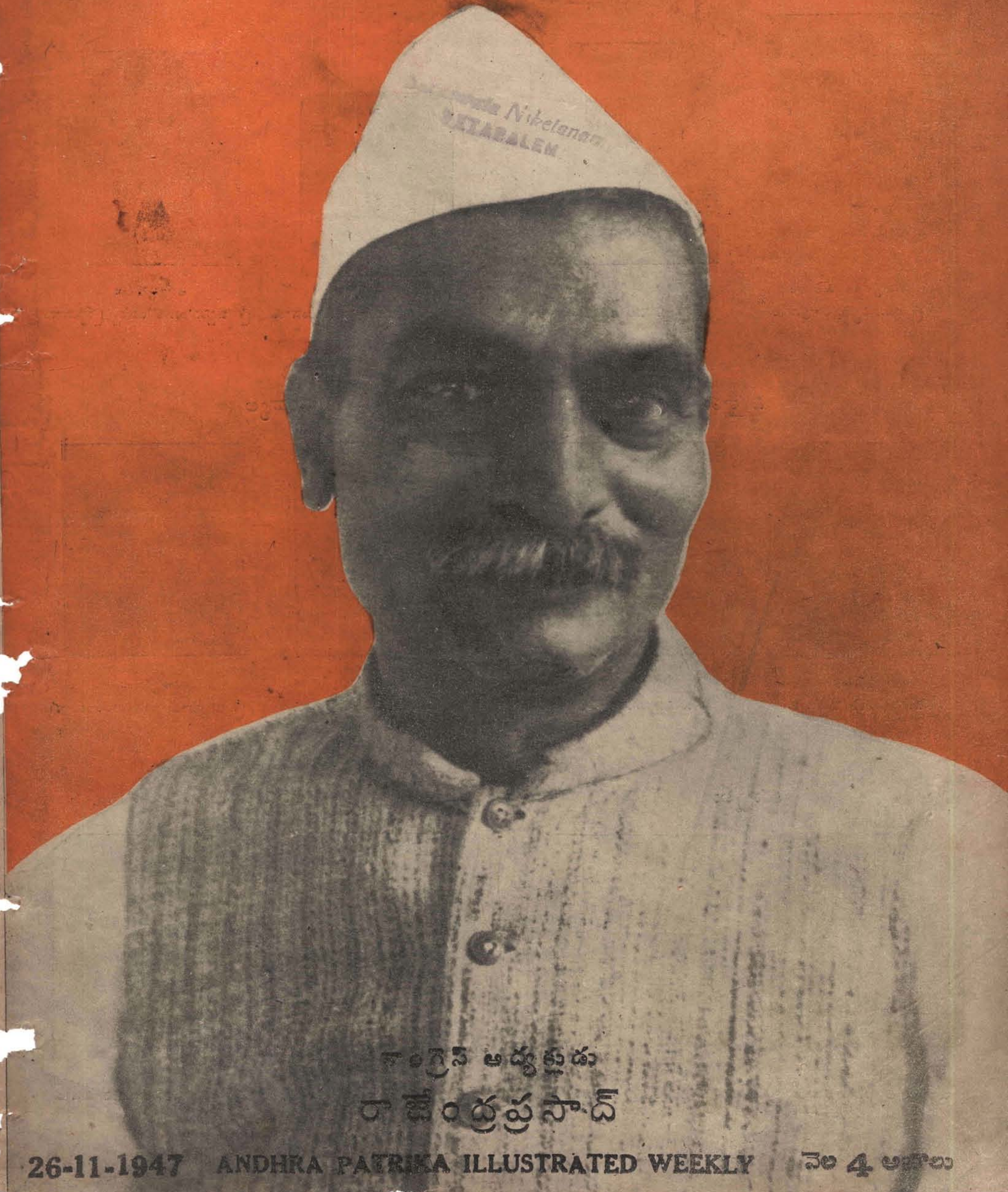

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు
రాజేంద్రప్రసాద్

తెలుగు పట్టణాల పురపాలకులు

అధ్యక్షులు - ఉపాధ్యక్షులు

చెన్నపట్నం

అనంతపురం

కార్పొరేషన్ మేయరు
శ్రీ యు కృష్ణారావుగారు

డిప్యూటీ మేయరు
శ్రీ బి చెల్వపతి చెట్టిగారు

పురపాలక అధ్యక్షులు
శ్రీ పప్పురి రామాచార్యులుగారు

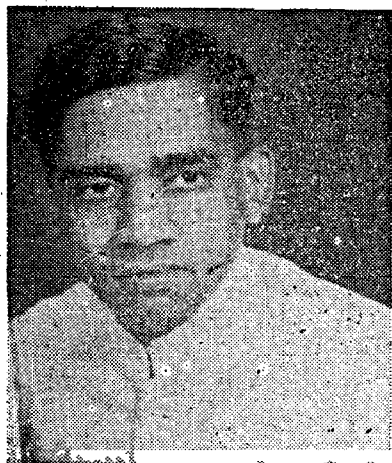
ఉపాధ్యక్షులు
శ్రీ పెద్దగొంది కొండప్ప శ్రేష్ఠిగారు

చిత్తూరు

నంద్యాల

అధ్యక్షులు
శ్రీ సి రఘుపతి నెట్టిగారు

ఉపాధ్యక్షులు
శ్రీ సి విజయసింహ రెడ్డిగారు

అధ్యక్షులు
శ్రీ దేశాయి కుప్పారావుగారు

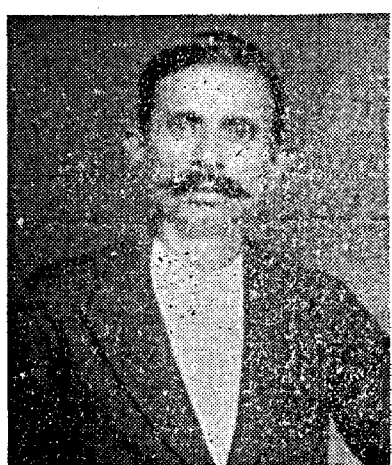
ఉపాధ్యక్షులు
శ్రీ ఆత్మకూరు నాగభూషణంగారు

కర్నూలు

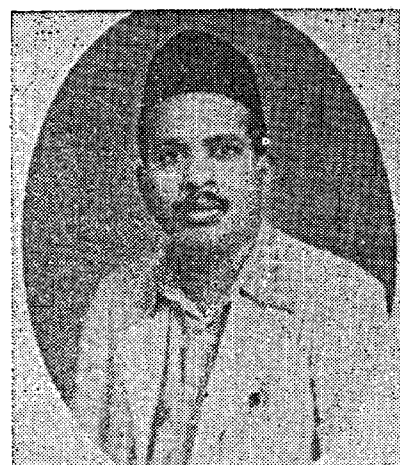
ఆదోని

అధ్యక్షులు
మహబూబ్ ఆలీఖాన్ గారు

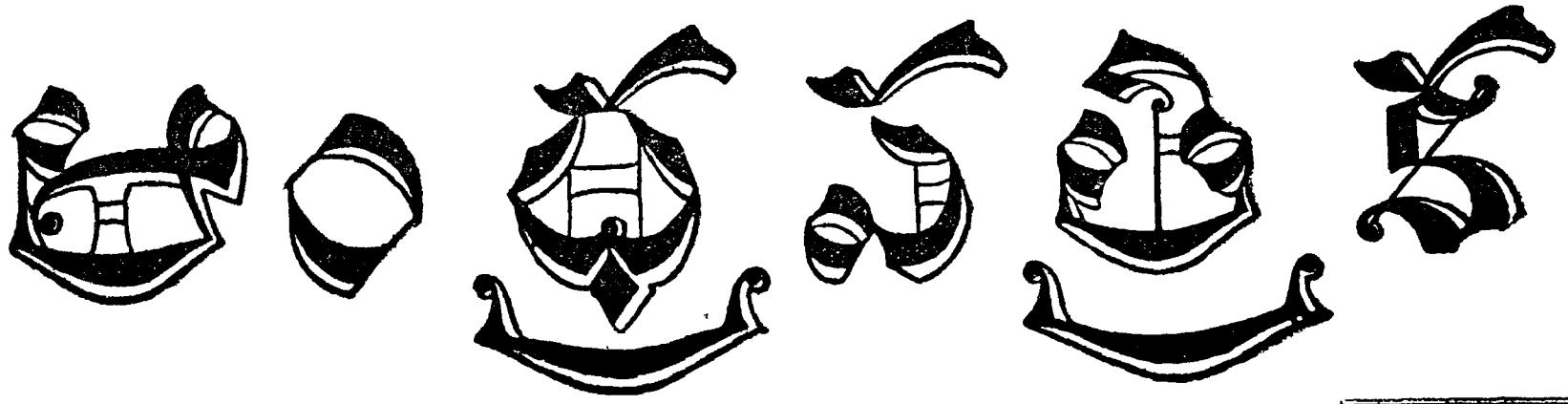
ఉపాధ్యక్షులు
శ్రీ వండిరి పుల్లయ్యగారు

అధ్యక్షులు
శ్రీ రాయచోటి సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు

ఉపాధ్యక్షులు
మండిగిరి ఖాజాహుసేన్ సాహెబ్ గారు

సంవత్సర చందా రు. 12-0-0

విడిపత్రిక అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరవర! యస్త్రియము తన మనంబున కగు చా

నొరులకు నవినేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లకా. (మహాభారతము)

సంపుటము 40

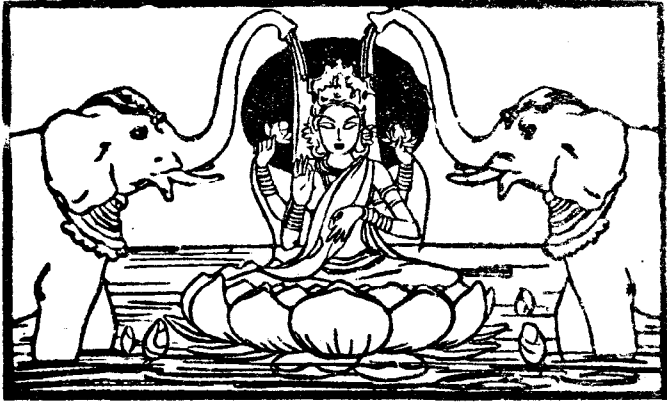
సంచిక 11

Founder: K. NAGESWARA RAO.

సర్వజిత్తు సంవత్సర కార్తిక శుద్ధ త్రయోదశి బుధవారము

“సంజాబ్ కాంగ్రెస్‌లోయ జాతి దంపతులు ”

ఆంధ్రపత్రిక

1947 నవంబరు నెల 26 -వ తేది బుధవారము

హైదరాబాద్ భవితవ్యం

అధినివేశ ప్రభుత్వ సంస్థాన శాఖా మంత్రి సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ హైదరాబాద్ కు వెళ్ళిన గురువారం ఉదయం తిరిగివచ్చిన తరువాత నిజాం ప్రతినిధివర్గం నవంబరు 25-వ తేదీన మల్లా సంప్రదింపులు సాగించడానికి ఢిల్లీ వెళుతుందని ప్రకటించారు. ఆ తేదీకి నాలుగు రోజులు ముందుగానే, ఈడఫా హైదరాబాద్ రాయబార వర్గం ఢిల్లీ బయల్దేరి వెళ్ళింది. తొలి రోజు సంస్థాన శాఖా కార్యదర్శి, శనివారం ఆక్టింగ్ గవర్నరు జనరల్ శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారిని ఉప ప్రధాని, సంస్థాన శాఖా మంత్రి సర్దార్ పటేలునూ కలుసుకొన్నారు. ఈ సందర్భం లో పర్యవసానం ఏమైందో ఇంకా స్పష్టంగా తెలియలేదు కాని సంస్థానం స్వతంత్రంగా ఉండిపోవడమో లేక భారత అధినివేశంలో చేరిపోవడమో లేక మరొక కాలం అమలులో ఉండ గల యధాతథపు ఒడంబడికను చేసు కోవడమో నవంబరు 25 తో నిర్ధారణ అయిపోవాలని సర్దార్ పటేల్ అధిని వేశ శాసనసభలో సూచించారు. ఆ తరువాత జనాభాలో ఏర్పాటున ఒక బహిరంగసభలో ఉపన్యసిస్తూ నిజాం సరియైన మార్గాన్ని అనుసరిం చకపోతే, ఆ సంస్థానాధీశ్వరుడూ జనా భుష్ నవాబునీ అనుసరించవలసి వస్తుందని హెచ్చరించారు.

ఓటి ఫలితంగానే అయిఉండవచ్చును హైదరాబాద్ వైఖరిలో కొంచెం మార్పు కనిపిస్తున్నది. ఇత్తేహద్-ఉల్-ముస్లిమీన్ అధ్యక్షుడు కాశీం రజ్వీ హిందువుల ఆస్తి, ప్రాణముల రక్షణకు పూర్తి బాధ్యత వహించాలని తన అను చరులను ఆదేశించారు. సంస్థానంలో అరాచకాన్ని సహించమని అధికా రులు స్పష్టం చేశారు. చట్టవిరుద్ధంగా ప్రవర్తించేవారిని కఠినంగా శిక్షిస్తామని హెచ్చరించారు. అంతేగాక ప్రస్తుతం కారాగారబద్ధులై యున్న సంస్థాన కాంగ్రెస్ నాయకులతో రాజీ సంధి వణలు ప్రారంభించారు. సంస్థా నాధికారులకు స్వ స్వరూప జ్ఞానం కలు

గుతూ ఉన్నదని భావించడానికి ఈ సంఘటనలు కొంచెం ఆధారంగా ఉన్నవి.

ఇరిగాక సర్దార్ పటేల్ మజ్లీస్ ఇత్తేహద్-ఉల్-ముస్లిమీన్ అధ్యక్షుడు కాశీం రజ్వీగారికి ఢిల్లీ రావలసిం దిగా కబురు వెట్టారు. రజ్వీగారు ఢిల్లీ పోయి సర్దార్ పటేల్ తో సంభాషణలు జరిపారు. జనాభుష్ ఉప న్యాయనో వీరిని, వీరిసంస్థను గట్టిగా మందలించిన తరువాత రజ్వీగారిని పిలవనంపడంలో నవంబరు 25 లోపున నిజాం వ్యవహారమును పరిష్కరించి వేయవలెనను పటేల్ పట్టుదల గోచ రిస్తున్నది. హైదరాబాద్ నవాబు గారు ఎంతో కాలము నిర్లిప్తావస్థలో నుండలేరు. ఇత్తేహద్-ఉల్-ముస్లి మీన్ పశుబలము సంస్థాన స్వాతంత్ర్యాన్ని సంఘీంపజాలదు. సర్దార్ పటేల్ స్పష్టం చేసినట్లు ప్రజాశక్తి అప్రతిహతము. ప్రజాస్వామిక యుగం లో ప్రజాభిప్రాయాన్ని నిర్లక్ష్యించి ఎంతటి నిరంకుశ ప్రభుత్వమైనా నిలవ లేదు. కాల ప్రవాహానికి ఎదురీడ ప్రయత్నించిన కాశీం, జనాభుష్, సిద్దిరి సంస్థానాలగతి ముందేతి కంకణం లాగా స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నా నవాబు గారు ఆ సంస్థానాధీశ్వరుల పంథానే అనుసరింప ప్రయత్నించడం విచిత్రం గాఉంది. అందుకు నవాబుగారి బాధ్యతకంటే వారి సలహాదారుల బాధ్యత ఎక్కువగా ఉండవచ్చును. కాని సంస్థాన శాఖామాత్యుడు సూచించినట్లు స్వార్థపరుల దస్సలహాలకు చెవి బగ్గిన ఆసలుకె ముప్పు వాటిల్ల వచ్చును.

నవాబుగారికి తమ వంశము చిర స్థాయిగ వర్ధిల్లి వలెనను అభిలాష ఉండుట సహజమే. కాంగ్రెస్ వారును సంస్థానాధీశ్వరుల స్థాన భ్రష్టతకు సుముఖులు గారు. అధినివేశ ప్రభుత్వముకూడ పాలకుల పదభ్రష్టుల చేయుట తమ యభిమతము కాదని స్పష్టం చేసెను. నవాబుగారి ఆధ్వర్య ముననే బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభు

త్వమును ఏర్పాటు చేయాలని హైద రాబాద్ సంస్థాన కాంగ్రెస్ కోరి యుండెను. తమ నవాబుగారిని సంతోషించుకొనుటకు, సంస్థానమున శాంతి భద్రతలను ఏర్పాటు చేయుటకు ఇంతకుమించి వేరొక మార్గము సంస్థా నాధీశ్వరునకు లేదు.

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటే తమ లక్ష్యమని సంస్థానాధి కారులు స్వామి రామానందఖేర్ గారికి తెలిపినట్లును, ప్రజాభిప్రాయమును బట్టి సంస్థానము స్థాయి నిర్ణయ మగుట కు తమ కెట్టి అభ్యంతరము లేదని కాంగ్రెస్ నాయకులకు స్పష్టం చేసినట్లును తెలుస్తున్నది. కాని ఈ సంస్కరణలు అధికార వర్గమును మినహాయించి, మరే ఇతర వర్గమును సంత్కృష్టిపర చవు. నూటికి 85 మందికిపైగా ఉన్న ముస్లిం మతరులకును, నూటికి 15 మంది కంటే ఎక్కువ లేని ముస్లింకును, ఇటు మంత్రివర్గమునన, అటు శాసన సభలందును సమ ప్రాతినిధ్యము ఉండ వలెనని అధికారుల అభిమతము. ఈ సమప్రాతినిధ్య సిద్ధాంతము ననుసరించి "బ్రిటిష్ ఇండియా" సమన్వయ పరిష్కరించడానికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ప్రయత్నించి విఫలమైనది. నేడు నిజాం అధికారు లావిధానమును అను సరించుటలో గల ప్రయోజనము శూన్యము.

ఢిల్లీ సంప్రదింపులు ఉభయపక్షము లకు గౌరవ ప్రదముగ సంత్కృష్టి కర ముగ నుండ గలుగునట్లు ఫలించవలె ననియే అందరూ ఆశించుచున్నారు. ఈ సంప్రదింపులు విఫలమగుట గాని హైదరాబాద్, భారత అధినివేశము లకు ఒడంబడిక, సమాధానము కుదర కుండుటగాని ఎవరికీ లాభదాయ కముగాదు. ఉభయ పక్షముల రాజ సీతిజ్ఞత, నేడు అగ్నిపరీక్షకు గురియగు చున్నది. సంస్థాన ప్రతినిధివర్గము, మజ్లీస్ ఇత్తేహద్-ఉల్-ముస్లిమీన్ అధ్యక్షుడు కాశీం రజ్వీగారున్నా తమ వైగల అధిక బాధ్యతను సమర్థతతో నిర్వహించి, ఈ విషయ సమన్వయ పరిష్కారమునకు తమకు లభించిన ఈ అపూర్వావకాశమును సద్వినియో గము చేయుదురని విశ్వసించు చున్నాము.

అధినివేశప్రభుత్వ బాధ్యత

అధినివేశ ఆర్థికమంత్రి శ్రీ వణ్మ గంచెట్టిగారు రేపు శాసనసభలో స్వ తంత్ర ప్రభుత్వ ప్రథమ బడ్జెట్ ను ప్రతిపాదించ నున్నారు. ఇప్పటివరకు ఆయవ్యయ అంచనాలపై జరిగిన ఊహాగానంవల్లి స్వతంత్రభారత ప్రథమ బడ్జెట్ లో విశరీతమైన లోటు ఉండే ట్లు కనిపిస్తున్నది. మొన్న గురు వారం రైల్వేశాఖ మంత్రి డాక్టర్

మత్తాయ్ ప్రతిపాదించిన రైల్వేబడ్జెట్ స్థూలంగా అసలు బడ్జెట్ స్వరూపాన్ని సూచించిందని చెప్పవచ్చు. ప్రయాణపు చార్జీలను, వస్తువులరవాణా రేట్లను పెంచినప్పటికీ మూడు కోట్ల రూపాయి లకుపైగా తరుగు వచ్చింది. ప్రయాణపు సౌకర్యాల వృద్ధి విషయమై రవాణాశాఖ మంత్రి ఒక్కమాటైనా చెప్పియుండలేదు. బడ్జెట్ లో ఏర్పడిన తరుగును కొంతవరకైనా భర్తీ చేయడానికి ఈ రేట్లహెచ్చింపు తప్పనిసరి అయినదని మాత్రమే చెప్పాడు. వణ్మగంచెట్టిగారి బడ్జెట్ కూడా ఇంచు మించు ఇలాగే ఉండవచ్చు. ఇప్పటి పన్నులను పెంచుట, కొత్త పన్నుల విధించుట జరగవచ్చు. పొగాకు, కాఫీ, టీ, చక్కెర మొదలైనవాటిపై గల సుంకముల నెక్కువ చేయుటవల్ల బడ్జెట్ లో ఏర్పడులోటు ఎంతవరకు తీరునో చెప్పట కష్టము.

కాని వణ్మగంచెట్టిగారు ఆర్థిక మంత్రి పదవిని స్వీకరించినప్పటినుంచీ చేస్తూవచ్చిన ప్రసంగాలవల్ల వీరి బడ్జెట్ సామాన్య ప్రజలకు ఎలాంటి ప్రయోజనమును సమకూర్చదను భావం ఏర్పడినది. పరిశ్రమలకు ఋణా లిచ్చేందుకు "ఇండస్ట్రియల్ ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్" ను స్థాపించడానికి శుక్రవారం అధినివేశ శాసనసభలో వీరు ప్రతిపాదించినట్లు, ఆ బిల్లుపై సభ్యుల విమర్శలకు వీరిచ్చిన సమాధానం వీరి పారిశ్రామికవర్గ పక్షపా తము స్పష్టమైనది.

స్వతంత్ర భారత ఆర్థికస్థితి అంత తృప్తికరంగా ఉండేందుకు వీలులేని మాట వాస్తవమే. ఇంతలో ప్రజల పన్ను భారాన్ని తగ్గించడమూ సాధ్యంగాక పోవచ్చును. అనుకున్న ప్రకారం ప్రజాభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ప్రారంభించి కొనసాగించ గల గుటకు పరిస్థితి అంత అనుకూలముగా లేకపోవచ్చును. కాని యుద్ధభీభస్సును నుండి ఇప్పటివరకూ కోలుకోలేక పోయిన ప్రజలు అదనపు పన్ను భారమును ఏమాత్రము భరింపలేరను విషయమును గ్రహించి ఆర్థిక సభ్యుడ తమ విధానమును నిర్ణయించుకొనవలసి యుండును. ప్రభుత్వావసరములలో బాటు ప్రజల స్థితిగతులనుకూడ విచరించుట ప్రజాప్రతినిధులైన మంత్రుల విధి. ప్రభుత్వ పన్ను విధానంవల్ల పాశ్రమలు దెబ్బతిని పోయినవను ఆదో శన చాలాకాలంగా ఉంది. పరిశ్రమలు వృద్ధిమై ప్రజల ఆదాయం, దేశ ద్రవ్యం హెచ్చితేగాని ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితి చక్కబడదు. ప్రజలకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం లభించింది. కాని ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యంకూడా లభిస్తేగాని కాంగ్రెస్ లక్ష్యం సిద్ధించదు; రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం ప్రయోజనకరం కాదు అధినివేశ ప్రభుత్వం ప్రతినిధానాని. ఈ దృష్టితోనే నిర్ణయించుకొనవలసి యుండును.

నేటి ప్రపంచం

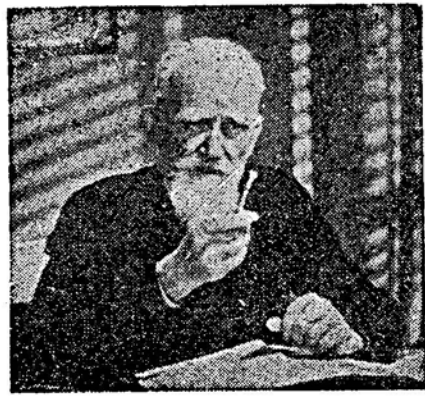
[అగ్రరాజ్యవిభేదాల తీవ్రపరిణామం; అమెరికా విదేశమంత్రి జార్జి మార్షల్, సోవియట్ సేనాని మార్షల్ సాకాల విస్ఫోల ఆరోపణలు; లండన్ లో అగ్రరాజ్యవిదేశమంత్రుల సమావేశానికి ప్రస్తావన; పాలస్తీనా సమస్యపై బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ విధాన వివరణ; పర్షియా పెట్రోల్ తగాదాపై సోవియట్ ప్రభుత్వ అభిక్షేపణ; చైనాలో తొలిసారిగా పార్లమెంటు ఎన్నికలు; ఫ్రాన్సులో రమాడిర్ మంత్రివర్గపతనం—నూతన మంత్రివర్గస్థాపన ప్రయత్నాలు; ఇవి ఈవారం గమనించదగిన అంతర్జాతీయ రాజకీయ సంఘటనలు.]

మార్షల్

తమతో చేసుకొన్న పెట్రోల్ ఒడంబడికను పరిపూర్ణ ప్రభుత్వం తోసివేసినందుకు రష్యన్లు అపరిమిత ఆగ్రహం కలిగింది. టెహరాన్ లోని తమ రాయబారిద్వారా రష్యన్లు, పర్షియాకు రహస్యంగా ఆక్షేపణను అందజేస్తూ, దీన్ని తాము కేవలం శత్రుత్వంగానే భావిస్తున్నట్లు హెచ్చరిక చేసింది. ఇందుకు బాధ్యత పూర్తిగా పర్షియా ప్రభుత్వమే వహించవలసి వుంటుందట. దక్షిణపర్షియాలో బ్రిటన్ తో చేసుకున్న పెట్రోల్ ఒడంబడికను పాటిస్తూ, ఉత్తర పర్షియాలో తమతో చేసుకొన్న ఒడంబడికను రద్దు చేయడం రష్యన్లు విగ్రహచర్యగా భావిస్తున్నట్లు. హెచ్చరిక ఫలితంగా రష్యన్లు-పర్షియా సంబంధాలు పూర్తిగా బెడిసిపోత వనే చెప్పవచ్చు. అమెరికన్ సహాయంతో ఇందుకు పర్షియా సైన్యం, ఏ క్రమాదర్శిని ఏర్పడినప్పటికీ ఎదుర్కోడానికి సర్వసంసిద్ధిగా కూడా వుండవచ్చు. లండన్ లో అగ్రరాజ్య విదేశమంత్రుల సమావేశం జరగబోతున్న ఈ సమయంలో రష్యన్లు ఇట్టి హెచ్చరిక చేయడంవల్ల, లండన్ సమావేశం విఫలంకాక తప్ప దనే నిరాశ, నిస్పృహ కలగడం సహజం.

చైనాలో ఒకవైపు ఉద్ధృతంగా అంతర్గతంగా సాగుతున్నట్లు, మరొకవైపున జాతీయ కావనభక్తు ఎన్నికలు జరిగినవి. ఈ నెల 21-వ తేదీన ప్రారంభమైన ఎన్నికలు; 22, 23-వ తేదీలనూ జరిగినవి. మొదటిరోజున కావనభక్తు మహిళాప్రతినిధులను, రెండవ రోజు వృత్తి వ్యాపార ప్రతినిధులను, మూడవ రోజు సాధారణ నియోజకవర్గాల ప్రతినిధులను ఎన్నుకున్నారు. 21 సంవత్సరాల వయస్సుకుపైబడిన ప్రతిస్త్రి, ప్రతి పురుషుడు ఈ ఎన్నికలో వోటు చెయ్యవచ్చు. ప్రస్తుతం అంతర్గత ఫలితంగా కమ్యూనిస్టుల అధిపత్యం కిందవున్న ఏడు ఉత్తరప్రాంతాల్లో, ఇంకా రెండు మునిసిపాలిటీలకు మాత్రం ఈ ఎన్నిక వర్తించదు. మొత్తం 46 కోట్ల జనాభాలో దాదాపు 11 కోట్లమంది ప్రజలు ఎన్నికలో పాల్గొనడం లేదన్నమాట. కూమింటాంగ్ కు ప్రతిపాటుపక్షమైన డెమోక్రటిక్ లీగ్ ను ప్రభుత్వం ఈ ఎన్నికలలో పాల్గొనడానికి పిల్లేదని గత మార్చి మాసం లోనే బహిష్కరించింది. ఈ ఎన్నికల్లో కూమింటాంగ్ పక్షానికి (చాంగ్ కైషేక్ పార్టీ) అత్యధిక స్థానాలు లభ్యమైతీరతవి. డిసెంబరు 25 వ చైనా రిపబ్లిక్ కు నూతన అధ్యక్షుడిని పార్లమెంటు సభ్యులు ఎన్నుకొంటారు. నవంబరు 21 వ తేదీన జరిగిన మహిళా ప్రతినిధుల ఎన్నికలో మరా చాంగ్ కైషేక్ వెళ్లి ప్రప్రథమంగా వోటుచేసి ఎన్నికల కార్యక్రమానికి ప్రారంభోత్సవం జరిపింది. చైనా చరిత్రలో కావనభక్తు ఎన్నికలు జరగడం ఇదే ప్రప్రథమం. ఫ్రాన్సులో ఒక్కసారిగా ప్రారంభమైన కార్యక్రమం ఫలితంగా రమాడిర్ మంత్రివర్గం పతనం కావడం, ఫ్రాన్సు అధ్యక్షుడు నూతన మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పాటుచేయవలసిందని మాజీ ప్రధాని బ్లండు ఆదేశించడం, రియోల్ బ్లండ్ల కావనభక్తులు అవిశ్వాసాన్ని ప్రకటించినకారణాన ఆయన యత్నం విఫలం కావడమూ సంభవించింది. రాబర్ట్ షూమర్ అధ్యక్షుని కొత్తమంత్రివర్గ స్థాపన జరగబోతున్నది.

బెర్నార్డ్ షూ

రాజ్యాలు మాత్రమే సుముఖమాటం దురదృష్టమన్నాడు.

* * *

అమెరికా వైఖరి ఈ విధంగావుంటే, సోవియట్ సేనాని మార్షల్ సాకాల విస్ఫోల బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, అమెరికాదేశాలు ఆక్రమిత పశ్చిమ జర్మన్ భూభాగాన్ని సైనిక స్థావరంగా తయారుచేస్తున్న వని తీవ్రమైన ఆరోపణలు చేస్తున్నాడు.

(1) పాశ్చాత్య ప్రజాస్వామ్యులు పాట్స్ డాం ఒడంబడికకు భిన్నంగా ప్రవర్తిస్తూ జర్మనీ విక్రతకు విచ్చిత్తి తెచ్చిపెడుతున్నవి. (2) యూరప్ ఖండానికి నశిగడ్డ అయిన జర్మనీని బ్రిటన్, అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు సైనికాశ్రయంగా మార్చాలి ఎత్తులువేసి కొత్త యుద్ధ ఎన్నాహం చేస్తున్నారు. (3) వివిధ సంస్కృతానాటిలోనూ, జర్మన్ సైనిక వ్యవస్థలోనూ సంబంధంలేకుండా చేయడంలో బుద్ధిపూర్వకంగా ఆలస్యం చేస్తున్నారు. ఇప్పటికీ కొన్ని పాత జర్మన్ సైనిక దళాలను మారుచేస్తో మథా ప్రకారంగానే వుంచుతున్నారు. ఇవి, సాకాల విస్ఫోల బ్రిటన్, అమెరికాలపై చేసిన మరిగొన్ని ఆరోపణలు.

* * *

రష్యన్ సేనాని జర్మనీ ఆక్రమణ సంఘ సమావేశంలో చేసిన ఈ ఆరోపణలలో చాలా భాగం రష్యన్ బ్రిటన్ అమెరికాలపై ప్రచారం చేస్తున్న పాతవే. లండన్ లో ఈ నెల 25 వ తేదీన అగ్రరాజ్య విదేశమంత్రుల సమావేశం జరగబోతున్న ఈ సమయాన బ్రిటన్, అమెరికాలపై రష్యన్ పాత ఆరోపణలనే వనశ్చరణ చేయడం గమనించదగిన విషయం. అగ్రరాజ్య విదేశ మంత్రుల సమావేశంలో ముఖ్యంగా చర్చకువచ్చే సమస్య జర్మనీ భవిష్యత్తుకు చెందినదే. విదేశమంత్రుల డిప్లొమేట్లు పారిస్ లో సమావేశమై లండన్ సమావేశ కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించారు. జర్మనీ ఆర్థిక వ్యవస్థకు సంబంధించిన మూలసూత్రాలను, జర్మనీ భవిష్యత్ రాజకీయవ్యవస్థను, శాంతి ఒడంబడిక చేసుకోవలసిన విధానాన్ని, ఆస్తియాశాంతి ఒడంబడిక సంఘ నివేదికనుగురించి లండన్ సమావేశంలో చర్చిస్తారు. ఈ అంశాలను ఏ క్రమంలో చర్చించాలనే అంశం పట్ల అగ్రరాజ్య విదేశ మంత్రుల ప్రతినిధుల సమావేశంలో ఏకాభిప్రాయం కుదరలేదు.

అగ్రరాజ్యాలలో ప్రబలిన ఈ విభేదాలను బట్టి చూస్తే, విదేశమంత్రుల సమావేశంలో తీవ్రపూర్వక తీర్పుదనే తోస్తున్నది. ఈ సమావేశంతో అగ్రరాజ్యవిభేదాలు పూర్తిగా బెడిసిపోయి ప్రపంచ సుస్థిరతకు ముప్పుతెచ్చి అతిక్లిష్టపరిస్థితులు ఏర్పడినా ఏర్పడవచ్చు.

జార్జి మార్షల్ అమెరికా ప్రజలు దైవభక్తి, పాపభీతి పువ్వవారిని స్వోత్సర్గ చేసుకుంటున్నాడు. తమదేశ ప్రజలు సమానమూర్తులని, శాంతిప్రియులని మార్షల్ స్టాలిన్ ఆత్మస్తుతిచేసుకుంటున్నాడు. ఈ ఉభయూతా తమ దేశ ప్రజలను గురించి చెబుతున్న మాటలు నిజమే. ప్రపంచంలో సాధారణ ప్రజాభావాల్యానికి కావలసింది లోకశాంతి. ఆయా దేశాల ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న విధానాల, సిద్ధాంతాల వైరుధ్యంవల్లనే నెటి ప్రపంచం రాజకీయ కిల్లాలను, అశాంతిని ఎదుర్కొన వలసి వస్తున్నది.

* * *

విక్యరాజ్యసమితి ప్రత్యేక సంఘం లో బ్రిటిష్ ప్రతినిధి సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ డార్ కడోగ్

స్టాలిన్

అగ్రరాజ్యవిభేదాలు ఆరోజుకారోజు అతి ప్రమాదభరితమైన పరిణామానికి వస్తున్నట్లు స్పష్టపడుతున్నది. ఈ విభేదాలే ప్రపంచాన్ని మరో విపత్కరమైన అగాధంలో ముంచివేయడం తథ్యమే సేమా ననికూడా అనిపిస్తున్నది. అమెరికా విదేశమంత్రి జార్జి మార్షల్ తమధ్య పి కాగ్ నగరంలో చేసిన దీర్ఘప్రకటన, రష్యన్ ఆక్రమించిన జర్మన్ భూభాగంలో సోవియట్ సేనానిగా పనిచేస్తున్న మార్షల్ వాసిలి సాకాల విస్ఫోల బ్రిటన్ నగరంలో వెలిబుచ్చిన ఆరోపణలు అగ్రరాజ్యవిభేదాల తీవ్ర పరిణామాన్ని మరింత ప్రస్ఫుటం చేసినవి.

* * *

ద్వితీయ ప్రపంచసంగ్రామం ఫలితంగా చితికిపోయి, దుర్భరదారిద్ర్యవస్థలో వున్న యూరప్ ఖండ ఆర్థిక సాంఘిక పునరుద్ధరణకు క్షిణికోద్ధి సహాయపడడమే అమెరికా ఉద్దేశమనీ, తమకు ఏవిధమైన సామ్రాజ్య కాంక్ష లేదని అమెరికా విదేశమంత్రి జార్జి మార్షల్ పి కాగ్ విదేశవ్యవహారాల సమితివారు, పి కాగ్ వాణిజ్యమండలివారు ఇచ్చిన విందు సందర్భంలో దీక్షోపన్యాసం చేస్తూ తమ విదేశాంగ విధానాన్ని స్పష్టీకరించాడు. యూరప్ లో అగ్రరాజ్యాలలో పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిని, పునర్నిర్మాణాన్ని యుద్ధాత్మక స్థానానికి తెచ్చి పునరుద్ధరణ కార్యక్రమాన్ని సాగించడమూ, తద్వారా వృత్తి స్వాతింత్యాన్ని, వృత్తిక్షేమాన్ని కాపాడడమూ ఇదే తమ లక్ష్యం అని కూడా జార్జి మార్షల్ అన్నాడు.

* * *

యూరప్ ఖండాన్ని పునరుద్ధరించడ మంటే, రెండవ ప్రపంచయుద్ధానికి పోతువైన జర్మనీని కూడా పునరుద్ధరించడమే నన్నమాట. జర్మనీ ఆర్థికంగా కోలుకొనేట్లు చెయ్యకపోతే, యూరప్ ఖండ పునరుద్ధరణ కార్యక్రమం సఫలీకృతంకాదు. ఇదే జర్మనీ తిరిగి సైనికంగా క్షిణి వంతమైనరాజ్యం కాకూడదు. ఈ విషయంలో వివిధ దేశాల మధ్యా ఏకాభిప్రాయం కనబడుకూన్దు.

అమెరికాకు ఏవిధమైన దురాక్రమణవాంఛ గాని, తమ ఆధిపత్యాన్ని విస్తరింపజేసుకోవాలనే కాంక్షగాని లేదని ఇందుకు పశ్చిమ యూరప్ లో రాజ్యాల ప్రస్తుత పరిస్థితులే ప్రత్యక్ష నిదర్శనాలనీ, 1939 మొదలు ఇప్పటివరకూ సోవియట్ రష్యన్ దాదాపు రెండున్నరకోట్లమంది ప్రజలు నివసించే 280 వేల చదరపు మైళ్ళ భూభాగాన్ని అన్యాయంగా ఆక్రమించివేసిందనీకూడా మార్షల్ వాదించాడు. ఈ పరిస్థితులలో అమెరికా ఇవ్వదలచిన ఆర్థిక సహాయాన్ని పొందడానికి కేవలం 16 యూరప్

నవల

నారాయణభట్టు

శ్రీ నరసింహశాస్త్రి

౨౩

అధర్వణాచార్యులు

పావులూరి మల్లన భార్యకు గ్రహభాగ నివృత్తి యైనప్పటినుండియు వేములవాడ భీమకవి యితని యింటనే యుండెను. వాకిటి నుండి యావేళముతో నతడు చెప్పిన రెండు పద్యముల శక్తి మల్లన కద్దుతమగా గనుపట్టెను. ఇంత శక్తిగల కవి దీర్ఘకావ్యములు చెప్పిన నని యెంత రాణించునోగదా యని మల్లన యాతని కవిత్యము వివరము నని కుతూహలము కలవాడయ్యెను. ఎన్నిచూరులు వినిపించునని కోరినను చిత్రముగా భీమకవి వినిపించడు. సరసులు విని పింపగోరినదే వ్యవధానముగ తాము వ్రాసిన పద్యము లన్నియు వినిపించు కవిజనప్రకృతికి నిది విరుద్ధముగా నుండెను.

మరియు మల్లన యాతనితో సారస్వతగోష్ఠి చేయవలె నని యెంతయు బ్రయత్నించెను. సంస్కృతకవుల కావ్యముల భాగములు విని పించి మల్లన మెచ్చుకొనుచుండగా భీమకవి యేమియు మాట్లాడడు. అతనికి సంస్కృత భాషతో నెక్కువ పరిచితి యున్నట్లు తోపలేదు. తెలుగులోకూడ కవిత్య మితని స్వాధీనములో లేదని మల్లన తుదకు నిశ్చయించెను. అవేళము పూనినవారు ఒకప్పుడు తాత్రుగ్రంథములు అప్పగించునట్లు ఇతడు కవిత్యము చెప్పెను. ఆ చెప్పిన పద్యమును అవేళము అడిగిన పిమ్మట నతనికి స్మృతిలో నుండునో ఉండదో కూడ మల్లనకు సంశయాస్పదమయ్యెను.

కాని భీమన యొకమారు నన్నయభట్టారకుల దర్శింపబో దమని యడుగును. మరియొక తరుణమున రాజరాజుకొలుపు చూపింపగోరును. కాని యెట్లు? ఇతనికి నలుగురిలో సక్రమముగా మాట్లాడుటయైన తెలియదు. చూచుటకు అనాకర్షకముగ నుండుటయేగాక అసహ్యముకూడ కలిగించును. ఒక విధముగా నాసనసిద్ధిగా కూర్చుండ నైన లేదు. ఇట్టివానిని రాజసభకు తీసికొని పోయిన దనకు మర్యాద దక్కనా? ఈ భయముతో నెప్పటికప్పుడేదో పాకు చెప్పి మల్లన తప్పించుకొనుచుండెను.

అయినను, భీమన మహత్వమును కన్నులార చూచినవాడగుటను, భార్యకు పితాచిచ్చెట్టి చికిత్స చేసినవాడగుటను అతనియందు విశేషాదరమును, భక్తియు, భయమును గలదు. ఏమి చేయుటకును దోచక యుపాయ మాలోచించుచు ముందు నన్నయ భట్టారకుని యొద్దకు దీసికొని పోయి జరిగినది తెలిపి యాపిమ్మట కర్తవ్య మాలోచిత మని నిశ్చయించెను.

అట్లే నాడే నన్నయయొద్దకు భీమ కవిని తీసికొని వెళ్లెద నని చెప్పెను. కాని ఉదయము ననే దాని కొక యంతరాయము కలిగెను. బాము బొడ్డెక్కిన వేళను ఒకానొక పండితుడు శిష్యునిచే కొన్ని గ్రంథములు మోయించు కొనుచు మల్లన ఇల్లెక్కడ నని అడిగి తెలిసికొనుచు పావులూరి వారిఇంటికి వచ్చెను.

ఆ పండితుడు ఎర్రని దోహచ్చాయ కలవాడు. నాసిక దీర్ఘమై మారాలోచన కలవాడని చూచించు చుండెను. అతని కన్నులలో నొక లేజస్సు వ్యక్త మగుచుండెను. చెవులకు అలంకారములుగా మకర కుండలముల ననుకరించు భూషణము లున్నవి. చేతులకు సింహతలాలములు కలవు. దేహముపై మహాహరమగు తాత్కర శాలువ కప్పుకొని యుండెను. ఆ వ్యక్తిని చూచినంతనే పూజ్య భావము కలుగుచుండెను. శిష్యుడు లోపలికి వచ్చి మల్లనార్యు నడిగి,

అదియే పావులూరి మల్లనార్యుల యిల్లని గురు నకు నివేదించెను. వెంటనే యా పండితుడు లోపలికి వచ్చి “మల్లనార్యులు తమచేనా?” అని యడిగి నిశ్చయించుకొనెను. మల్లన యా పండితుని, వెంటనే యాదరముతో సుఖాసనాసీనని గావించెను.

“నన్ను అధర్వణాచార్యులందురు. కుంతల దేశ భాగములనుండి వచ్చుచున్నాను. విజయ వాడలో నడుంబినసతిలో గొప్పవిజయసభ చేసినాము. వేంగిపట్టణములో పండిత సన్యానము పొందియున్నాము. రాజరాజుల కీర్తి విని ప్రభువు దర్శనముచేసి, పండిత సన్యానము పొందు నిచ్చుతో నిక్కడికి వచ్చినాను. మునుపెన్నడు నీ పట్టణ మెరుగము. నడుంబినసతిలో త్రికాల యోగసిద్ధాంతజేవర లీ పరిచయప్రతికవాదించి దయచేసినారు. అందుకు మీ దర్శనమున కేముడు వచ్చితిమి?” అని యా పండితుడు చెప్పెను. అధర్వణాచార్యుల నామము ప్రసిద్ధి మల్లన కంతకుమున్న విదితము.

ఆ పరిచయప్రతికము గౌరవ పురస్కరముగ మల్లన యందుకొని రెండుకన్నుల కద్దుకొనెను. మల్లనకు సిద్ధమంత్ర ముపదేశించిన స్వగురులిఖిత మా పత్రము. అది చూచినపిమ్మట ద్విగుణీకృతాదరముతో మల్లన అధర్వణాచార్యులకు నమస్కరించి పాద్య మిప్పించి “ఈ పట్టణములో నన్నంతకాలము మా యింటనే యతి భిగా నుండవలెను. మీ ప్రమాణసామగ్రి యెచ్చట నున్నది?” అని ప్రశ్నించెను.

“అవి ధర్మశాలలో నుంచి, వచ్చితిమి.”

“నే నుండగా మీరు ధర్మశాలలో నుండుట యుచితముకాదు. వెంటనే ఇక్కడికి తెప్పించెదను.”

“మేము మా శిష్యునిచే స్వహస్తపాకము చేయించికొందుము. అది మీ యింట ననకులముగా నుండకపోవచ్చు నని ధర్మశాలలో నుంచి వచ్చితిమి. మీ కంత శ్రమ యక్కరలేదు. మీ యాదరము, నభిమానము మాయం దున్న జాబును.

“మీకు స్వహస్తమున కైనను మాయంబు నవకాశము కలదు. అతిథుల కెట్టి నియములు లున్నన వానిని పాటించి గౌరవించుట గృహస్థ ధర్మము. మీ రిక్కడె యుండవలెను.”

ఇట్లు చెప్పి అధర్వణుని నొప్పించి, విద్యార్థికి తోడుగా నేవకుని బంపి, ధర్మశాలలో నుంచి వచ్చిన సామగ్రి నంతయు దెప్పింప బంచెను.

వారు కుల ప్రశ్నాదికములు గావించుకొను నంతలో నింటిలోనుండి వేములవాడ భీమకవి యచ్చటికి వచ్చెను. వెంటనే మల్లన వారి నిద్దర కన్యోన్య మెరుక చేసెను.

“ఇతడు కేవలము మంత్రసిద్ధుడు. ఇతని మహిమ యపారము. అద్భుతమైన కవిత్యము ఆవేశపూరితమై చెప్పగల మహామహాపుడు, వేములవాడ భీమకవి!—మీరు మహావిద్వాంసులు, కవులు, అధర్వణాచార్యులు!”

వెంటనే భీమకవి అధర్వణునికి భక్తిపురస్కరముగా నందనముచేసి, “మహాత్మా, నాకా వేములవాడ భీమేశ్వరస్వామి ప్రసాదమే కాని వేరుగా మంత్రసిద్ధి యేమియు లేదు.” అని చెప్పెను.

ఆవాడు మధ్యాహ్నము భోజనాంతరమున విక్రాంతి తీసికొనిన తరువాత మల్లనకును, అధర్వణునకును రాజరాజ నేంద్రుని విజ్ఞతయ, నక్కడి యాస్థానములోని పండితులయు, కవులయు శ్రుతావస జరిగెను. ముందీ రాజరాజసభలో తన విద్యావైరుధ్యము ప్రదర్శించి సన్యానము పొంది, చోళచక్రవర్తుల దర్శనముకూడ చేసి

కృతార్థత నొందవలె నని తన యాశయ ము నట్లు అధర్వణాచార్యులు తెలిపెను.

మల్లన యచ్చటి విద్వాంసులను వర్ణించుచు చీడమార్క బొక్కడు ఎట్టి మోహితులును లేని మహామీమాంసకు డనియు నతనికి రాజసభలో విశేషగౌరవము కల దనియు చెప్పెను. కవులలో నవిరళ జపహామ తత్పరుడగు నన్నయ భట్టారకుని బ్రశంసించెను. అంతట మరియు నిట్లు పలికెను:

“రాజరాజ నేంద్రుడు కవి పండితాభిమాని; సరసుడు. ఐనను మీరు చోళచక్రవర్తుల సన్యాన మభిలషించు నెడల మీరు పట్టుమీసె యమ్ముంగ మహాదేవిని దర్శించుట మంచిది. ఆమె విరుషీమణి!”

అధర్వణ : “రాజమాత కుందవ మహాదేవికి ప్రత్యేకముగా బెజవాడ మఠమునుండి యొక ప్రశంసాపూర్వక పరిచయ పత్రము పొంది తెచ్చినాను. ఆ పత్రసహాయమున అమ్ముంగ మహాదేవి దర్శనముకూడ శీఘ్రముగా లభించగల దను కొందును.”

మల్లన : “కుందవ మహాదేవి వృద్ధురాలు; పూర్వకాలపు మనిషి. ఆమెకు ఆక్రితు లందరి యందు నభిమానమే. కాని అమ్ముంగ మహాదేవి యనుగ్రహము సంపాదించుట అంత సులభము కాదు. కాని యామె యనుగ్రహము సంపాదించ గలిగినవారవృద్ధులంతులు.”

అధర్వణ : “ఆమె కెట్టివారియం దభిమానము?”

మల్లన : “అది యంత సులభముగా నిర్వచింప లేదు. ఆమెకు విద్యా సులందర యందు సామాన్యముగ ననుగ్రహము కలుగును; గాని యామె విశేషానుగ్రహమునకు కేవలము విద్యవై చాలదు. మన ఘోల యంత రంగములు, స్వభావములు గ్రహించుటలో నామెకు దివ్యదృష్టివంటి దేదో కల దని తోచును.”

అధర్వణ : “అనగా?”

మల్లన : “అది యంతకంటె వివరించుట కష్టము. ఈమధ్య ఒక చిత్రమైన వ్యక్తి ఇక్కడికి వచ్చినాడు. అతనిది నటనయో నిజమో తెలియదుకాని నత్తిగా మాట్లాడును. మొదట నతని జూచినప్పుడు మే మెవరమును పండితుడనుకొనలేదు. కాని తర్వాత చూడగా నతనికి రాని భాష యున్నట్లు లేదు. అనేక భాషలలో ననర్థముగా కవిత్వము చెప్పు నట. అతని ముఖము చూచినప్పటినుండియు అమ్ముంగమహాదేవికి అతనిపై ననుగ్రహ ముదయించి యతని సర్వవిధముల రక్షించుచున్నది.”

అధర్వణ : “అతని పేరు? నారాయణభట్టు కాదుగదా!”

మల్లన : “పేరు తెలియదు. ‘నన్ని’ యని పరిహాసనామ మాతనికి రూఢియయినది.”

అధర్వణ : “అత డెట్లుండును?”

మల్లన : “వృథాకాయుడు. చామనచాయగల దేహము. అత్యవిద్యలో గూడ నిష్ణాతుడని తోచును. మంత్రప్రయోగదక్షు డని పించుచున్నది. కర్ణాటక రాహిత్యములో నిధి. కవుల పూర్వచరిత్రలకూడ నత డెరిగినట్లు తోచెను.”

అధర్వణ : “మీకు సంజ్ఞామెందుకు? అతడు తప్పక నారాయణభట్టే! అత డిక్కడికి వచ్చి గౌరవము పొందుచున్నాడా,—ఆ మనీషాలన దుర్విదగ్ధుడు?”

అధర్వణాచార్యుల కంతములో నొక యంత ట్టిమి మల్లనకు స్పష్టమడెను. అందుపై నతని కాళ్ళర్యము కలిగినది.

మల్లన : “పాప మతని కీమధ్య ధనుర్విద్యాప్రద ర్శనములో బాణము తగిలి గాయపడినాడు.”

అధర్వణ : “అతి డెప్పుడు నంతే. స్వభావ సిద్ధి ముగా నూరుకొనదు. అతని కెక్కడ జూచినను శత్రువులే. త్రైలోక్య మల్లజేవర ప్రధానిగా నుండగా నతడు జైన పండితులను పెట్టిన బాధలు చెప్ప నలవికాదు. దైవకృపవలన తుద కతనికి యక్కడ నుద్యోగము చేయుట యసాధ్యమై చేయునుండి పారిపోయినాడు. అత డిప్పు డిక్కడికి చేరినాడా?”

మల్లన : “మీ యూహా శత్యమే కావచ్చు. మా కతని పూర్వోత్తరములు తెలియవు. మీ రన్నమాటలు సత్యమే. మొదటిమారు నలుగుర కతని రులియుటకు కారణము సింఘదేయుడు తెచ్చిన యశ్వము తన దని యతనిపై నక్రమముగ

చౌర్యునిం దమోపుటే. నాలుగైదు దినములలో బాణమాటు డైనాడు.”

అధర్వణ : “అవును అతడే! సంజ్ఞా మెందుకు? మనకు సన్యానము చేయుట యతని కిష్టము కాదు.”

మల్లన : “అతనికి పంపముహాకవి ‘విక్రమాద్భుత విజయమే’ సమ్మతము కాక పోయినది.”

అధర్వణ : “అచ్చటకూడ నది న్యాయభారత మునకు విరుద్ధమని దూషించువాడు. మా కది శ్రేయ కంటకముగా నుండెడిది. ఇచ్చటగూడ ప్రారంభించినాడా?”

మల్లన : “నేను రాజసభలో విద్యాగోష్ఠిలో పంపముహాకవి విక్రమాద్భుత విజయము ప్రస్తావించి న్యాయుని కథనమునకు గూడ మెరుగు పెట్టినా డనుచుంటిని. ఆ యవకాశము పురస్కరించుకొని నన్ను అతడు యక్షప్రశ్నలు వేసి ఇరుకులో పెట్టెను.”

అధర్వణ : “నెప్పటినిగదా, అతడెప్పుడు నంతే!”

ఆ సంభాషణ తుదకు నన్నయభట్టారకుని గూర్చి ప్రసరించెను. “నన్నయ స్వయముగా సరసుడు, సహృదయుడు. మర్మముగాని మాత్య ర్యముగాని లేనివాడు, స్వయముగా నుత్తమకవి. ఉత్తమకావ్యములను హృదయ పూర్వకముగా వ్రాసించును” అని మల్లన పొగడెను.

అధర్వణాచార్యులు నన్నయ భట్టారకుని దర్శింప నువ్వినూర్చునాగెను. మరునాడు శిష్యుని బంపగా నన్నయ యింటివద్ద లేచిని వార్త వచ్చెను.

౨౪

చీనా యాత్రికుడు

పూర్వకాలమునుండి భరత భూమికిని చీనా కును విశేషసంబంధ ముండెడిది. రెండు దేశములకును భూమార్గమునను జలమార్గమునను రాకపోకలు తరచుగా జరుగుచుండెను. చోళ చక్రవర్తుల రాయబారులు చీనాలోనను, చీనా రాయబారులు చోళ దేశమునను ఉండిరి.

భరతదేశమునకు వచ్చిన చీనా యాత్రికులు పలువురు కలరు. వారిక్కడ చూచిన విషయములు తమ దృష్టితో చూచి జీర్ణించుకొనక యాత్రికులకు సహజమగు నతిశయోక్తులతో నాత్యధాఘోరితో చీనాభాషలో ననేకగ్రంథములు వ్రాసిరి. భాహియాను సముద్రమార్గమున జరిగినవాడు హావ్యామత్యోంగు హిమాలయము లోని కనుమలనుండి వచ్చి యట్లే తిరిగి వెళ్లెను.

ఈ చీనాయాత్రికులు పలువిధములవారు. కొందరు కేవలము జ్ఞానశృంగారతో వచ్చిన విద్యా గులు. కొందరు కాలాకచోట నిలువక దేశాటనము చేయువారు. కొందరు చారులు. పలువురు తమ కారాధ్యుడగు బుద్ధ భగవానుని పాదస్పర్శ చేపవిత్రమైన పుణ్యక్షేత్రములు దర్శించి పూజింప వచ్చిన యాత్రికులు. మరికొందరు మతప్రచారకులు; మర్రులును గలరు.

అల్పసంఖ్యాకులు సభావిజయకాంక్షతో భరతభూమి పర్యటనము చేసినవారును కలరు. వారు జాగ్రత్తములకును విశ్వవిద్యాలయములకును మాత్రము పోయి విశేషగౌరవములను జయపత్రములను బొంది భరతపండితవిజయము చేసినా మని స్వదేశమున ప్రకల్పములు కొట్టుకొనుచు గౌరవభాష లగుచుండువారు.

భరతభూమికి ప్రధానముగ పశ్చిమోత్తర మార్గములను ప్రాచ్యోత్తర మార్గములను బట్టియు, కొద్దిగా సముద్రమార్గముల నుండియు విదేశీయులు పలువురు దండయాత్రలవలనను, వర్తకము వలనను, దారిద్ర్యకారణమునను, బానిసత్వము వలనను—మరి యనేక కారణములవలనను ఈ దేశమునకు వచ్చి, ఇందే నిలిచిపోయి స్థిరనివాసములు కల్పించుకొనుట తలపించెను. అట్టి బాతులలో హిమాలయ ప్రాంతమున జాగ్రత్త మత ముద్దించి విశేషముగా నట్టి జాతులందే న్యాపించెను.

జాగ్రత్తములలో చాతుర్వర్ణ్యవ్యవస్థ లేదు. విదేశీయులనుండి వచ్చి నిలిచినవారికి చాతుర్వర్ణ్యములో సానము దొరకదు. విదేశీయులనుండి వచ్చి నిలిచిపోయినవారిలో జాగ్రత్తము క్రమముగా న్యాపించినది. ఆర్యవర్ణము చాతుర్వర్ణ్యమునకే వర్తించును. జాగ్రత్తము సమస్త

(22-వ పేజీ చూడుడు)

సమిష్టిరాజ్యసభా ప్రాతినిధ్యము

లా యీ పి పర్

రాజకీయాలంటే, ఒక విధానమూ, దాని క్షేత్ర వ్యక్తి, ఇవి రెండూ కలిసి రావటం లోనే ఇమిడి ఉంటాయి. విధానము మంచిదే అయి ఉండవచ్చును కాని దాన్ని అచరణలో పెట్టవలసిన వ్యక్తి అసమర్థుడైతే ఆ విధాన ఫలితము విపరీతమవచ్చును. లేదా, వ్యక్తి ప్రజాశాలి అయి, విధానమే అసమర్థమై ఉంటే, అప్పుడూ వైఫల్యమే సంభవించ వచ్చును. ఈ రెండూ కాక, వ్యక్తి సమర్థుడయి, విధానము, సువిధానమయినా కూడా, దేశ కాల పాత్రాల జౌచిత్యం చూడకుండా అచరణ కుపక్రమించి విఫలులు కావచ్చును. నేడు సమిష్టి రాజ్య సభలో భారతదేశము ఈ పాఠపాఠే చిహ్నమందని నేననుకుంటున్నాను.

సమిష్టి రాజ్య సంఘము కొత్తగా ఏర్పడడం సంఘమే వివాద, ఆ సమితిలో సభ్యులే కాదు అక్కడి తమ ప్రతినిధుల నెల్లా ఎన్నుకోవాలి చూచుకొనేందుకు సమితి అనుభవము చాలు. ఆంధ్ర గ్రామికో, సమిష్టి సమితికి సోవియట్ ప్రతినిధిగా ఉంటూ, వాషింగ్టన్ లో సోవియట్ రాయబారిగా కూడా ఉండేవాడు. ఇప్పుడు, అమెరికాకు సోవియట్ రాయబారిగా మరొకరిని కన్నీ వేసి, గ్రామికోను సమిష్టి రాజ్యసమితికి ప్రత్యేకించారు.

అలాగే వాషింగ్టన్ లోని పోలిష్ రాయబారి ఆస్కార్ లాంజి, భద్రతా సంఘంలో పోలిష్ ప్రతినిధిగా కూడా ఉంటుండే వాడు. కాని, తర్వాత పోలండు ఈ రెండు ఉద్యోగాలు చేరుచేసి, సమిష్టి సమితి ప్రాతినిధ్యానికి లాంజిని నిలబెట్టి రాయబారి ఉద్యోగానికి మరొకరిని నియమించింది.

ఈ ఉద్యోగ విభజనము, కేవలం ఒక మనిషి మీదే ఈ రెండు పనులూ పెట్టడం ఎక్కువ భార మోతుండేమా నన్ను కారణంచేతే కాదు. రెండు ప్రదేశాలలో ఒకేసారి ఒక వ్యక్తి ప్రత్యక్షంగా ఉండటం సంభవంగాదు. అంతకన్నా ముఖ్యమైన అభ్యంతరం ఏమిటంటే, సమిష్టి రాజ్యసమితి ప్రతినిధిగా వ్యవహరిస్తూ ఉంటే, విదేశీ రాయబార వ్యవహారము చెబ్బ తినక తప్పదు.

ఇండియా విషయం ఎప్పుడూ, ఈ సూత్రం మూలంగా ఉదహరించేందుకు ప్రయత్నిస్తాను. సమితి విజయలక్ష్మి పండిట్ మాస్కోలో భారతరాయబారినిగానూ, సమిష్టి రాజ్య సమితిలో భారత ప్రాతినిధ్య నాయకురాలుగానూ ఉండినా ఎన్నుకొంది.

ఏదో ఒక ముఖ్య అవసర విషయమొక భారతప్రభుత్వం సమిష్టి రాజ్యసమితిలో సోవియట్ చర్యను ఎదుర్కోవలసి వస్తుందను కొందాము. ఆ అభ్యంతరము, వాచా, కర్మణా, మాస్కోలో ఉండవలసిన భారత రాయబారే చెయ్యవలసినదే, మాస్కోలో రాయబారికి తన ఉనికి చికాకు పుట్టించేగతి పట్టవచ్చును. కాబట్టి తన దేశం వాదనను సమిష్టి సభలో గట్టిగా వాదించలేక పోవచ్చును. అలాగే అమెరికాలో భారత రాయబారిగా ఉన్న ఆసఫ్ అలీని సమిష్టి సభలో భారత ప్రాతినిధ్య నాయకునిగా చేసినా చికాకు రావచ్చును. భారత ప్రభుత్వము అమెరికా విధానాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించాలని న్యాయంగా అడిగివేయవచ్చును. కాని ఈ విమర్శనే ఆసఫ్ అలీయే చెయ్యగలిగి వస్తే, వాషింగ్టన్ లో ఆయన పలుకుబడి తగ్గి, వాషింగ్టన్ ఆధికారవర్గాలలో ఆయన స్నేహాలు సన్నగించి, తద్రీత్యా భారతప్రభుత్వ వసరాలు చెబ్బ తినవచ్చును.

నేను చెప్పేది, ఒక వ్యక్తికి ద్వంద్వార్థి పత్యము ఉంటాన్ని గురించే. అంతేగాని శ్రీమతి యలక్ష్మి పండిట్ వ్యక్తిత్వాన్ని గురించిగాని, సామర్థ్యము, అర్హతలనూ గురించిగాని కాదు. విజయలక్ష్మి స్థానంలో ఆసఫ్ అలీని గాని, లేదా లండన్ లో హైకమిషనర్ గాని, వైస్రాయ్ లాంసు ఎక్కడి రాయబారినిగాని, నియమించినా, భారతప్రభుత్వానికి స్వవిధానంగానే నిరూపించవచ్చును.

సమిష్టి రాజ్యసభలోని, ఈ సభ్యుల కాల ప్రతినిధులలో ఒక ప్రభుత్వము వారతము ప్రతిపాదనలను బలపరచమని తీర్మాన ప్రతినిధుల వర్గాలను తరుచు ఒత్తిడి చేస్తూంటారనేది, జగ మెరిగిన రహస్యమే. ఇప్పుడు అమెరికా ప్రభుత్వము ఆసఫ్ అలీమీద ఇట్లా ఒత్తిడి తెచ్చిందను కోండి, బహుశా ఆయన లొంగకపోవచ్చును. లొంగడమే కూడా రూ ఢ్. కాని ఫలితము మాత్రము విపరీతంగా తయారవుతుంది. ఢిల్లీలో వర్గాలు, అమెరికాకు అనుకూలంగా వ్యవహరించమని తాళిదు ఇస్తే బాగుండును కదా అని ఆయన అనుకుంటే విపరీతం ఏమీ ఉండవోదు.

అలాగే, క్రెమ్లిన్ నాయకులతో విజయలక్ష్మి కుండే మైత్రీబలం, సంఖ్యా, స్వభావమూ, కూడా, సమిష్టి సమితిలో సోవియట్ పట్ల ఆవిడ అవలంబించే విధానంవల్ల, తా దు మాల వక తప్పదు. కేవలం తన ప్రభుత్వం చెప్పినదాన్ని ఆచరిస్తున్నది తప్ప, అవిడ దేమీ లేదని వారికి పూర్తిగా తెలిసినా కూడా ఈమాట తప్పదు.

భద్రతాసంఘంలో, సోవియట్ యుక్రెయిన్ కు ప్రత్యక్షంగా ఇండియా నిలిచింది. ఆపరిస్థితులలో ఇండియా అల్లా ప్రతినిధింపటము చాలాసహజమూ, న్యాయబద్ధమూ అని ఒప్పుకోక తప్పదు. కాని, ఇందువల్ల రష్యాలో విజయలక్ష్మిపై నున్న సద్భావం కొంత మారుతుంది. ఆమె, తక్కిన భారత ప్రతినిధి వర్గం వారు కూడా తక్కిన అనేక ప్రతినిధులను, యుక్రెయిన్ కు కాకుండా తమకు వో టియ్యమని బలవంత పెట్టినందుకు, రష్యాకు కోపం రావటం మానవసహజమే.

అసలు సమిష్టిరాజ్యసమితి ప్రతినిధి ఉద్యోగ భర్తానికి, విదేశీరాయబారి ఉద్యోగభర్తానికి మూలంలోనే చాలా భేదముంది. ఇంక ఆ రాయబారి, మాస్కో, వాషింగ్టన్ లవాడైతే, ఈ విభేదము మరి తీవ్రతర మౌతుంది.

ఇందుకనే, ప్రముఖరాజ్యాలు సమిష్టి సమితి ప్రతినిధులుగా విదేశీ రాయబారులను నియమించటం సామాన్యంగా జరుగదు.

ఉదాహరణకు: ప్రస్తుత సమిష్టిరాజ్య సమావేశానికి బెర్లిన్ లో తన ప్రధానమంత్రిని, విదేశాంగమంత్రి స్పాకోను పంపించింది. అమెరికా ప్రతినిధి, విదేశాంగ కార్యదర్శి మార్ ల్ ఫ్రాంసు ప్రతినిధి విదేశాంగమంత్రి విడాల్జు (ఇప్పుడాయన స్వదేశవ్యవహారాలమీద ఫ్రాంసు పోవలసివచ్చే బట్టికి, అమెరికాలో ఫ్రెంచి రాయబారి కాక, సమితిలో ఫ్రాంసు శాశ్వత ప్రతినిధి యమ్. పారోడి ఆ స్థానంలో నిల్చాడు.) చైనా, ఆస్ట్రేలియా, బ్రెజిల్, యుక్రెయిన్, అస్ట్రీలియా, నార్వే, ఇత్యాదిదేశాల విదేశాంగ మంత్రులే సమితిలో ప్రతినిధులు. సోవియట్ యూనియన్ కు ఉపవిదేశాంగమంత్రి విస్సీన్స్కి, అతనికి సహాయంగా గ్రామికో ప్రతినిధులుగా ఉన్నారు. బ్రిటన్ ప్రభుత్వ ఉపకార్యదర్శి హెక్టర్ మాకోనీల్ సమితి ప్రతినిధి.

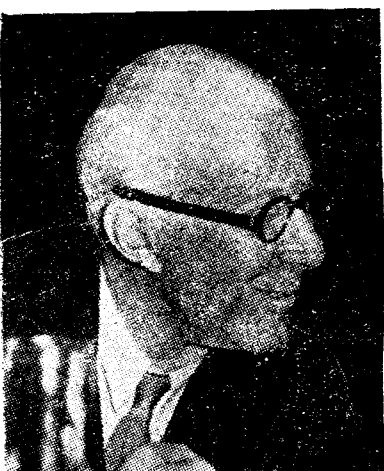
సమితి ప్రాతినిధ్యానికి, విదేశీ రాయబారులను కాకుండా విదేశాంగ కార్యాలయ ప్రముఖులను నియమించుకోవటంలో ఇంకో ప్రయోజనంకూడా ఉంది. ఎంతచెడ్డా, సమిష్టిరాజ్య సమితి, ప్రపంచరాజ్యాల రాజకీయాల్ని ఒక చోటకు వచ్చే కూటమీ కదా! ప్రపంచమంతా అక్కడ కలుస్తుంది. విడాల్జుమంత్రి అక్కడ తమన్న నాల్గనాళ్ళు, ప్రపంచ ప్రముఖ రాజకీయవేత్త లందరినీ కలుసుకొని, సమితి కార్యక్రమంలో లేని అనేక స్వదేశ వ్యవహారాల మీద వారి తో చర్చలు సంప్రదింపులు, జరిపి సామరస్యాల ఏర్పరచుకొని, తన ఉనికి ప్రయోజనకరంగా జేసుకొనే ఉంటాడని నా నమ్మకము. ఈ పరస్పర అభ్యాసపు సంప్రదింపులు, పదిమందిని కలుసుకోవటం బాంధవ్యాలు ఏర్పరచుకోవటం, పట్టునిట్టవల్ల చాలా ప్రయోజనం ఉంటుంది. వ్యక్తియుతంగానూ, సాంఘికంగానూ, రాజకీయంగానూ

కూడా, ఈ స్నేహాలు చాలా పనిచేస్తాయి. విడాల్జు, అతని ప్రతినిధులు, అందరూ కూడా, సమితినుంచి ఇళ్ళకు తిరిగిపోయేటప్పు టికి, సమితిలో చాలా కొత్త సాధనసంపత్తిని సమకూర్చుకోగలిగా మని గ్రహించుకొంటారు. తమ తమ ఊళ్ళలో కూర్చుని సాగించుకొలేని అనేక మంత్రాంగ వ్యవహారాలు, ఇక్కడ నల్లరినీ కలుసుకోవటంవల్ల తేలికగా చేసుకోగలుగుతారు.

కాని విదేశీరాయబారి అయితే, ఎప్పుటి కన్నా, తన రాయబారోద్యోగంలోకి తిరిగి వెళ్ళిపోవాల్సిన అవసరం కొద్దీ, సమితి జరిగినా నన్నాళ్ళు తపా తపా లాడుతూ ఉండవలసి వస్తుంది. తన ప్రభుత్వానికి ఆరాయబారి తెలుపు

డాల్టన్ రాజీనామా

శ్రీ సీతారాజు సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

బ్రిటిష్ ఖజానాశాఖమంత్రి డా. డాల్టన్, నవంబరు 13 వ తేదీన తన పదవికి రాజీనామా యిచ్చాడు. కార్మికపక్షానికి సేవ చేసి చేసి తల వెరిసిపోయిన వ్యక్తుడు, ఆర్థిక వ్యవహారములు ఆమూలగ్రహముగా వెరిగిన వాడని ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త, బ్రిటిష్ మంత్రివర్గంలో మూడుసార్లు సాక్రమించివున్న ప్రముఖుడు, బ్రిటన్ ఆర్థిక విపత్తులనున్న ఈ సమయమున రాజీనామా నివ్వటం కార్మికపక్ష ప్రభుత్వంలో పెద్ద లోటును కలిగిస్తున్నదనే చెప్పాలి. ఆయన రాజీనామాకు చెప్పుగొనదీ ఒక్కటే కారణం-చిన్న పొరపాటు - పార్లమెంటులో ప్రకటించబోతూ 15 నిమిషాలుయందుగా చిరపరిచితుడగు పత్రికా విలేఖరితో మాట్లాడుతూ, కొన్ని బడ్జెట్ వివరాలు తెలియజేయటం. అంత చిన్న పొరపాటుకు ఇంత పెద్ద శిక్షయో? పొరపాటు చిన్నదో, పెద్దదో ఎవరు చెప్పగలరు? అసలు, అది ఎటువంటి పొరపాటు? ప్రభుత్వ రహస్యాలను, గోప్యంగా వుంచటంకొరకే నియమించబడిన వ్యక్తియే స్వయంగా బయటపెట్టడమా?

బడ్జెట్ వివరాలు సాధారణంగా ఏదేశంలోనైనా పార్లమెంటులో ప్రకటించబడేంత వరకు అతిరహస్యంగా వుంచటం అవుసరం. బ్రిటన్ లో ఇది సాంప్రదాయనిధంగానూ నున్న పురాతన ఆచారం. అంటే దీనిలో అర్థంలేదని, ఇది మూ ఢ్ వి శ్వా స మ ని త్రి సు కో కూ డ దు. బ్రిటన్ లో బడ్జెట్ వివరాలు—ముఖ్యంగా పన్నులు పెంచటం, తగ్గించటం ఖజానా శాఖమంత్రి ఎవ్వరికీ తెలియజేయదు. తన ప్రధానోద్యోగులకు కూడా ఆ విషయాలు తెలియజేయకుండా, పన్నులు పెంచే (తగ్గించే) మొత్తంకోసం ఖాళీవుంచి, మిగతాదంతా పూర్తిచేయడం చేపుతాడు. ఇంక 4,5 కోట్లలకు బడ్జెట్ పార్లమెంటులో ప్రతిపాదించాలనగా ఒకనాడు తీవ్ర చేసుకుని

కొన్ని విశేషాలు ఎంత సమగ్రంగా తెలుపబూనుకొన్నా ప్రభుత్వ విదేశాంగ మంత్రిగాని, అనుయాయులుగాని వెళ్ళివస్తే తెలిపేటంత సాకల్యంగా చెప్పలేదు. సమితిలో మొదలెడిన చర్యలు ఇంటిదగ్గర సమగ్రంగా సాగించుకొనేందుకు కూడా అవకాశం ఉంటుంది.

అందుచేత భారత సమాఖ్యకూడా, ఈమాటు సమిష్టిరాజ్యసమితి సమావేశప్రాతినిధ్యానికి, తమ విదేశాంగమంత్రితో, లేక ఎవరన్నా సమర్థుడైన ఆశాఖ ఉద్యోగికో సంపటం శ్రేయస్కరమని నాలభిప్రాయం.

(గమనిక : ఈ వ్యాసము కేవలం రాజకీయసూత్రదృష్టితో వ్రాసినదని, వ్యక్తిత్వాల ప్రమేయం లేదని, చదువరు లంతా అర్థంచేసుకుంటారని నమ్ముతున్నాను. దేశాలకు సహాయం చేద్దామనే తప, వ్యక్తులను నోవ్వపల కాలని నా ఉద్దేశం కాదు.)

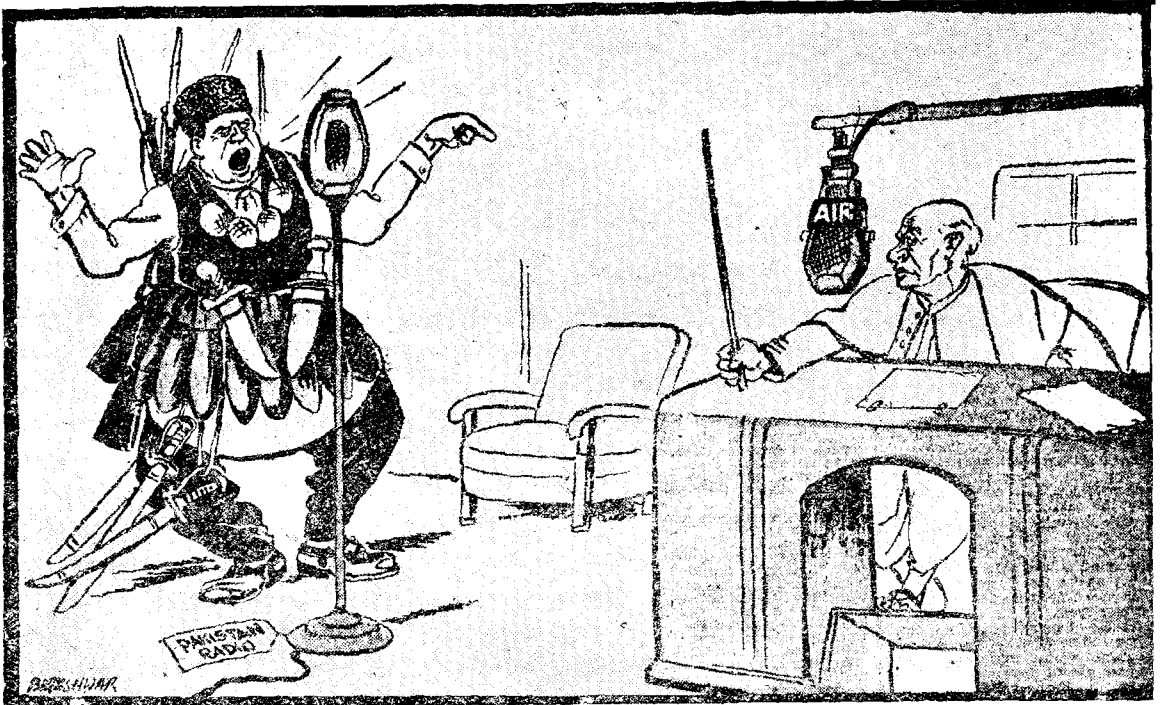
మంత్రివర్గమును సమావేశపరచి వారికి వివరాలన్నీ తెలియజేస్తాడు. అక్కడ అప్పుడు ఒక్కమంత్రివర్గ కార్యదర్శి తప్ప మ ర్వరూ వుండకూడదు. పైగా ఈ సమావేశాన్ని సరించి వ్రాతలో ఏమీ వుండకూడదు; ఎవ్వరూ ఏమీ వ్రాసుకోరు. బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు అంత రహస్యంగా వుంచుతారు. ఈ రహస్యాల బైట పడటంొప్పు తప్పించగానే ఎంచుతారుకదా! సామాన్యంగా ఈ రహస్యం బైటపడదు. ఎందువల్లనంటే, ఆ విషయం తెలిసినవారందరూ బాధ్యతాయుతు లగు మంత్రులు. కాబట్టి రహస్యం బైటపడితే అందుకువారే బాధ్యులై మంత్రివర్గమే రాజీనామా నివ్వవలసివస్తుంది. అయితే, బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు, ఇంత రహస్యమో అని ప్రశ్న రావచ్చును. ఈవిషయం తరువాత పరిశీలిద్దాము.

బ్రిటన్ లో జనంపిన పరిపాలన, పార్లమెంటుకు బాధ్యత వహించిన మంత్రివర్గమే నిర్వహిస్తూ వుంటుంది. పార్లమెంటు శాసనాలు చెయ్యటంకన్న—అవి కూడా ఎక్కువగా మంత్రులు కోరినవే—పరిపాలనలో పార్లమెంటు ఎక్కువ బోక్యం కల్గించుకోదు. కాని, పరిపాలనలో గొప్ప పొరపాటు జరిగిన వని పార్లమెంటు భావించినప్పుడు మాత్రం పార్లమెంటు తనదర్శి తీసుకునే ఆచారం చాలకొలంనుండి వున్నదే. 1689 వ సంవత్సరం యుద్ధంలో లండన్ డెరిప్రభువు ఏదో పొరపాటు చేశాడని పార్లమెంటు భావించి అతనిని లండన్ తీసుకు రావలసిందని ఆయనను విచారణ చెయ్యవలెనని పార్లమెంటు భావిస్తున్నదని రాజుగారికి, మంత్రులకూ తెలియజేసుకున్నారు. కాని నిందితునిపై నేరాలోపణ చెయ్యటంకొరకు సాక్షులనువిచారించే అధికారం పార్లమెంటుకు లేకపోవటంవలన, ఈ ప్రయత్నము, దాని తరువాత ఇటువంటి విషయాలలోను జరిగిన ప్రయత్నాలు విఫలమై పోయినవి. ఇటువంటి అధికారం 1770 వ సం. లో తీసుకోబడింది. 1871 వ సం. లో పార్లమెంటరీ సాక్షుల ప్రమాణాలపట్టం చేయబడినది. దాని ప్రకారం పార్లమెంటు స్వయముగాగాని, ఒక కమిటీ ద్వారాగాని విచారణ జరుపుతూ సాక్షుల యివ్వవలసిన దని ఎవ్వరినైనా పిలువవచ్చును. తరువాత కొన్ని పర్యాయాలు కమిటీలద్వారా పార్లమెంటు విచారణలు జరిపింది. ఈ కమిటీలలో అన్ని పక్షాల సభ్యులు వుండటంవలన నిందితుడు ఏ పక్షానికి చెందినవాడైతే ఆ పక్షం వారు ఆయనను రక్షించటానికి ప్రయత్నిస్తూ వుంటూ వుండటం, రద్దారా విచారణ వ్యభా అయిపోవటము జరుగుతూవుండేది. ఇట్లా కొన్ని పర్యాయాలు జరిగిన తరువాత ఈ విచారణలకు మరొక కొత్త విధానం ఏర్పరచారు. ఈ విధానం

అధ్యక్షులూ రాజీనామా నివ్వటం వలన భారతీయుల కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు పదవికి చాలా రాజేంద్రప్రసాద్ ఏకగ్రీవంగా ఎ. వి. సి. సి. సభ్యులు ఎన్నుకున్నారు. రాజ్యాంగ పరిమితి అధ్యక్షుడుగాను, కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఆహార, వ్యవసాయ శాఖమంత్రిగాను పని చేస్తున్న ఈ మనసు, ఆ మంత్రివర్గమునకు రాజీనామా నివ్వించి అధ్యక్షునిగా నెన్నుకోవటం ఆశ్చర్యకరంగా వున్నా, అసలు జనమెమోలేదు. చాలా రాజేంద్రప్రసాద్ ఇంతవరకు రెండు పర్యాయములు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునిగా పనిచేసి వాడు. గత సంవత్సరమున కేంద్రంలో మంత్రిగా వున్నాడు. కాంగ్రెస్ అగ్రహాయకులలో ఈయన ఒకరు. గాంధీజీ శిష్యులలో ఈయన ప్రముఖుడు. పరిపాలన వ్యవహారములలోని క్లిష్టతను చవిచూస్తున్నాడు. కాబట్టి, కేంద్ర మంత్రివర్గంలోని తనతోడివారి కష్టములను అవగాహన చేసుకొని, దైనందిన వ్యవహారములలో వారికి ఎంతవరకు సంతృప్తి సృష్టించుట నివ్వవలెనో, స్వామిభవమును బట్టి ఈయన నిర్ణయించుకుంటాడు. కేంద్రములోని మంత్రిలు కూడా ఈయనను ఎక్కువగా గౌరవిస్తూ అన్ని విషయాలు ఈయనకు తెలియజేస్తూ వుంటారు. కాబట్టి కేంద్ర మంత్రివర్గమునకు, కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునకు పంపించిన వివాదము ఇప్పుటికి సంతృప్తి కరముగా పరిష్కరింపబడినట్లే. కాని దీర్ఘకాలపు దృక్పథముతో శాశ్వతముగా పరిష్కరించి వేయవలసిన సమస్యను తాత్కాలిక పరిష్కారము జరిపిన ఏమంత ప్రయోజనముండకపోవచ్చును. ఇక ముందైనను కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు, కేంద్రమంత్రివర్గము సంతృప్తి సమస్యయ్యుతో పనిచేసి, కాంగ్రెస్ ఆశీర్వాదము సాధింపగలవని ఆశించుచు వున్నాము.

భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత అధినివేశ శాసనసభ యిప్పుడు ప్రథమ పర్యాయము సమావేశమైనది. భారతస్వాతంత్ర్య చట్టం ప్రకారం రాజ్యాంగపరిమితు కొత్త రాజ్యాంగం ప్రకారం ఎన్నికలు జరిగేటంత వరకు, శాసనసభగా కూడా వ్యవహరిస్తుంది. బ్రిటిష్ వారు అధికారమును వదలగించి వెళ్ళినది. శాసనసభకే. రాజ్యాంగ పరిమితివల్ల కూడా రాజేంద్రప్రసాద్ మంత్రిగా నుండుటవలన, శాసనసభగా వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు అధ్యక్షులతో వహించుకునే పోరాటం ఎప్పుడొకసారి వచ్చును. ఈ పదవికి, రద్దయిపోయిన కేంద్రశాసనసభ అధ్యక్షుడు జి. వి. మాంబంకర్ గారిని ఎన్నుకున్నారు. ఈ ఎన్నిక జరిగిన తరువాత చేతా. ప్రసాద్ తన మంత్రిత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినాడు. లేకపోయినచో ప్రత్యేకముగా స్పీకర్ ను ఎన్నుకొనవలసిన అవునములేదు.

అధినివేశ శాసనసభ మొట్టమొదట పరిష్పించినది "విదేశీయుల ఆదాయపన్ను" ఈ దేశంలో వుండి, ఇక్కడ వుండేవారిని ప్రభుత్వం భావిస్తున్న విదేశీయులను పంపించే వేసే విషయమును సూక్ష్మంగా, ఇటువంటివారు తరచుగా వస్తూవుండే ప్రదేశాలను మునివేయటాన్ని గూర్చి, ఇదివరకే వున్న ఈ చట్టములో కొన్ని సవరణలుచేస్తూ సర్దార్ పటేల్ ఒక శాసనం ప్రతిపాదించాడు. ఈ శాసనం ఏకగ్రీ

తోడేలు - మేకపిల్ల

అబ్దుల్ ఖయ్యాంభాక్ సర్దార్ పటేల్ ను "కజ్జాకోరు" అన్నాడు

వంగా ఆమోదింపబడింది. స్వతంత్ర భారతదేశ సర్వస్వతంత్ర శాసనసభ మొట్టమొదట ఇటువంటి శాసనం చేయటం ఎంత సముచితం! మనదేశంలోనికి బంగారం దిగుమతిచేయటం నిషేధిస్తూ ఇదివరకే ఒక శాసనమున్నది. ఈ శాసనములోని లోటుపాట్లను సరిదిద్దుతూ ఆర్థిక శాఖమంత్రి మణ్మథుఖంచెట్టిగారిక బిల్లును ప్రతిపాదించారు. మనదేశంలో బంగారం అంటే వ్యాపారం ఎక్కువ. ఎంత బంగారమైనా కొనివేయాలని మనలో చాలమందికి ఆశగా

గానే వుంది. ఈ లోటును పూరిగా గాక పోయినా కొంతవరకు సవరణచేస్తూ చెట్టిగారు ప్రతిపాదించిన ఈ సవరణచట్టమును వెల్లెట్ కమిటీకి పంపుటకు శాసనసభ ఆమోదించింది. పరిశ్రమలకు ఋణసహాయంపైను ఏర్పాటుచేస్తూ మరొక బిల్లును చెట్టిగారు ప్రతిపాదించారు. పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలకు మాత్రమే ఈసంస్థ ఋణం యిస్తూవుంటుంది. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలకు, కుటీరపరిశ్రమలకు సహాయం చేయటానికి రాష్ట్రాలు ఇటువంటి సంస్థలు స్థాపించవలసిందని

ములో వారి పోషణకు తగిన భరణమిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేస్తూ, కార్మికుల ప్రభుత్వభీమా కట్టమును శ్రీ జగజీవనరామ్ గారు ప్రతిపాదించారు. ఇటువంటి అభివృద్ధికర శాసనం మనదేశంలో ఇంతవరకు వెన్నడు చేయబడలేదు. సామాజిక న్యాయమును స్థాపించుటకై స్వతంత్రభారత దేశము లభించిన ప్రథమావకాశమునే వినియోగించుకుంటున్నదని రుజువుచేసినందుకు కార్మిక మంత్రి అశ్వినందన్ యులు. కార్మికులకు జబ్బుచేసినప్పుడు, ప్రమాదమువలన అంగ నెకల్స్ ముగిసి, శాశ్వతముగా గాని, తాత్కాలికముగా గాని పనిచేయ నశక్తుడైపోయినప్పుడు స్త్రీ కార్మికులు గర్భము భరించి వున్నప్పుడు వారికి ఉచితవైద్య సౌకర్యము ఏర్పాటు చేయటమేగాక కొంత భరణముకూడా యివ్వవచ్చును. సంవత్సరమునకు రెండు నెలలు, జబ్బుగానున్నారు. అను కారణము వలన ఈ భరణము పొందవచ్చును. భరణముగా కార్మికుని జీతములో సగము మొత్తము యిస్తారు. కార్మికుడు ప్రమాదవశమన మరణించిన, అతనిపై ఆధారపడి వున్నవారికి, భార్య అయితే అమరకాంతము, మైనరు పిల్లలైతే వారు మైనరుగా వున్నంతకాలము, ఆ కార్మికుని జీతములో సగము మొత్తము భరణము యిస్తారు. స్త్రీ కార్మికులకు ప్రసవ సమయమున, 3 నెలలు గోజుకు ముప్పావులా చొప్పున ప్రత్యేక భరణ మిచ్చి, నెలవు యిస్తారు. ఇందుకొరకైన, నిర్బును ప్రభుత్వము, యజమానులు, కార్మికులు భరించవలసి వుంటుంది. అయితే గోజుకు 10 అకౌలకన్న తక్కువకూడా సంపాదిస్తున్న కార్మికుడు ఏమీ చెల్లించ వచ్చురలేదు. ఈ బిల్లువలన కార్మికులకు ఎంతో లాభం చేయవచ్చును చరటం నిర్దిష్టాదాంశం.

రవాణా శాఖ మంత్రి చాలా మామూలై యి గారు రైల్వే బడ్జెట్ ను అధినివేశ శాసనసభలో ప్రతిపాదించారు. కొన్ని రైలుగతులు రైల్వే కార్మికులకు ఈమధ్య జీతములు హెచ్చించటం వలన, ఇదివరకు అంచనా వేసినదానికన్న నిర్బురూ. 22½ కోట్లు పెరిగినది. కార్మికులకు చతుక చేతుకు జీతవేతనములు అమ్మకు ప్రత్యేక డిపోలు ఏర్పాటు చేయవలసిన రూ. 5½ కోట్లు వ్యయమవుతున్నది. అందువలన రైల్వే బడ్జెట్ లో మొత్తం రూ. 12 కోట్లు, 28 లక్షల లోటు వచ్చినది. ఈ లోటును భర్తీ చేయుటకు రైల్వే డిపార్టుమెంటున్నది. రైల్వే డిపార్టుమెంటు వలన జనవేతనం చొప్పున సెల్యూలరు వరకు రూ. 9 కోట్లు 15 లక్షలు ఆదాయం వస్తుంది.

మూడవతరగతి ప్రయాణీకులకు యిప్పుడు సగటున మైలుకు రి.5 చ మిక్కి డీలు సమూలు చేస్తున్నారు. ఇకముందు ప్యాసింజరు బండిలో ప్రయాణమునకు మైలుకు 4 పైసలు చొప్పున మెయిలుబండిలో ప్రయాణమునకు మైలుకు 2 పైసలు చొప్పున మూడవతరగతి ప్రయాణీకులు చెల్లించు

భారతదేశీయులు

వుంటుంది. కాని విదేశాలనుండి బంగారం దిగుమతి చేసుకోవటానికి కావలసినంత విదేశీనాణ్యముల నిలువ ఉండలేదు. అందువలన మనదేశంలో వున్న కొద్ది బంగారమునే ఎక్కువ మంది కొనాలని ఎగబడుతుంటారు; బంగారుగర పెరిగిపోతున్నది. ఇప్పుడు బంగారం మనదేశంలో వున్నంత క్రియంగా ప్రపంచంలో ఏ యితర దేశంలోను లేదు. అందువలన విదేశాలనుండి దొంగచాటుగా బంగారం మనదేశానికి తీసుకువచ్చి అమ్ముకున్నవారికి ఎక్కువలాభందొరుగతున్నది. ఈ విషయంలో మనదేశంలోని సంస్థానాలే మనకు పరాయిదేశాలైపోతున్నవి. సంస్థానాలు రక్షణ, రాకపోకలు, విదేశీవ్యవహారాలలో మాత్రమే, భారతదేశానికేమీ చేకవని. ఆర్థిక వ్యవహారాలలో కాదు. కాబట్టి సంస్థానాలలోకి బంగారం దిగుమతి జరగకుండా మన ప్రభుత్వం అడుపవటానికి పిలుస్తాను. సంస్థానంలో ప్రవేశించిన తరువాత మనదేశంలోనికి బంగారం తేలిక

పోతూపోతూనే, వ్యవసాయమునకు కూడా సహాయంచేయటానికి ఇటువంటిదే వేరొకసంస్థను స్థాపించవలసి చెట్టిగారున్నాడు. ఏ కంపెనీని స్థాపించేటప్పుడు వైద్య, తాము రైలవేట్లను పరిశ్రమకు కావలసిన పెట్టుబడిని, చందాదారులవద్దనుండి మూల్యముగా వసూలుచేస్తారు. కంపెనీ స్థాపించినారు. కంపెనీ దైనందిన వ్యవహారములకు కావలసిన డబ్బును కొంతవరకు బ్యాంకులు అప్పుయిస్తవి. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు అత్యవసరంగా కొంత మొత్తం అప్పుకావలసినచి, అప్పుయివ్వటానికి బ్యాంకులు యిష్టపడనందున, కంపెనీ తన పనిసాగించటానికి పిలువక దివానా తీయవలసిన గతి ఏర్పడుతుంది. అప్పుడు కావలసిన మొత్తం గవర్నలర్లకై, ఆ కంపెనీ బాగానే అభివృద్ధి జేందుతుంది. ఇటువంటి కంపెనీలను ఋణం యిస్తూ వుండటమే ఈ సంస ఉద్దేశ్యం. ఈ బిల్లు కూడా వెల్లెట్ కమిటీకి పంపబడినది. కార్మికులు పనిచేయ నశక్తులై వున్నకాల

హోమ్, సంస్థానశాఖామంత్రి అధినివేశ ఆర్థికమంత్రి కార్మిక శాఖ మంత్రి రైల్వే శాఖామంత్రి సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ శ్రీ మణ్మథుఖంచెట్టి శ్రీ జగజీవనరామ్ డార్టీ బాన్సుత్తయ్య

కొనలేను. ఇదేవిధముగా అన్ని తరగతులకీ, వస్తువుల రవాణాకీ పెరిగిపోయినవి.

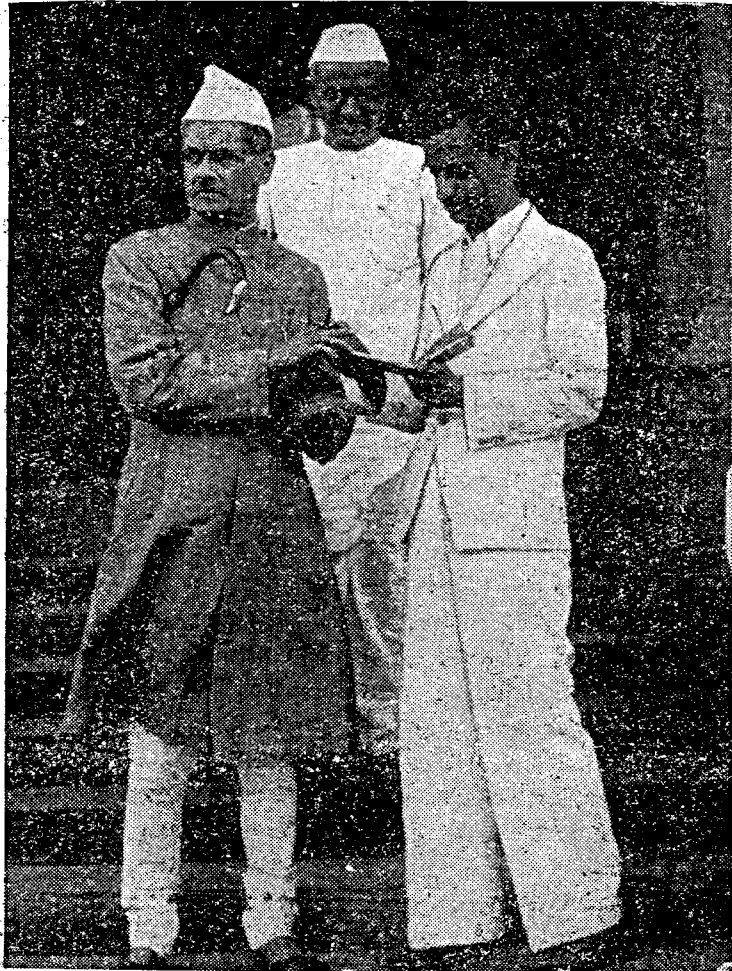
యంధం ప్రారంభమైనప్పటినుండి ప్రయాణీకులకు చాలా మెచ్చుచేయటం, ప్రయాణ సౌకర్యం దిన దినము దుస్సహమై పోతున్నట్లుంట్లు శోచనీయమైన విషయం. కాశ్మీరుకు సంతృప్తిపరచటానికి రైల్వే పెంచుతున్న ప్రభుత్వం, ప్రయాణీకుల సౌకర్యములను గూర్చి మాటలు చెప్పటంకన్న మరేమీ చెయ్యటంలేదు. అదేమంటే తగినన్ని ఇంజన్లు, పెట్టెలు లేవంటారు. కాని ఇది సంతృప్తికరమైన జవాబు కాదు. ఈ పర్యాయం రైల్వే పెంచటానికి ముందు ప్రయాణీకులు మరికొంత సౌకర్యముగా—అగమం కూర్చోటానికి ప్రతివారికీ చోటు లభించేట్లుగా—పుండేటట్లు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసి వుండవలసింది. ఇందుకొరకు ప్రయాణీకులు తీవ్రముగా ఆందోళన జరుపుట అత్యవసరము.

* * *

కాశ్మీరులో భారత సేనలు దుండగలను తుడిచివేస్తున్నవి. 20,25 రోజులనుండి దిగ్బంధంలో వున్న మీరపూరు, పూంత్, కోటేలలోని సైనికులకు భారత సైన్యం విమానాలతో ఆహారాలు సరఫరా చేస్తున్నది. రెండుమూడు రోజులలో ఈ మూడు ప్రాంతములు భారత సేనల వశంకావచ్చును. జమ్మూనగరము ప్రశాంతముగా వున్నది. జిల్లిల్ రాష్ట్రములో దుండగులు ఎక్కువ మంది వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. శీతకాలం ముదిరిపోకమునుపే దుండగులను పారద్రోలటం పూర్తి అయితే తే బాగుంటుంది. కాశ్మీరును రక్షించుటకు తగినంత భారత సేనను అక్కడ ఎల్లప్పుడూ వుంచవలసియున్నది.

దుండగులు తా మాక్రమించిన ప్రదేశములలో జరిపిన దురాగతములు సభ్యప్రపంచమునకు లజ్జాకరముగా వున్నది. ముస్లింల రక్షణకారము తాము చూడి జరిపితిమని చెప్పుచున్న దుండగులు జరిపిన దురాగతములను స్వయముగా వచ్చి పరిశీలించుటకు ప్రతినిధులను పంపడం షేక్ అబ్దుల్లా ముస్లిం డేవాలకు విజ్ఞప్తిచేశారు.

కాశ్మీర్ సమస్యను వికర్మరాజ్యసమితికి దాఖలు పరచవలెనని ప్రతిపాదనూ పాకిస్తాన్ ప్రధాని ఈ మధ్య నొకప్రకటన చేశాడు. కాశ్మీరులో దుండగులు జరుపుచున్న దురంతాలు చూచిన తరువాత కాశ్మీర్ నాయకులు రిఫరెండ్స్ పెట్టటానికి అంగీకరించటం లేదు. దుండగుల కిరాతకకృత్యాలను చూసి చూచి ఒక ఫిలిం తయారుచేస్తున్నారు. ఆఫిలిం త్వరలోనే కాశ్మీర్ వందంతలానే గాక ప్రపంచ మందంతలా చూపించి, పాకిస్తాన్ దౌర్భాగ్యము బట్టి బయలు చేయాలని షేక్ అబ్దుల్లా

అధినివేశ శాసనసభ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైన చాలంకర్ సంతకాలు పోగుచేసేవారిని సంతృప్తి పరుస్తున్నారు.

భారత రాజకీయాలు

భావిస్తున్నాడు. రిఫరెండ్స్ మూలాలు ఎన్నికలు జరిపి ప్రజాప్రతినిధుల ఆభీష్టం ప్రకారం కాశ్మీర్ భవిష్యత్తు నిర్ణయించేయటం సమంజసమని కాశ్మీర్ నాయకులు భావిస్తున్నారు. ఎందుకైనా భారత ప్రభుత్వం సిద్ధం గానేవున్నది.

* * *

బర్మాకు, భారతదేశానికి సరిహద్దులోవున్న పూర్వ అనుసంధానమున్నది. కిర్ కొయిడు సుభాసు, బాబు ఆహ్లాద్ సింగ్ షాజాతో బ్రిటిష్ వారిపై దండెత్తి వచ్చినప్పుడు ఈ సరిహద్దులో కొంత భాగాన్ని ఆక్రమించుకున్న విషయం పాఠకులకు విశదమే.

ఈ సరిహద్దును చెందిన భూభాగం 7 వేల చదరపుమైళ్ళు 1884 వ.సం. లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం బర్మాతో చేసుకున్న ఒక ఒడంబడిక ప్రకారం బర్మాకు కలిపివేశారు. ఈ సరిహద్దు

నానికి అందువలన కలిగిన నష్టానికి పరిహారంగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం సంస్థానాధీశ్వరులకు నెలకు రూ. 500 లు చెల్లిస్తూవచ్చింది. కాని భారత దేశం స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత ఆ మొత్తం చెల్లిం చటం మానివేశారు. పైగా ఆగస్టు 15 వ తేదీతో సార్వభౌమత్వాధికారం రద్దయిపోవటంవలన ఇటువంటి ఒడంబడికలన్నీ కూడా రద్దయిపోయినవి. కాబట్టి 1884 వ సం.లో తన సంస్థానం నుండి వేరుచేసి బర్మాకు వప్పగించిన ఆ భూభాగాన్ని తిరిగి తమకు వశం చేయవలసిందని సంస్థానాధీశ్వరుడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాడు. ఈ భూభాగం ప్రస్తుతం ఎగువ చిండ్విన్ జిల్లాలో ఒక భాగంగా 'కాబాలోయ' అని పిలువబడుచున్నది. ఈ ప్రాంతం తిరిగి ఈ సంస్థానానికి వప్పజెప్పటానికి బర్మా ప్రభుత్వం బహుశా వప్పకోకపోవచ్చును. ఈ సంస్థానాధీశ్వరునకు న్యాయశాస్త్రప్రకారం వున్న హక్కును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కొదవలేకపోవచ్చునూడా. సంస్థానాధీశ్వరునకు భారత ప్రభుత్వం సహాయపడి, ఆ ప్రాంతంలోని ప్రజాభీష్టం ప్రకారం సమంజసమైన పరిష్కారం జరిగేట్లు చూడటం మంచిది.

హైదరాబాద్ ఇంకా తిరిగి స్వర్ణంలో తలకెందుగా వేలాడుతూనే వున్నది. కాని ఈ సమస్య త్వరలోనే పరిష్కృతమయ్యే నూచనలు కనిపిస్తున్నవి. హైదరాబాద్ నవాబు అంత్యనిర్ణయం చెయ్యటానికి నవంబరు 25 వ తేదీవరకే గడువు వున్నదని సంస్థానాలశాఖ మంత్రి సర్దార్ పటేల్ అధినివేశ శాసనసభలో తెలియజేశాడు. 22 వ తేదీనుండి హైదరాబాద్ ప్రతినిధివర్గం సంస్థానశాఖతో సమాలోచనలు జరుపుచున్నది. సర్దార్ పటేల్ ఆహ్వానముపై ఇల్లేహాద్ అధ్యక్షుడు కాసింరజ్వీ ఢిల్లీ వెళ్ళాడు. రాజకీయభైదీలనందరినీ విడుదలచేసి, ఒకరకపు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము సేర్పరచవలెనని నవాబ్ వాంఛిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. ఇదేసమయమున, సరిహద్దులను కట్టుదిట్టము చేసుకుని, అవుసరమైతే యుద్ధానికి సిద్ధంగా వుండటానికి నవాబ్ సిద్ధపడుతున్నట్లు కూడా వార్తలు వస్తున్నవి. సంస్థానప్రజలు సత్కారహోద్యమం తీవ్రతరంచేసి, పోలీసులతోను, దుండగీశ్వతోను సర్వభద్రముల పోరాడుతున్నారు. ప్రజాశక్తి ముందు తన పోలీసులు, ముస్లిం గూండాలు శిలభములవలె చెదిరిపోతారని నవాబ్ తలుచును. సరిహద్దు ప్రాంతములలో నున్న ప్రజలు తమ

సోదరుల బాధలను చూడలేక చెతస్యవంతులై తాత్కాలిక ప్రభుత్వము సేర్పరచి, జానాభూద్ నవాబు త్రోవ నిజాంకు చూపించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. రాష్ట్రప్రభుత్వములుకూడా ఈ విషయములో తగిన శ్రద్ధవహిస్తున్నవి. మొత్తం మీద హైదరాబాద్ పరిస్థితి అలాగే, యిబ్న్ తేలిపోవస్తున్న విషయం పై సంగతుల వలన తెలుస్తూనేవున్నది; కాని ఎటు అన్నదిమాత్రం జరిగేటంతవరకు చెప్పలేము. నిజాం ప్రభువు ఎంత క్రైస్తా తగినవాడే.

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును సాపించుటకు నిజాంచేసిన సూచనలు హిందువులకు ఏమాత్రము అంగీకారయోగ్యము గాలేవు. నూటికి 10 వంతులున్న ముస్లింలకు అన్నిటిలోను హిందువులతో సమాన హోదాలిచ్చుట, ముస్లిం ప్రధానిగా వుండటం, ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు విరుద్ధం; అది ప్రజలకు బాధ్యతవహించిన ప్రభుత్వం ఎన్నటికి కాబాలదు. ప్రధాని, హోంశాఖమంత్రి హిందువే వుండితీరాలి. ముస్లింలకు సంసానో ద్యోగాలలో, మంత్రిత్వములతో సహా, నూటికి 20 వంతులకన్న ఎక్కువస్థానం వుండకూడదు. నిజాం ప్రభువు చెప్పుకున్న కల్లబాల్లి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును సంస్థానకాంగ్రెసు ఎన్నటికి అంగీకరించదు.

సంసానంలోని తమ సోదరుల కడగండ్లు చూస్తున్న ఆంధ్రులు, కన్నడులు, మహారాష్ట్రులు తమ ధర్మమునివ్వజివ్వడే గుర్తిస్తున్నారు. కాందిశీకులుగా వస్తున్న వారికి తన సహాయము చేస్తాంటేమేగాక, ప్రజాపోరాటమును ద్వీగణిత కృతం చెయ్యటానికి అజాద్ హైదరాబాద్ తాత్కాలిక ప్రభుత్వము తేర్పరచుటకు ప్రయత్నాలు జరుగుచున్నవి. తమ సోదరులు తమ వలెనే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునొంది బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము సేర్పరచుకొనుటకు అన్ని విధముల పీఠ సహాయపడవలసియున్నది.

నిజాం సరిహద్దులలో నున్న జిల్లాలలో ఎట్టి పరిస్థితులైనా ఎదుర్కొనుటకు తగిన ప్రయత్నములు మద్రాసు ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. ఈ జిల్లాలన్నీటిలోను ముస్లిం లీగ్ల యింట్లు సోదాచేసి, చాలవోట్ల ఆయుధసామగ్రి పట్టుకున్నారు. నిజాం గూఢదారులని అనుమానించిన వారిని అరెస్టుచేస్తున్నారు. నిజాంకు పోతున్న ఆయుధ సామగ్రినేగాక మోటారుబండ్లు మొదలగునవికూడా నిలిపివేస్తున్నారు. సరిహద్దులో నున్న ఆంధ్రజిల్లాలలోను సివిక్ గార్డులను ఏర్పాటు చేయటానికి మద్రాసు ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ఈ విషయమై వివరాలు త్వరలోనే ప్రకటింపబడును. ఆంధ్రయువకులందరూ సివిక్ గార్డులలో చేరి, తమ సోదరులకు సంపూర్ణముగా సహాయపడవలసి ఆశిస్తున్నాము.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు రాజీనామా ఇచ్చిన కృపలానీ

అందవికారపచ్చే

మచ్చలు -

మొటిమలు - వుళ్లు

మంత్ర శక్తి మాదిరి మాయమగును

గత 50 ఏళ్ళ నుండియు, వైద్యులు, నర్సులచేత సిఫార్సుచేయబడిన జాంబక్, నిత్యము, బాధగనున్న చోట రుద్దినచో, నొప్పి తగ్గి, పుండు మాని, ఆ ప్రదేశము పరిశుద్ధమగును. జాంబక్ లోని మూలికా తైలములు మంటను, దురదను, పోగొట్టి చర్మమును విషప్రహదము నుండి రక్షించి రక్త స్రావము నాపి, శీఘ్రముగ మానుదలకు తోడ్పడును. కాయలు, పుష్ట, పురుగుకాట్లు, ఎగ్గిమా, కాలిపుష్ట మున్నగు సకల చర్మ వ్యాధులను నివారించుటలో జాంబక్ జగత్ప్రసిద్ధము.

జాంబక్ వాడండి.

Zam-Buk

ప్రపంచఖ్యాతిగాంచిన మూలికలతైలము.

ఇందులో జంతువులక్రావ్యలేదని గ్యారంటీయివ్వబడినది.

ఏజంట్లు: దాదా అండ్ కంపెనీ, నైనియప్పనాయక్ బిడి, పి.టి. మద్రాసు.

బమ్మెర పోతన

H. DAVID & CO.,
Post Box No. 11424, CALCUTTA.

సాయంత్రం అపీనునుండి ఇంటికి రాగానే రాజా అనుకున్నాడు: "లక్ష్మి ఎదురుగా వచ్చి, కోటా కండువా అన్నీ విప్పిస్తుందని, రోజులా, ఓసారి వగ్గరసా అని, కళ్ళలోకి చూస్తూనే వాటిని స్టాండుకు కగిలిస్తుందని".

ఇది రోజులా జరిగే సంగతి! అయినా అవ్వక ప్రత్యేకంగా తనకి ఆ తలంపు ఎందుకు జ్ఞాపకం వచ్చిందో? కారణం ఏమిటో అంతస్సును అడుగుదా మనుకొన్నాడు. కాని అంత ఆడగ నవనరం లేకుండానే, కొద్దిరోజులనుంచి చూచాయగా కప్పించే మార్పువల్లే అనిమాత్రం, వేలిమీద గోడలాగే అనుకున్నాడు. క్రితం నాల్గరోజుల్లోనూ కూడా ఆ సంగతి జరక్కపోవడం తోటికూడాను.

లక్ష్మి కొద్దిరోజులనుండి ఎందు కల్లా వుందో, కక్కిన రోజుల్లో క్రమేణా ఎందుకు మారుతుందో కారణం? "తల్లిదండ్రులమీద దృష్టి మళ్ళింది" అనుకుని తను నడ్డుకున్నాడు. ఆ నడ్డుకోవడం రోజూ ఎక్కువగా జరిగే విషయాలిన్ని నమన్వయం చేసుకునేగడిపేడు.

గుమ్మంమెట్టు ఎక్కి లోపలికి వెళ్లేడు...సావి కంఠా ఎక్కడైనా ఎదురుపడుతుందేమో అని అనుకుంటూ...కాస్త బూట్లుకాళ్ళ చప్పుడు చేస్తునే నడిచేడు....వడగడిచినరకూ....

కాని లక్ష్మి ఎదురుగా రాలేదు. "దొడ్లో సాయం కాలపు పనులు చేసుకుంటూ వుండింది కాబోలు...." అంతస్సు సమాధానం చెప్పింది....వెదవ అంతస్సు!

లక్ష్మి కాపురాన్ని వచ్చినప్పటినుండి, లక్ష్మి చేసిన పొరపాటు అన్నిటికీ అంతస్సు ఏదో సది చెప్పి అనునయం చేస్తూనేవుంది. ఎందుకు తను అల్లా ఆఖర్కు, తన వళ్ల మందే పనులు చేసినప్పటికీ ఏమీ అనకుండా, కోప్పడకుండా నడ్డుకుంటూనే వుండేట్లు చేస్తుందో కారణం నిరుగ్గా చెప్పకుండానే వుండిపోయేడు.

చాలాసార్లు ఆలోచించేడు. త నెందుకు ఇల్లా రోబడిపోతున్నాడో అని. లక్ష్మిని చూస్తేనే చాలు, ఆ మధ్యపాడిలో మెరిసే కేసరంగు గుడ్లు, ఎర్రగా, లావు క గు మాత్రం గా ఉన్న శరీరం....ఇవన్నీ చూస్తుంటే, మంత్రబద్ధుడైపోయేవాడు...మొదటి రోజుల్లో లక్ష్మిని చూస్తుంటే అన్నమే అక్కర లేకుండా, ఏ గాలో పీర్చి బ్రతకగల దన్నంత ఆవేశం కల్గేది. అల్లా చాలా రోజులు గడిపేకుకూడాను.... అప్పుడు బ్రతకడం, రోజులు గడవటం ఎల్లా వున్నా....ఇప్పటికీ అల్లా అనుకున్న రోజులు లేకపోలేదు....కాకాల్లికంగా....

కాపురాన్ని వచ్చిన మొదట్లో, ఆ స్కూల్ వైనర్ తెలివితేటల్తో, తన్ని సంతోషపెట్టడానికే పడే కావరయాలవల్ల నిజంగా శరీరంలో వున్న కణాలన్నీ కృతజ్ఞత, స్నేహం, ప్రేమ, అన్నిటికన్న తను చెప్పలేని గుండెల్లో కుప్పిపోతున్న కుర్చునై. అవే జీవజీవానికి లక్ష్మికి ఎదురుచెప్పుకుండా చేస్తూనే వున్నాయ....

కొన్ని సమయాల్లో "తను ఇల్లా ప్రతిదాంట్లోనూ లక్ష్మికి రోబడిపోతుంటే....యింటిప్రక్కవాళ్లు.... ఆఖర్కు పూజోవాళ్ళు....కూడా 'అయన, పెళ్లం చేతిలో కీలుబొమ్మ' అంటారేమో!" అని ఆలోచన వచ్చినప్పుడల్లా కొంత బెడగ వుండా అనుకొనేవాడు. కాని తన స్కూలుజీవితంలో, సంఘం, ప్రజలకోసం, బ్రతకటంలేదని చెప్పిన, బల్లగుడ్డి తన వాగ్దాత ప్రదర్శించిన సమయాల్ని, నిస్పృహగా చూచేవి....

అన్నిసార్లు వాటికోసం తనలో తను పోరాడు కున్నా....తను ఎంత దూరంగా వుండా మనుకున్నా రోబడిపోతునేవున్నాడు. ఆ రోజునమాత్రం ఏదో కరుగ్గా వుండడంతోటి....కాస్త ఇంట్లో రసాభాస అవడం, నల్లరూ చెప్పే తెత్తుకునేట్లు....నాల్గమూటలు జరగడంతోటి సాయంత్రం వర్షం, వన్నివేళం ఎదురుగా నుంచుంది.

సంఘటన జరిగిపోయినతర్వాత, తనను నింహావ రోకనం చేసుకుంటే, వర్షగింజలో బియ్యపుగింజ అన్నట్లే అయ్యింది. తనకోసం ప్రొద్దున్నే లేస్తోంది... క్షీ...కాఫీ కాచియవ్వడం, వంట వండడం, సాయంత్రం వచ్చేటప్పటికి టీ కాచిఇవ్వడం....ఇంకా ఎన్నో

కథానిక :

ఆద్యంతం

శ్రీ కందుకూరి లింగరాజు

ఇల్లాంటివి చేస్తూనేవుంది....అల్లాటప్పుడు....తనదే తప్ప అనుకుని చాలా నొచ్చుకున్నాడుకూడాను...

ఇన్ని జ్ఞాపకంవచ్చినా....వడగడిలోకి వెళ్ళి, కోటా అపీ విప్పేసి సావిట్లోకి వచ్చిన రాజాకి గుండెల్లో కాస్సంత నైరాశ్య మెదలకుండా వుండ లేకపోయింది. చెవులో "పదినిమిషాలపైగా అవ వస్తోంది కదా....ఇంతవరకు లక్ష్మికి తీరుబడి కాలేదూ?...రావటానికి వీలు అవలేదూ?..." అంది.

దణ్ణంమీద నున్న తువ్వలు తీసుకుని దొడ్లోకి వెళ్ళేడు. మరుగుగోడదగ్గరనుంచి లక్ష్మి మూట్లా దుకూ, తీరుబడిగా కబుర్లు చెప్పతోంది ప్రక్రిం బావిడతో....

ఒక్కసారి ఒళ్ళంతా వుడికింది, "ఎప్పుడో వుడుకూ మడుకూ రెండుమెతుకులు కొరికి, చచ్చేటట్లు హెడ్ గుమాస్తాలో దెబ్బలాడి...."దామైర్లో, అయివచ్చిన కనక....పోనీ వచ్చేవేళకు అయినా....ఎడరుగా వచ్చి".... అప్రయత్నంగానే బర్ని-వెటర్ చేతుల్లో నలిగిపోయింది....దిగమింగుకుంటున్న కోవంతోనే కుళాయిదగ్గరకు వెళ్ళేడు....

అల్లంత దూరంలో లక్ష్మిచూడగానే..."వచ్చారా...ఏదో అవిడ కబుర్లు చెబుతుంటే....నబ్బుబిళ్ళ తెచ్చుకున్నారా?" అంది. 'ఆ వచ్చేరా' అని ఆడగడం లో, తాటికాయంక గుడ్లు వున్నయ్యే. చేతిలో వున్న నబ్బుబిళ్ళ కనిపించటంలేదూ?...అన్నకోసం. వింత అర్థాలు, పోకడలు తీసిపెట్టింది....మూట్లాడకుండానే ముఖం కడుక్కుని లోపలికి వెళ్లేడు రాజా. వెట కున్నప్పుడు "పోనీ ముఖం కడుక్కోవడం అయ్యే వరకైనా నుంచుని వుండకూడదూ?" అంది అంతస్సు.

వంచె కట్టుకునేటప్పటికి టీ పట్టుకొచ్చింది లక్ష్మి.తువ్వలు మడత సరిచేస్తూనే..."ఏమండీ: కోసం వచ్చిందా? మూట్లాడారో?... అవిడ మల్లెపువ్వు లిచ్చిందండి....అంచేత కాస్తేవు కబురైనా చెప్పకపోకే బాపంటుందా?" ఆ ప్రశ్నలో వున్న లాభానికి, రాజి కకు కొన్నులో వున్నయి. దొడ్లో వున్న తకుకుకూడా నవ్వేయి.

ఓసారి గుమాస్తా ఒకడు కప్పుకాఫీ పోయింది నందుకు, చచ్చేట్లు సాయంత్రంవరకూ వాడితో తిరిగిన నన్నివేళం సాదృశ్యంగా తలంపుకు వస్తే తాను ఏమీ అనలేకపోయేడు....

ఆరాత్రి అంటి ముట్టని పువ్వుల సౌరభంలో నీసి మాకి తీసుకువెళ్లేంతవరకూ వచ్చింది....కాని నవ్వుల్లో జరిగిపోయింది....తెల్లారేవరకూ.

అవ్వక 'దే'బుక్కు బాలెమ్మఅవక చచ్చిచెడి తిట్టుకుంటూనే యింటికి వచ్చేటప్పటికి యిల్లు తాళం వేసివుండడంతో, ఎదురుగా ఆ జీవంతో లక్ష్మి.... ఇంతవ్వరైనా వరే....ఆఖర్కు కన్నతల్లయినా.... ఏం చేసివుండేవాడో అన్నంత కోసం వచ్చింది. బుర్ర కాయ బద్దలకొట్టేదా మన్నంత ఆవేశం వచ్చింది కూడా....

ఆ కోవంలోనే తాళం కప్పని ఓసారి ఇటూ అటూ గుంజి రాకపోవడంతోటి, దూర్వానుదే అయి పొద్దువైపు నడిచేడు. "ఇంక రాత్రంతా రాకుండా వుండి....ఏ హోటల్లోనో బోజనంచేసి....రెండోఅట నీసిమా చూచి..."తర్వాత ఇంకో ఆలోచనకూడా తట్టింది రాజాకి....

అల్లా అయితే లక్ష్మికి ఓరోజు గుణపాఠం.... ఇంక ఎప్పుడూ జన్మలో....యిల్లాంటి పని చెయ్య దనుకునే నిర్ధారణకి వచ్చేడు....

దాల్లో మార్వాడీకొట్లో ఏవో కొనుక్కుని తిని, 'టీ' త్రాగేడు. టీ త్రాగేటప్పుడు....కడుపు

నిండడంవల్ల కాబోలు....లక్ష్మి కాచినంత బాగా లేదన్న రుచి నాలిక పీల్చినట్లయితే....ఆర్థరూపాయి బిల్లు చెల్లింది....తన కడుపు ఒక్కటే నింపుకున్నా నని అభిమానం తం ఎత్తింది. ..

కాని....తను సంపాదించి, ఈ చీరెలు, పొడర్లు... నీసిమాలు....బోజనం....అన్నీ ఇస్తుంటే....తనకోసం. తనజోలి ఏమైపోతుందో అన్న కాస్తంత వట్టింపేనా లేకుండా యిల్లు తాళంవేసి...నైరాశ్యం....

రాత్రి పదింటికి నీసిమా చూచి రాజా ఇంటికి వచ్చేడు. రాకూడదే అనుకున్నాడు తెల్లారిండా....

గుమ్మంమెట్టు ఎక్కుతుంటే, ఎక్కడ విన్నదో జోళ్ళవప్పుడు గబగబా వస్తూనే "ఏమండీ....కాళం కులో పనితెమిలింది కాదా?...లేక ఆ వెదవహెడ్ గుమాస్తా ఏమైనా అన్నాడా?...నేను మీకంటే ముందర వస్తానో, లేదో అని ఎంత ఆందోళన పడి పోయే ననుకున్నాడు....అఖర్కు ఆడపిల్లలు వేసిన నాటకం పూర్తిగా చూడకుండానైనా వచ్చేసేనండి... వాళ్ళ రామరావుగారి పెళ్ళాం సీతమ్మగారు పట్టుబట్టి తీసుకువెళ్ళిందికాని, లేకపోతే వెళ్లేదాన్నే కాన..." అంటూనే కోటు విప్పింది....చీ...కాకి బొత్తాములు ఊడతీసింది. పంచి కట్టుకోటానికై తెచ్చింది... తువ్వలు ఇచ్చింది. అన్నీ అడేమట్టనట్లుగానే జరిగి పోయాయి.

రాజా తనేమైనా మారేదేమో అనుకున్నాడు. తన కళ్ళని కాను నమ్మలేకపోతున్నాడు....నిజంగా లక్ష్మి తనమీద 'బాన్'చెయ్యడానికై ప్రయత్నిస్తోందా? ఆ ప్రశ్నకి ఏ దేవుడైనా సమాధానం చెప్పారేమో అన్నంత దిగ్భ్రమలో వర్తాడు....

ఆరాత్రి ఇద్దరూ దగ్గరగా కూర్చునే బోజనం చేసేరు. అక్కడేదన్నా వుల్లిపాయిసాంబారు మళ్ళీ నవ్విస్తూనే తినిపించింది....కాని మార్వాడీకొట్లో తిన్న సాలపూరి, వగైరా...ఆర్థరూపాయిసామాను తెం ఎక్కినట్లు తిరగడం మొరలుపెట్టింది రాజాకి....

చెయ్యి తుడుక్కునేటప్పుడు..."ఆడవాళ్ళకి స్నేహితులు వుంటారేమో!" అంది అంతస్సు.... ఒరిక్కివర్తాడు.

"ఏమండీ....!" జడకి ఆగరునూనె రాసుకుంటూనే వచ్చింది కుర్చీదగ్గరకి లక్ష్మి....రాజా....కత్తప్రాయడం మైపురో అది వినిపించనట్లే కూర్చున్నాడు....

"అబ్బా! వినిపించుకోరేం....తెలపురోజుల్లోకూడా వ్రాతేనా ఏమిటి?"

చాటకుండా తన ప్రతిభ పేపర్లలో టాంటాం అవుతోంది తెలియని లక్ష్మిపూర్వయాన్ని ఎల్లా నచ్చ చెప్పగలనా...."మ్యాజెన్" అటు కవిధారల్ని కురిపించే సమయంలోని అడ్డపుల్లల్ని....అన్న ఆలోచనలో వర్తాడు....రాజా....

"విన్నారా?...అబ్బా! యిటు చూద్దూ?...!" ఎవరో ప్రాణత్యాగం చేసికట్టే! త రెల్లిచూచేడు. నవ్వింది....దగ్గరసా కుర్చీచెయ్యమీద కూర్చుంటూనే...."మధ్యాహ్నం....మీరు పడుకున్నప్పుడు...మహిళాసంఘం కార్యదర్శి వచ్చి....ఇవ్వక క్లబ్బు వార్షికోత్సవం....మీరు తప్పక రావాలి....సరోజినీ నాయులు రెక్కరు....నాటకం....అని చెప్పిందండి... వెళ్ళున్నారా?"

కళ్ళల్లో కళ్ళు పెట్టింది ఆ మాట లంటూ....రాజా ఓసారి ఊగేడు....కలం ముడవనే ముడిచేయి....

"మూట్లాడ లేమండీ...." మళ్ళీ అడిగింది.... ఈసారి...."పోనీ వెళ్ళనీ....ఈ త్రీలు ఇల్లు కదుల్తారా ఏమిటి? ఎప్పుడూ వంటింట్లోనే వుంటాడు....వాళ్ళకి మాత్రం స్వేచ్ఛగా వుండా అని వుండదూ?...మీటిం గులకు—వాట్లకి వెళ్లాలని వుండదూ?...అందోంది రాజామనస్సు....

'హి!....అనలేకుండా వుండలేకపోయేడు....

"మరి రావటం ఆలస్యం అవుతుందేమో" బుగ్గలు సొట్టలుపడుతుంటే నవ్వుతోంది...."అంతవరకూ..."

'పోనీ, నీసిమాకి వెళ్ళవచ్చేం అనుకుంటే' అన్నాడు. లోపల ఇదివరకు ఓసారి వెళ్ళవద్దని అంటే బుగ్గలు ఎరుపెక్కి, ఏదీన దృశ్యం జ్ఞాపకంవస్తోంది.

కాలేజీలో 'త్రీలు ఎప్పుడూ ఇల్లు కదలరు....అం చేత భారతనారీములు ఇంత వెనకబడివున్నారూ....' అని ఎవరో అమ్మాయి చెప్పిన మాటలే....తన్ని నరిగ్గా అర్థం చేసుకోగలదన్న ఆశతోనే లక్ష్మిని..., స్కూలువైవర్ ప్యాసు అయినదాన్ని వెళ్ళి చేసుకో వడం అయ్యింది....

"ఎంత మంచివారండీ..." అంటూనే....తను అప్పుడే కాలిన నీగరెట్లు పెదిమలమీద.....

వాకిటివరకూ సాగనంపే వచ్చేడు....అక్రమించు కున్న నెంబువాసనల్లో, కలంలోని పారస్వతాన్ని కాగితాలమీద పెట్టేడు....నెమ్మదిగా కాలం గడచింది....గడియారం ఎనిమిది కొట్టింది....

పలహారం తిన్నా...కడుపులో ఆకలి చీకట్లలాగే అక్రమించుకుంటోంది.... 'లక్ష్మి....అలస్యంగా వస్తుంది....అలసిపోయి వస్తుంది...అప్పుడు కుంపటి అంటింది....అన్నం....కూర...చాడు....పావం!....' ఓవిధంగా జాలి....

తనకోసం...రోజూ చేస్తూనేవుంది...ఇవ్వకకూడా చేస్తుంది....అలసిపోయి వచ్చినా....టర్చుతోనే తన కోసం....

హృదయంలోని ఆరాదన, ప్రేమ....లక్ష్మి ఎంత శ్రమ, కష్టం పడుతోందో....అంతా నీకోసం.... ఆఖర్కు....నీ ఆజ్ఞ లేకుండా వెళ్ళిందా?...ఎంత త్యాగం చేస్తోందో....

ఒరిక్కివర్తాడు....పోనీ, ఇవ్వక...లక్ష్మిని ఆళ్ళ ర్యంలో ముంచేద్దాం...అనుకునే కుర్చీలోంచి లేచేడు... నవ్వుకూనే అడుగువేసేడు...

వంటింట్లోకి వెళ్ళేడు....కుంపటి అంటించేడు... వంటింట్లో ఏది ఎక్కడ వుందో తెలిసిందే కాదు... అంతా ఆయోమయంగా వున్నట్లే వాడి.

కూరమూకుడు దింపేటప్పుడ చెయ్యి కాలింది. 'అబ్బా!' అన్నాడు....ఆ బాదలో 'లక్ష్మి: తనచే ప్రక్కలు వేయించింది....కాఫీ వేయించింది, నీళ్ళు తోడిందింది...సాలు తోడెట్టిందింది...ఆఖర్కు వంట కూడా...తన జీవితంలో ఎప్పుడూ పొందని స్వాగత, ...కోసం...ఆవేశం...ఈర్ష్య....లక్ష్మి మీద కల్గింది....

ప్రక్రింటావిడ...కుర్రాణ్ణి తిడుతూనే... 'వెద వాయ్...ఎప్పుడూ అడదానిలాగ...వంటింట్లో గుంజా కుంటా వెండుకూ?...అన్న ముక్కలు విని పించేయి.

రాజా హృదయం...కృం గే పో యింది ఆ ముక్కల్లో....!

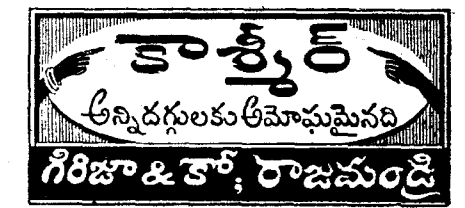
'వంటింట్లో గుంజాకుంటా వెండుకూ?...!' అను కుంటూనే సావిట్లోకి వచ్చేడు....కుర్చీలో కూర్చున్నాడు....కాలిన చెయ్యిని పూడుకుంటూనే....అలో చించడం మొదలుపెట్టేడు....

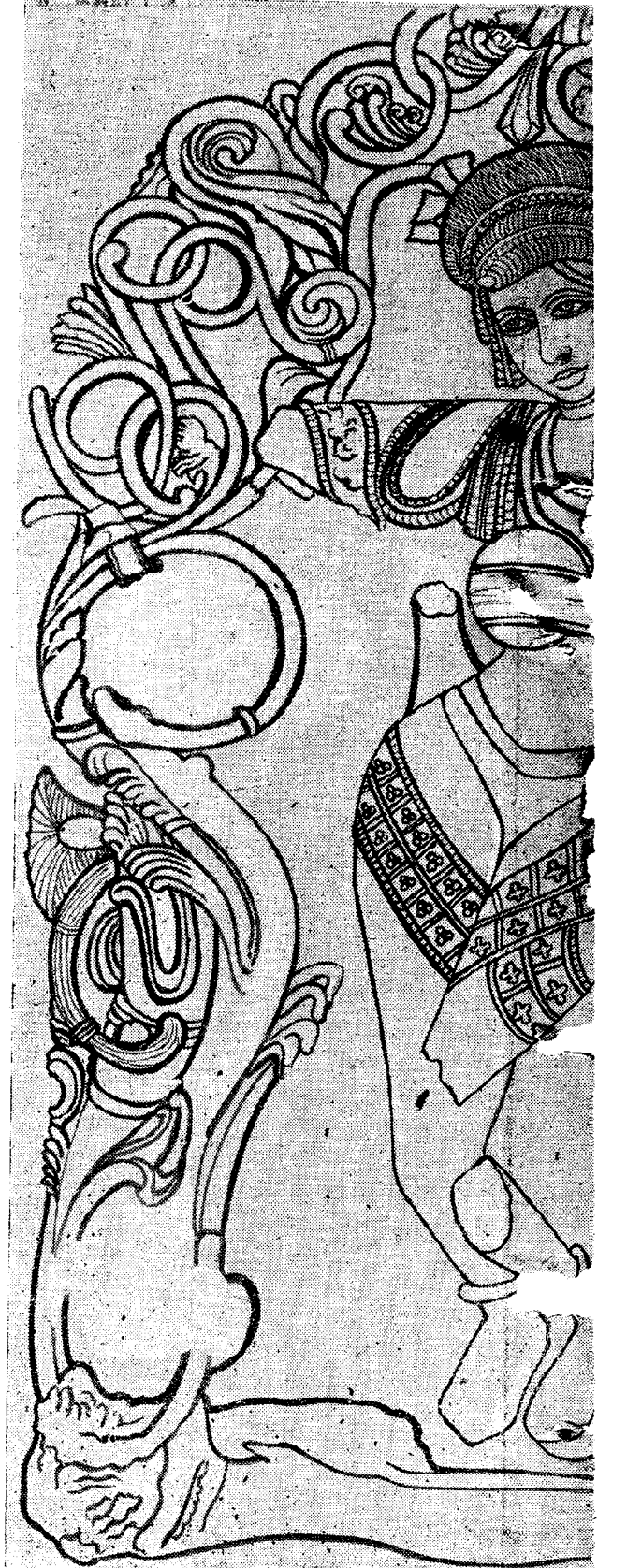
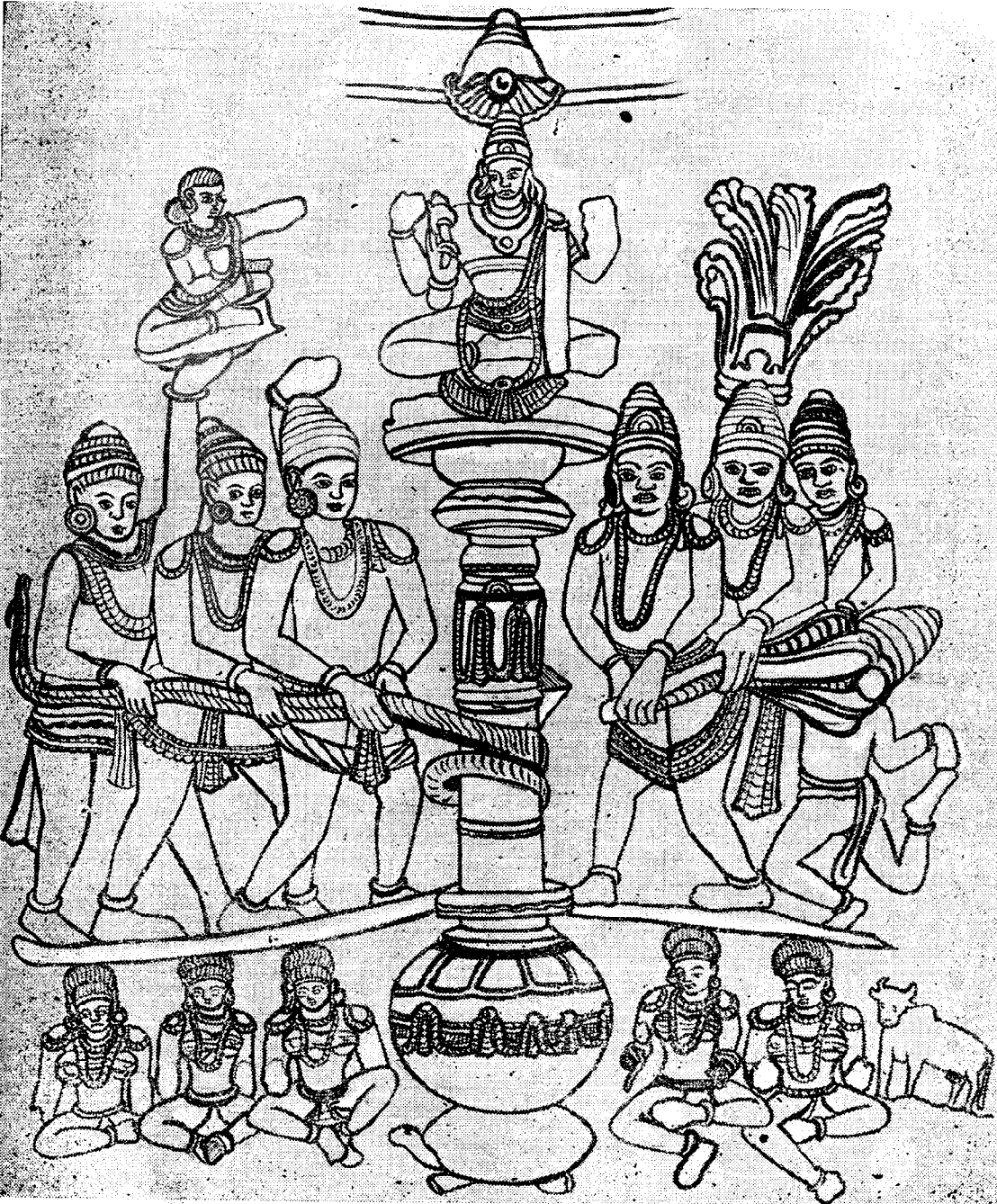
"ఇంతకి తను లక్ష్మిచేతుల్లో కీలుబొమ్మలా.... అడించబడుకున్నాడా? లేదా? అని...."

నెరసిన వెంట్రుకలబేషదము

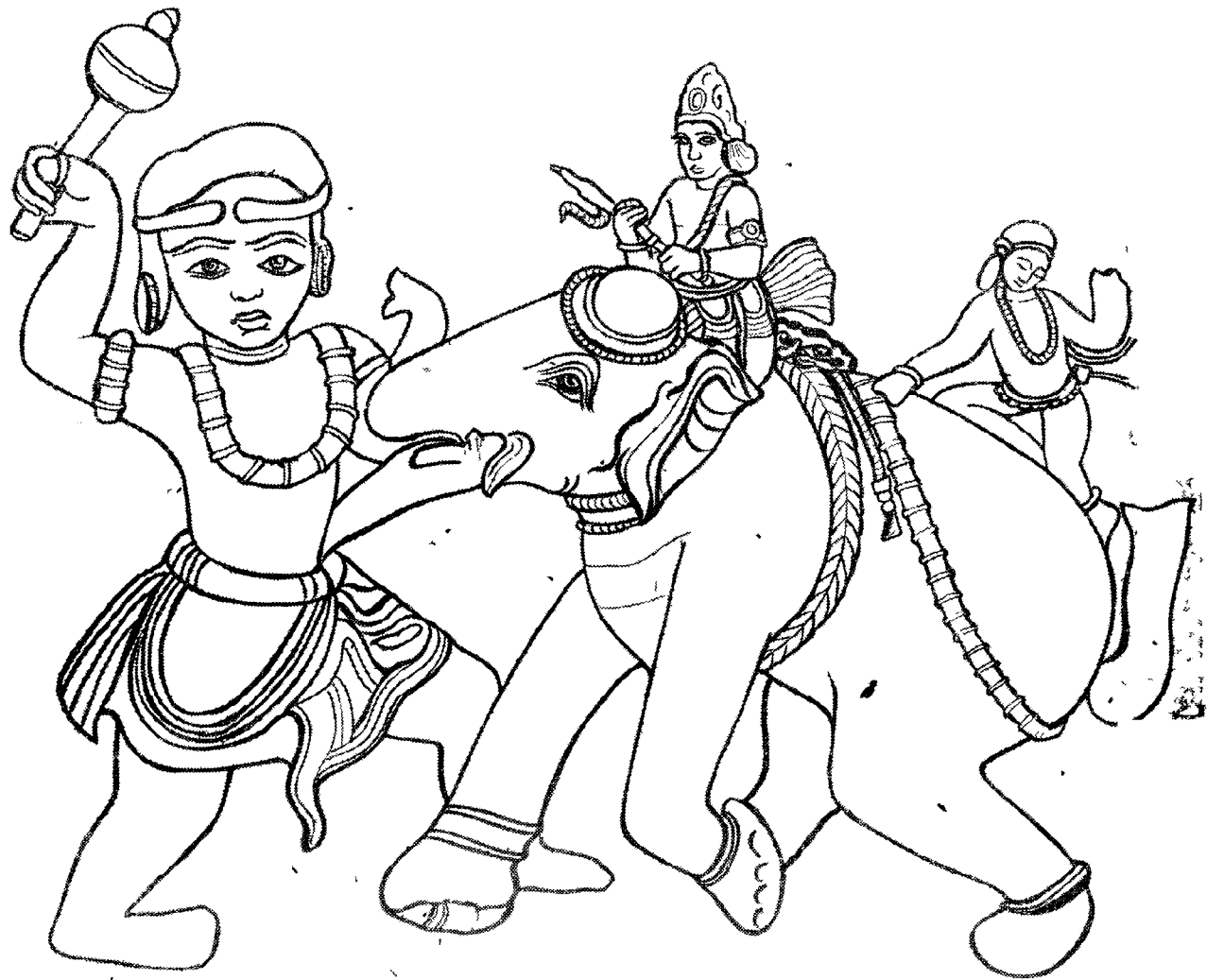
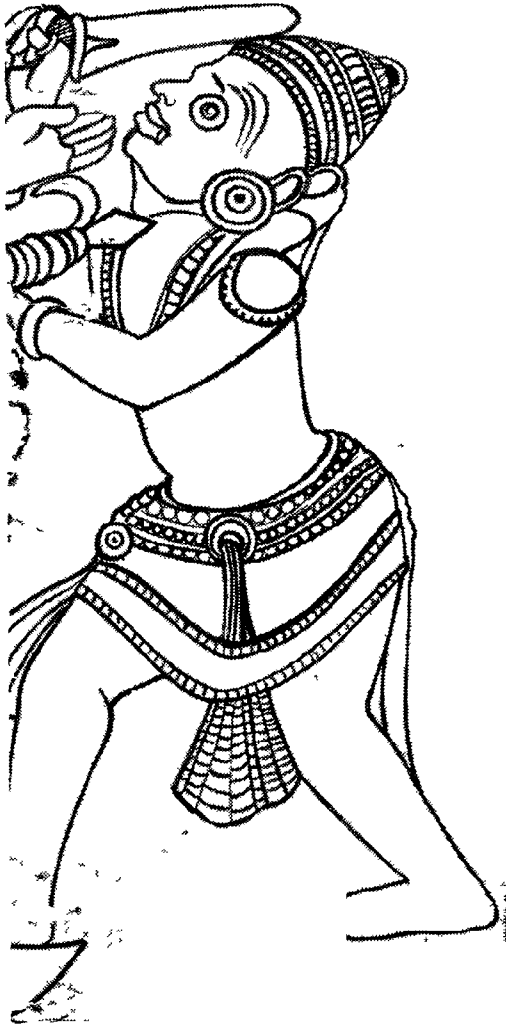
రంగు పూయకకరలేడు. అయ్యేద చికిత్స. తెల్లని, రంగును మార్చి కాళ్ళకముగా వెంట్రుక లకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కానిచో, దబ్బు వాసను చేయబడును. తెలుపు కొంచమైయుండిన రూ 2-3.0; మధ్యరకమైయుండిన రూ 3-3.0; పూర్తిగా యుండిన రూ 5.0-0.0. గమనింపు:-ఇది మెదడుకు కంటికి నుంచి పోవల విచ్చు బేషదము.

Bharat Kalyan Aushadhalaya. No. 18, P. O. Katri Sarai, (Gaya)

గుంటలో విగ్రహాలు

1 వరహావతారము - భూదేవిపై హిరణ్యాక్షవధ. 2. వినాయక గజముఖాసురుల యుద్ధం. 3 కాళి
4 సముద్రమథనము. 5 అలంకార విగ్రహము. 6. గజముతో భీముని పోరాటము

—విగ్రహ ప్రతిచిత్రకారుడు శ్రీ అశ్వలక్ష్మి హనుమంతరావు

బాలనందం

పిల్లల నవల:

మర్నాడు అగ్గిరాముడు పినాకయ్యను వేరే పిలిచి పుట్టుపూర్వోత్తరాలు అడిగాడు.

“మీ తండ్రిపేరేమిటి?”

“పిచ్చయ్య”

“ఏం పని చేస్తాడు?”

“వేదవాళ్లు చేసే పని?”

“ఏమైనా సంపాదిస్తాడా?”

“ఎప్పుడూ ఒక చిల్లిగవ్వకూడా జేబులో మిగలనంత సంపాదిస్తాడు. ఒకటి వినండి. నేను బడికి వెళ్తా నంటే నాకు బాలశిక్ష కొని పెట్టడం కోసం, తన కోటు—చినుగులకోటు అమ్ముకోవలసి వచ్చింది.”

“పాపం! అలాగే? ఎంత కష్టం! ఈ అయిదు బంగారు మొహరీలూ మీ నాన్నకి నేనిచ్చానని చెప్పి ఇయ్యి - వెళ్లు” అన్నాడు.

పినాకయ్య అగ్గిరాముడికి వెయ్యి వందనాలు చేశాడు. ఆటబామ్మల నందరినీ ఒకరి తర్వాత ఒకరిని కౌగలించుకొని వాళ్ల అందరిదగ్గరూ సెలవు తీసుకొన్నాడు. ఆఖరికి ఆ పోలీసు బామ్మలవద్దకూడా సెలవు తీసుకొని ఆనందంతో ఇంటివైపు బయలుదేరాడు.

ఒక అరమైలు నడిచాడో లేదో - దారిలో ఒక గుంటనక్క కనిపించింది. దానికి ఒకకాలు కుంటి. దానితోకూడా పిల్లి ఒకటి ఉంది. ఆ పిల్లికి రెండు కళ్ళూ గ్రుడ్డి. కాని వాల్లిదూ ఆ యవనతోనే తోడిదొంగలులా! జతగా ఉన్నారు. కుంటి నక్కకు గ్రుడ్డిపిల్లి సాయం అయితే, గ్రుడ్డి పిల్లికి కుంటి నక్క దారి చూపుతోంది.

“సమస్కారం పినాకరావుగారూ” అంది గుంటనక్క మర్యాదగా.

“నాపేరు ఎలాగ తెలిసింది నీకు?” అన్నాడు మన పెళ్లాడే బామ్మ.

“నీపేరే కాదు, మీనాన్న పేరు కూడా తెలుసు నాకు”

“ఎక్కడ చూశావు మా నాన్నని?”

“మీ యింటి గుమ్మం దగ్గరే చూశాను నిన్న”

“ఏం చేస్తున్నాడు?”

“ఒక్క చొక్కా తొడుక్కుని చలికి వణకుతున్నాడు”

“అయ్యో నాన్నా! పోనీ, యీ వేళ నించి దేవుడి దయవల్ల అలాగ చలికి వణకవలసిన అవసరం ఉండదులే”

“ఎందుచేత?”

“ఎందుచేత? నేను భాగ్యవంతుణ్ణి అయ్యానుగనుక”

“నువ్వు భాగ్యవంతుడి నవ్వడం ఏమిటి?” అని ఆ గుంటనక్క వేళాకోళంగా నవ్వడం మొదలుపెట్టింది. పిల్లికూడా నవ్వందికాని ఆ నవ్వు కనబడనీయకుండా, తన ముంగిళ్లతో మూతిమీసాలు దువ్వి కప్పివేసింది.

“దీనికి నవ్వు ఎందుకు? నేను అబద్ధం చెప్పానా? చూడండి కావలిస్తే - ఇదిగో అయిదు బంగారు మొహరీలు!”

అని అగ్గిరాముడిచ్చిన మొహరీలు జేబులోనుంచి తీశాడు. ఆ బంగారు నాణాల చప్పుడు వినగానే గుంటనక్క తన కుంటికాలు ఎత్తి దింపింది. పిల్లి తన గ్రుడ్డికళ్లు తెరిచి మళ్లీ మూసివేసింది.

“అయితే అబ్బాయి, ఈ సామ్మి ఏం చేస్తావు?” అని అడిగింది గుంటనక్క. మొట్టమొదట మా నాన్నకి కొత్తకోటు ఒకటి కొంటాను. వెండి బంగారు చెమీకాలు, వజ్రాల బొత్తాలు పెట్టిన కోటు కొని తర్వాత నాకు ఒక బాలశిక్ష కొనుక్కుంటాను.”

“ఆ బాలశిక్ష నీకేనేమిటి?”

“అవును నాకే; నేను అది పుచ్చుకొని రోజూ బడిలోకి వెళ్లి బాగా చదువుకొంటాను.”

“మంచిదే; కాని నేనూ నీలాగే వెట్టిచదువు చదివి నాకాలు విరగగొట్టుకున్నాను” అంది గుంటనక్క.

“ఆ చదువువెట్టితో - నా కళ్లు రెండు పోయాయి చూడు” అని బుడిబుడి దుఃఖాలు తీసింది పిల్లి. కాని అదే సమయానికి ఒక కోకిల కొమ్మమీద కూర్చుని కోకో యని కమ్మగా పాడుతూ ఒక మాట చెప్పింది.

“పినాకోయ్! ఈ దొంగపినుగుల మాట వినకు. వీళ్ల జతగూడి, వీళ్ల మాట వింటే నిష్కారణంగా చెడిపోతావునుమా, జాగ్రత్త!” అంది.

పాపం ఆకోకిల ఆమాట అనకపోయినా బాగుండును, ఎత్తికి పోయేది. ఒక గంతున పిల్లి ఎగిరి దానిమీద పడి, హూష్ అని కూడా అననీయకుండా ఒక్కపూవున పొట్టబెట్టుకుంది. దానితోక, రెక్కలు అన్నింటితోటే అలాగే మిగిలేసింది. తర్వాత నోరు తుడుచుకొని మల్లా ఎప్పటిలాగ కళ్లు మూసుకొని గ్రుడ్డిదయిపోయింది.

“పాపం! ఆ కోకిల నెందుకు అలా చేశావు?” అని పినాకయ్య అడిగాడు.

“దానికి తగిన పాఠం చెప్పా అని అలాగ చేశాను. పెద్దలు మాటలాడుతూంటే మధ్య దీనికెందుకు?” అంటూ నడుస్తూ నడుస్తూ వీళ్లు ముగ్గురూ కలిసి పినాకయ్య ఇంటివైపుకి సగందూరం వైగా వచ్చారు. గుంటనక్క చటుక్కున ఆగి, “ఇదిగో అబ్బాయి, నీ బంగారు మొహరీలు రెట్టింపు చెయ్యా అని ఉందా?” అని అడిగింది. “అంటే నీ యుద్దేశం?” అని పినాకయ్య అడిగాడు. “ఏమిలేదు; ఈ అయిదు మొహరీలతోటే వందలు వేలు మొహరీలు సంపాదించవచ్చు” అని గుంటనక్క తెలియజెప్పింది.

“అదెలాగ సాధ్యం?” అని పినాకయ్య అడిగాడు.

“అది చాల సులువు. అయితే నీ విపుడు ఇంటికి వెళ్లడం మాని, మా కూడా రావాలి”

“మీ రెక్కడికి వెళ్తున్నావు?”

“మోసపల్లెకి”

పినాకయ్య కొంచెంసేపు ఆలోచించాడు. నిశ్చయం తెచ్చుకొని చెప్పేశాడు - “ఉహూ, నే రాను. ఇంటిదగ్గరికి వచ్చేవానుగదా? మా నాన్న నాకోసం కనిపెట్టుకొనివుంటాడు. నేను ఇంటిదగ్గర లేనని మా నాన్న ఎంత బెంగపెట్టుకున్నాడో! అసలు నేను చాలా తప్పు చేశాను. ఎందుకూ పనికి రాను. ‘చెప్పిన మాట వినని పిల్లలు చెడిపోతారని ఆ బాద్మింక అన్నమాట

నిజమే. నే నన్నికష్టాలూ అనుభవించాను. నిన్నరాత్రి ఆ యగ్గిరాముడి యింటిలో ఏమయ్యేవాడినో! అబ్బ! తలచుకొంటేనే భయం వేస్తోంది.” అని జరిగిందంతా వెళ్లబోసుకొన్నాడు. “అయితే, నిజంగా యింటికి వెళ్లా అని ఉందా? పరుగెత్తు, మరింత అనుభవిస్తావు” అంది నక్క. పిల్లికూడా అదే మాట చెప్పింది.

“ఇలాంటి సిరి వస్తూవుంటే మోకాలు ఒడ్డుతారా! వెళ్లు పినాకయ్యా, తర్వాత విచారిస్తావు”

“సిరి” అని పిల్లికూడా చెప్పింది.

“నీ అయిదు మొహరీలు రోజుకీ రెండువేలు తెస్తాయి, తెలిసిందా?” అని నక్క అంటే, ఆపాఠమే—

“రోజుకి రెండువేల మొహరీలని పిల్లి వప్పించింది.

పినాకయ్య ఆ శ్చర్యంతో, “అయ్యో, అది అన్ని యెలాగవుతాయి?” అని అడిగాడు.

“అలాగడుగు, చెబుతాను” అని నక్క మొదలుపెట్టింది. “మోసపల్లెలో విచ్చితాలదిబ్బలని ఒకదిబ్బఉంది, దానిమీద ఒక చిన్న కన్నం తవ్వి, అందులో ఒక బంగారు మొహరీ కప్పి, వైన మట్టి వేసేయ్. రెండుకుండల నీరు దానికి పోయ్యి. పోనీ, ఒక చిట్టె కెడు ఉప్పు వెయ్యి. వేసి, అక్కడ పడుకో, రాత్రంతా ఆ మొ మొలకెత్తి పూలు పూస్తుంది. తెల్లలేచి మల్లీదిబ్బమీదికి వెళ్లిచూడు. ఏం కనిపిస్తుందో తెలుసా? అందమైన బంగారు మొహరీల చెట్ల; గత్తుల కొద్దీ మొహరీలు కొమ్మ కొమ్మకి వేలాడుతూవుంటాయి!”

“అయితే-నా అయిదు మొహరీలు మొలవేస్తే తెల్లారేటప్పటికి దిబ్బమీద ఎన్ని మొహరీలుంటాయి?”

“ఇదేముంది, సులువైన లెక్కే! ఒక బంగారు మొహరీ వేస్తే 500 మొహరీలు మొలుస్తాయనుకో. అయిదు వేస్తే, అయిదు అయిదు వందలు—అంటే రెండువేల అయిదు వందల బంగారు మొహరీలు నీజేబుల్లో తళతళలాడుతూ గలగలలాడతాయన్నమాట”

“చాల బాగుండే!” అని పంతో పినాకయ్య లేచి “నే నీ మొహరీలన్నీ కోసి, వాటిలో రెండు వేలు నేను ఉంచుకొని, మిగతా

అయిననుండలూ మీ యిద్దరికీ బహు మతి యిస్తాను" అన్నాడు.

"మాకు బహుమతు లెందుకు? ఆలాగంటే మాకు కోపం వస్తుంది" అన్నది నక్క.

"మాకెందుకు? అంది పిల్లి.

"ఎంత మంచివాళ్లు పిల్లి! " అనుకున్నాడు పినాకయ్య. నాన్న సంగతి, కొత్తకోటుమాటా, బాలశిక్ష సంగతి, తాను పెట్టుకొన్న బట్టుమాటా అన్నీ మరచిపోయాడు ఆ నక్కనీ, పిల్లినీ చూచి—

"నరే పదండి; ఆవోటు చూసి చండి నాకు" అని కదిలాడు.

వాళ్లు ముగ్గురూ కలిసి నడచినడచి పెట్టుతూనే వున్నారు. సాయంకాలం అయ్యేటప్పటికి చచ్చినంత అలసిపోయి ఒక ప్రేతపూడినల్లరువు చేరుకున్నారు.

"ఇక్కడ కొంచెంసేపు ఆగితేనో? ఆకలేస్తోంది; ఏదైనా యింత నోటిలో వేసుకుని, తర్వాత అర్ధరాత్రి మళ్ళీ ప్రయాణం చేస్తే, తెల్లారేటప్పటికి విచిత్రాలదిబ్బ చేసుకుంటాం" అని గుంట నక్క చెప్పింది. ఆ సత్తరువులోకి వెళ్లి, ఒక బల్లదగ్గర క్లాప్సున్నారు. కాని వాళ్లవరికీ ఏమీ ఆకలి లేదు. ఆ పిల్లికి కడుపునొప్పి. అందుచేత ఆ సత్తరువు వంటవాడు పెట్టిన ముయ్యెగారెలు మాత్రం తిన్నది. బాబ్బట్టు బాగా లేవని చెప్పి, నెయ్యి వేయించుకొని మూడుసారులు మాత్రం తిని ఊరుకుంది పిల్లి. గుంటనక్కకూడా అట్టి తినలేదు. కారణం: దావ్వు పరీక్ష చేసి పథ్యపులింగిలో ఉండ మని చెప్పాడట. అంతేత కొంచెం పులిహోర ఆనకాయ తోటి, ఒక న్లేటు కోడిపులాచూ, మరో న్లేటు కోడికుర్మాతోటి తృప్తి పడింది. దానితర్వాత కొంచెం ఆకలి వేసి, నాలుగు జామిపళ్లూ, పది కోడిగుడ్ల అట్లూ తిని పూర్తిచేసింది నక్క. బావ. తనకి మళ్ళీ బాగా లేని కారణంచేత యింతకుతప్ప ఎక్కువ తినలేననీ, అంతేగాని తనకు మొగమాటం లే దనీ చెప్పాడు చివరికి.

అందరికంటే మరి తక్కువ తిన్నవాడు పినాకరావు. ఒక చిన్న రొట్టె ముక్క, ఒక అరటి పండు చాలు నన్నాడు. కాని అవికూడా తినకుండా విస్తల్లో వదలివేశాడు. అతని ఆలోచనంతా విచిత్రాల దిబ్బమీదే ఉంది. ముందు రాబోయే బంగారుమొహ

రిని జీర్ణించుకోలేక బాధపడుతున్నాడు. అందుచేత ఆకలి లేదు. భోజనాలయిన తర్వాత సత్తరు యజమాని దగ్గరికి వెళ్లి "మాకు రెండు గదులు కావాలాడీ" అని గుంటనక్క అడిగింది. "ఒకటి పూర్తిగా మా పినాక రావు గారికిన్నీ, రెండోది నాకూ, మా పిల్లిబావకిన్నీ. మేం అర్ధరాత్రి వేళ ప్రయాణం అయి వెళ్లిపోవాలి; తప్పక లేపండి!" అని అంది. ఆ యజమాని "అలాగే" యని పైకి చెప్పి, మనసులో "వీళ్లేం చేస్తారో నాకు తెలుసు" ననుకొన్నాడు. ఎప్పుడైతే పినాకయ్య తన గదిలో

వెళ్లి పడుకొన్నాడో— అరిసివున్నాడేమో, వెంటనే నిద్రపట్టిపోయింది. నిద్రలో కలగన్నాడు. కల ఏమిటి? ఒక దిబ్బ ఉండట. దాని నిండా చిన్న చిన్న చెట్లున్నాయట. ఆ చెట్టుకొమ్మలన్నీ బంగారుమొహరిలతో గాలికి అల్లాడుతూ 'రండి, కావలసినవా రెవరో వచ్చి కోసుకోండి!' అని అంటున్నాయట. పినాకయ్య వాటిని కోసుకోనా అని చెయ్యి చాపి, కోసి జేబులో వేసుకొంటూవుంటే—ఎవరో దబదబా మని తలుపు తట్టారు. కల పోయింది. మేలుకొన్నాడు. తలుపు తట్టింది సత్తరు యజమాని. అర్ధరాత్రి ఆయింది అని లేపడానికి వచ్చాడు. "అయితే మా జరగాల్లు సిగ్గంగా ఉన్నారా?" అని అడిగాడు బొమ్మగాడు.

"సిగ్గమా! వాళ్లు వెళ్లి రెండుగంటలయి దప్పజే.

"నన్ను వదిలేసి పెళ్లవలసిన తొండరేమిటి?"

"పిల్లిగారి పెద్దకొడుకుకి ఏదో జబ్బు చేసి బ్రతక డని కబురు వచ్చింది; అందుకని!"

"అయితే వాళ్లు భోజనంబిల్లా అడియిచ్చారా?"

"ఎంతమాట! మీలాంటి పెద్దమనుషులతో వచ్చి, వాళ్ళిచ్చివేసి, మిమ్మల్ని అనమర్యాదచేస్తారా మరి?"

"అదేం అనమర్యాద? అటువంటిది చేస్తేనే బాగుండిపోనీ!" అని తలగోకుకోవడం మొదలుపెట్టాడు పినాకయ్య. "అయితే పిల్లి నాకోసం ఎక్కడ ఉంటా మని చెప్పారు?"

"రేపు తెల్లారేటప్పటికి ఆ విచిత్రాలదిబ్బదగ్గర సీకోసం కాచుకొని ఉంటా మన్నాను."

పిల్లలు వ్రాసిన కథలు

మాతృభాషపై మమకారం

వ్యస దేశానికి చాలా దూరంలో ఒక దేశం వుండట. అక్కడ నారింజ, యాపిల్, అత్తి ఎన్నో పళ్లు పండే తోటలు వున్నాయి. అక్కడ అంత చలిగాక, అంత వేడిగాక నమంగా వుంటుండట. ఆ దేశంలో ఒక ఊళ్లో ఒక పెద్ద జమీందారున్నాడట. అతడు ఎన్నో తోటలకు యజమానట. అతడు ఒక చిలుకను పెంచుతూవుండేవాడట. దానికి ఆ దేశభాషమైన 'స్పానిష్'లో చాల మాటలు కూడా నేర్పడట. ఆ చిలుక తోటలలో తిరుగుతూ, పళ్లు తింటూ హాయిగా వుండేటట. యింతలో ఒక రోజున దూరదేశం నుంచి, చిలుకయజమానికి స్నేహితుడు ఒకడు వచ్చి, చిలుక స్పెయిన్ భాషలో మాటాడడం చూసి సంతోషించి, దాన్ని తనకు యిమ్మన్నాడట. దూరం నుంచి వచ్చిన స్నేహితుడు అడిగేడు కదా, అని ఆ చిలుకను యజమాని యిచ్చే శాడట. అతడు చిలుకను 'స్కాట్లండు'

అనే దేశం తీసుకుపోయాడట. చిలుకను పంజరంలో వుంచాడట. చిలుకకు తిరగడానికి తోటలు లేవు. మాట్లాడానికి ఆ దేశభాష తెలియదు. అక్కడ చలి ఎక్కువ. నిజంగా నరకంలా వుండట దానికి. దాని అందమైన రంగు మారిందట. మూగిపై పోతూండట క్రమక్రమంగా. యిలా వుండగా ఒక రోజున చిలుక పాత యజమాని ఆ దేశం వచ్చాడట. స్నేహితునితో మాట్లాడు తూపంజరంలో వున్న చిలుకను ప్రేమతో స్పానిష్ భాషలోనే 'సుఖంగా వున్నావా' అని పలకరించాడట. చిలుకకు ఎన్ని దినాల నుంచో అమగున పడిన స్పానిష్ భాష యందలి ప్రేమ ఒకసారి బయటికి వచ్చి ఆనందం పట్టలేక అక్కడే చచ్చిపోయి డట. చూచారా, చిలుకకు కూడా తన మాతృభాష అంటే ఎంత ప్రేమో! చిరంజీవి జ్యోగ్యుల పరలక్ష్మి అయిపోయి

బాలగేయాలు శ్రీ చింతా దీక్షితులు (సంపాదించినవి)

- 7
ఆచ్యక్క బుచ్చక్క- తోడు తోడులో రాసింజ దారం దారం తీసుకుపోయి సాలెయ్యకిరై సాలెయ్య బొంతా నే సిచ్చ బొంత రట్టుకోని సంతకు బోత సంతలో మారాబు నడ్డిర కుట్టె.
- 8
అమ్మనిమ్మ గుమ్మాడి మామ్మకోండి పేమ్మకోండి ఈనీ గుమ్మాడి ఈ పిల్ల ఏవ్వరు.
- 9
ఏమే ఏ చిట్టి ఏవవ్వే గుక్కెట్టి.
- 10
అమ్మడి గుమ్మాడి నూనీవారా అమ్మా అమ్మా పీ రెవరు?
- 11
చింతపెట్టుకుంద చిగురు బాలు గొమ్మమీద వగరు అన్నయ్య బట్టలకు తొగరు చివరకు వచ్చిపది పొగరు.

- 12
చిట్టి చిట్టి మిరియాలు చెట్టుకింద పోగోసి పుట్టమన్ను తెచ్చి బొమ్మరిట్లు కట్టి బొమ్మరిట్లలో బిడ్డను గంట బిడ్డ తలకు చుమురు లేదు నా తలకు నూని లేదు.
- 13
గాగం గుక్కచ్చి ఊటో రమ్మన్న ఏడవ్వే పెలక్కాయ ఊరుకుంటే ఊరగాయ తోటకు నీ గ్లాక్సే ఏమ్మి పండ్లు పెడతావు ఏతాం తోడతాను.
- 14
(గూలు తోడితుమ్మ) నిత్యగాబలనెట్టి నీలాలనెట్టి పచ్చగాబలనెట్టి పగవాలనెట్టి తోడుగోలు అమ్మాయికి లేనె గాబులు

ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యాపార విషయాలు

మన దేశంలోని ఆహార దిగుమతులు:
వాని ధరలు

మన దేశంలో ఎప్పుడూ ఆహారం నిరుపతితనం కంటూనే వుండేదన్న విషయం మనకందరకు తెలుసు. గత 4,5 సంవత్సరములుగా ఈ దిగుమతుల మొత్తం చాలా పెరిగిపోయిన విషయము, ఇంత పెద్ద మొత్తమును దిగుమతి చేసుకున్నా మనకు కావలసినంత ఆహారము లభించక తేవనింగ్ అమలు జరుగవలసివచ్చిన విషయము ముఖ్యమం మెరుగుదుము. ఈ ఆహార పుకారత మనదేశమునకే గాక, ప్రపంచములో అన్ని దేశములకు కూడా అందోళన కలిగిస్తూనే వున్నది. ముఖ్యముగా యూరప్ రాజ్యాలు ఈ విషయమై ఎక్కువ బాధ ననుభవిస్తున్నవి. యుద్ధకాలములో ఆదేశాలు అనురంగాలుగా వుండటంవలన, వివిధ వివాదకర అస్త్రముల ప్రయోగమువలన వాని భూములు నిస్సారవంతములైపోయినవి. దీనికి తోడు మానవసంపత్తి కూడ తక్కువగుటవలన, ఇప్పుడా భూములు కావసినంత ఆహారపదార్థములను పండించ లేకపోతున్నవి. అందువలన, యుద్ధమువలన అభివృద్ధి పోయిన ఆదేశములు యిప్పుడు ఆహారధాన్యమును కూడ కొనుక్కోవలసివచ్చి చాలకష్టపడుచున్నవి. ఈ విధముగా జనసమృద్ధి మొదలైన దేశాలు ఆహారం కొనుక్కోలేక తంటాలు పడుతున్నట్లు, తక్కువ జనాభా, ఎక్కువ విస్తీర్ణము భూములు వుండి ఆహార ధాన్యాలను ఎక్కువగా పండిస్తున్న దేశాలు ఈ ఆదన నుపయోగించుకుని ఆహారధాన్యము సరికర ధరలకు అమ్ముజూడటం కోసమయమైన విషయం. 1944 వ సం. ఆరంభంనుండి ప్రపంచ మంతటా ఆహారధాన్యాల ధర పెరిగిపోతున్న మాట వాస్తవం. కాని ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిమాత్రం ఏమీ తగ్గలేదు. వైగా ఈ సంవత్సరం పంటలు బాగా పండినవి. రానున్న సంవత్సరం గోధుమపండించవలసిన భూమి విస్తీర్ణంపై వుండే నిర్బంధాలను సంపూర్ణంగా తొలగిస్తూ ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేసింది. వైగా, మామూలుగా ఏమాత్రము ఎగుమతి చేయని రష్యలో ఈ సంవత్సరం పంటలు చాలా బాగా పండిటంచలన ఎగుమతి చేయటానికి రష్యా సిద్ధంగా వున్నది. బ్రిటన్ కు 10 లక్షల టన్నుల గోధుమ అమ్ముటానికి రష్యా

సిద్ధంగా వున్నట్లుకూడా తెలుస్తున్నది. కాని ఇట్టే ఉత్పాదక పరిస్థితులలో కూడా ఆహార ధాన్యాల ధరలు పెరిగిపోతున్నట్లుం దిగుమతి చేసుకునే దేశాలకు ఎంత నిరత్యాసం కలిసిందో వేరే చెప్పనక్కరలేదు. మనదేశం మామూలుగా 23 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యం దిగుమతి చేసుకుంటుంది. దానిలో 12 లక్షల టన్నులు గోధుమలు, 4 లక్షల టన్నులు వియ్యము. విదేశాలలో ఆహారధాన్యాలు ఎక్కువ ధరలకు కొని మనదేశంలో వానిని దేశంలోని ధరల ప్రకారం తక్కువ ధరలకే అమ్మి నష్టమును ప్రభుత్వమే భరిస్తున్నది. ఈ విధానమునే ఆహార సబ్సిడీల విధానమంటారు. ఈ ఆహార సబ్సిడీలకుగాను గత సంవత్సరం మన ప్రభుత్వం మొత్తం రూ. 20 కోట్లు, 61 లక్షలు ఖర్చుచేసింది. ఇందులో రూ. 2.65 కోట్లు గోధుమల సబ్సిడీగాను, రూ. 4.77 కోట్లు వియ్యపు సబ్సిడీగాను, రూ. 18.19 కోట్లు ఇతర ధాన్యముల సబ్సిడీగాను ఖర్చుపెట్టబడినది. గత సంవత్సరం దిగుమతి చేసికొనబడిన ఆహారధాన్యాల ఖరీదు మొత్తం రూ. 77 కోట్లు, 43 లక్షలు. ధరలు ఈ సంవత్సరం పెరిగిపోవటంవలన ఈ మొత్తం ఇప్పుడు 100 కోట్లు అయివుండవచ్చును. ఇంత పెద్ద మొత్తము సబ్సిడీ యివ్వటం భారత ప్రభుత్వమునకు కష్టముకాదు; కాని ఇంత పెద్ద మొత్తమును విదేశాలలో చెల్లించుటకు విదేశీనాణెముల లోనికి హక్కుటం మాత్రం చాల కష్టమని శిస్తున్నది. మనకు వున్న విదేశీ నాణెముల నిలువ లన్నీ స్వల్పం గూడవలననే వుండటంచలనననూ, బ్రిటన్ కూడా విపత్కాలంలోనే వుండటంచలనననూ, సం.నకు 100 కోట్ల రూ.లు ఆహార ధాన్యాల కొరకు విదేశీనాణెములలోనికి మార్చటం కష్టమనిపిస్తున్నది. విదేశాలలో ఆహారధాన్యాల ధరలు పెరిగిపోవటమునుగూర్చి కొంచెం ముచ్చటిస్తాను. ఆస్ట్రేలియా గోధుమలు 480 పాసల బస్తా ధర, 1944 వ సం.నుండి ఇప్పుటికి సుమారు 2½ పాసలు పెరిగింది; ఇప్పుడు బస్తా ధర 7 పాసలు. అంటే, మూడేండ్లలో ధర సుమారు 40 రూ. పెరిగిన దన్నమాట. కెనడా గోధుమలకూడా ఇదేవిధంగా వున్నది. 1944 వ సం.లో బుషెల్ గోధుమల ధర 1.6 డాలర్లు వుండేది; 1946 వ సం.నకు అది 2.5 డాలర్లు పెరిగింది. కాని ఆర్థికరకరమైన విషయం ఏమిటంటే, బుషెల్

డాక్టర్ వి. వి. శాయన్న.
హంబాయి విశ్వవిద్యాలయముందు ఆర్థిక శాస్త్రంలో డాక్టరేట్ బిരുదమునుకొని, విశ్వవిద్యాలయ, ఆర్థిక సాంఘిక శాస్త్ర కళాశాల (University School of Economics and Sociology) లో అధ్యాపకులుగా పేరు తెచ్చుకొన్న ఆంధ్రులు.

2.5 డాలర్ల చొప్పున మనం కొంటూ వున్నప్పుడే ఆ గోధుమలే బ్రిటన్ కు బుషెల్ 1.5 డాలర్ల చొప్పున అమ్ముబడినవి. అలాగూ శాపరులలో అగ్రశ్రేణికి చెందినది ఆండ్రెస్సా. ఆ దేశం సంవత్సరపు ఇతర ముదకధాన్యాల ధరలను, మన దేశంలోని ధరలతో సమానంగా వుండేట్లు తగ్గించటానికి రూ. 18.19 కోట్లు సిబ్సిడీయన్ల వలసినట్లున్నది. విద్యుద్ధరలు కూడా ఏమి సంవత్సరంకంటేవు. సయాం వియ్యం 1946 సం.లో టన్ను 16 పాసలకు అమ్మివారు; ఇప్పుడు 21 పాసలకు అమ్ముతున్నారు. బర్మా వియ్యంకూడా ఇదివరకు 19 పాసలకు కొనేవాడికి, ఇప్పుడు 21 పాసలు (బస్తా) యిచ్చి కొంటున్నాము. కాబట్టి ఆహారధాన్యాల దిగుమతివలన మనదేశం ఎంత ఎక్కువ మొత్తం అనవసరంగా ఖర్చుపెట్టవలసివస్తున్నదో వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

ఆహారధాన్యాల దిగుమతులు తగ్గించివేయాలంటే మనం చేయవలసినది ఆధికోత్పత్తి చేయటమే. కాని మన దేశంలో ఉత్పత్తి తగినంతగా వృద్ధి అయ్యేవరకు విదేశాలలో ధరల విషయమై మనం బాగ్రత్తగానే వుండాలి. అన్ని దేశాలకు ఆహారధాన్యాలను సక్రమంగా పంపటానికి ఒక అంతర్జాతీయ ఆహారసంఘం వున్నది. ఆ సంఘం ఇకముందు ధరల విషయంలోకూడా జోక్యం కల్పించుకో వలసిందని మనం ఒత్తి చేయాలి. అంతర్జాతీయ ఆహార, వ్యవసాయ సంఘం ఇంకొకటి ఉన్నది. ఆహారధాన్యాల ధరలు అనవసరంగా పెరిగి పోవడం దని ఈ సంఘం ద్వారాకూడా ఒత్తికి చేయించాలి. ఈ సంవత్సరం అవసర ధాన్యం వూపి, అమ్ముకొన్న రష్యాకు వెంటనే ఒక రాయబార సంఘాన్ని పంపించి, సమంజసమైన ధరలను, 4, 5, ఏండ్ల వరకు మనకు సం. నకు 10 లక్షల టన్నుల గోధుమలు అమ్ముటానికి ఒక ప్రత్యేక ఒడంబడిక చేసుకొనటానికి ప్రయత్నించాలి. ఈ గోధుమలను ప్రత్యామ్నాయంగా మనదేశంలో ఉత్పత్తియగుచున్న వస్తువులను రష్యాకు అమ్మి, మన వాణిజ్యంకూడా అభివృద్ధి చేసుకొనవచ్చును. ఆహారధాన్యాలు అక్రమమునకు కొనటానికి ఇబ్బందికి రాయబారి సంఘము ఇప్పుడు ఆస్ట్రేలియా పెడుతున్నది. ఆ దేశమునుండికూడా సమంజసమైన ధరలకు 10 లక్షల టన్నులు గోధుమలు కొనుక్కుని, మనదేశపు వస్తువులు అమ్ముటానికి ఒక ప్రత్యేక ఒడంబడిక చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించాలి. అన్నిటికన్న ముఖ్య

మైన విషయంగా, మనదేశంలోనే పిత్తలసాని ఎక్కువ మొత్తం ఆహారం ఉత్పత్తి చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించాలి.

మద్రాసు ప్రభుత్వ ఖాదీ ప్రణాళిక
దాని ఆచరణ

శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు ప్రధానమంత్రిగా వున్నప్పుడు మన రాష్ట్రంలో నూలుపిల్లుల అభివృద్ధిని, బహిష్కరించి ఖాదీకి ప్రోత్సాహమివ్వలేదని ఒక ప్రజాళిక ఏర్పాటుచేసిన విషయము, తరువాత నూతన మంత్రివర్గం ఆధికారంలోనికి వచ్చి నూలుపిల్లులు కొంత అభివృద్ధి చెందటానికి అవకాశమిస్తూ, ఖాదీని ప్రోత్సహించుటకు నిర్ణయించిన విషయము పాఠకులెరిగియే వుండును. మద్రాసు ప్రభుత్వ ఖాదీ ప్రణాళికను రెండు భాగములుగా విభజించవచ్చును: (1) కొన్ని ప్రాంతములలో సంపూర్ణముగా ఖాదీయే ఉపయోగింపబడునట్లు చూచుట; (2) ఖాదీ విరివిగా అన్ని ప్రాంతములలోనూ వ్యాపించునట్లు ప్రోత్సహించుట. వీనిలో రెండవదాని విషయమై ప్రభుత్వమునకు శ్రద్ధవహించుచున్నట్లు కానరాదు. కాని మొదటిదానిని మాత్రము ఆచరణలో అమలు జరుపుచునే యున్నారు.

అభిలభారత చరఖాసంఘ కృషివలన ఖాదీ కొంతవరకు బాగా అభివృద్ధిచెందిన ఏడు ప్రాంతాలలో ఆ సంఘం ఆస్టి, అప్పలను ప్రభుత్వం వప్పుబెప్పుకుని తన బాధ్యతవైసనే ఖాదీ అభివృద్ధి జరిపించుచున్నది. ఈ ఏడు ప్రాంతములు ఇవి: నెల్లూర్, అవనాశి, పులియంకురిచి, కొడరుటూల, గురవారెడ్డిపాలెం, ఎర్రగొండపాలెం, పయ్యనూరు. ఈ ఏడు కేంద్రములకింద మొత్తం 178 గ్రామమున్నవి. ఈ గ్రామములలో ఇదివరకు అ. భా. చ. సంఘం కింద పనిచేయుచు వారి నందరినీ ఆ దేశీయతల పై ప్రభుత్వం నపుగించుకుంది. అ. భా. చ. సంఘ ప్రాంతీయ కార్యదర్శులను ఇప్పటి గౌరవఖాదీ ఉద్యోగులుగా నియమింపబడినారు. ఈ ప్రణాళికలోని ముఖ్యఅంశములు: 1. ప్రతికేంద్రములోని ప్రతిటుంటుంబము కడీసము ఒక్కచరఖానైనను కలిగి వుండి, ఆటుంటుంబములో ఒక్కవ్యక్తియైనను చక్కగా నూలు వదుకగలవాడుగా నుండవలెను. 2. ఒక గ్రామములో వడకబడిననూలు పిల్లనంతవరకు ఆ గ్రామములోనే నేయబడవలెను. 3. ఎవరు వడికిననూలును వారే బట్టలుగా తయారు చేయించుకొనటకు ప్రోత్సహించవలెను. ఇందుకు ప్రోత్సాహంగా, తమ నూలును బట్టలుగా నేయించుకునేవారికి, చిలపపు అరణా, మూడుకాసులవరకు ప్రభుత్వం బహుమతి యిస్తుంది. 4. ధ్వంతంగా ప్రతి పండించుకోలేనివారికి ప్రభుత్వం ప్రతి కొన్నధరకే అమ్ముతుంది. 5. పిల్లనంతవరకు చేతితోనే ప్రత్తిని ఏకటం, ఎవరి ఏవటు వారే చేసుకోవటం జరగాలి. 6. చరఖాలకు కావలసిన పనిముట్లను ప్రభుత్వం సరఫరాచేస్తుంది. 7. ఆ గ్రామంలో వనియోగింపబడుకుండా మిగిలిపోయి వున్న నూలును ప్రభుత్వమే కొని, నేయించి, లాభం లేకుండా ఇతర గ్రామములలో ఆ కేంద్రంలోనే అమ్ముతుంది. 8. ఖాదీపని నేర్చుకొనటకు మూడువిధముల శిక్షణ తరగతులు ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఇక్కడ విద్యార్థులకు ఉపకారవేతనములు యిస్తారు. 9. ఈ కేంద్రాలకు మిల్లుగడ్డ, చేనేతగడ్డ మొదలగువాని కొటా తగ్గిస్తారు.

ఈ ప్రణాళిక అభివృద్ధినిరించి ఒక నివేదిక ఈమధ్యనే ప్రకటించబడినది. అనుకున్నంత ప్రోత్సాహకరంగా అభివృద్ధి జరగటంలేదని ఈ ప్రకటనలో తెలియజేస్తున్నారు. ఈ ప్రణాళిక ఆచరణ ప్రారంభించి చాల తక్కువ కాలమే

నెరసిన వెంట్రుకలబెషడము

రంగు పూయనక్కరలేదు. ఆయుర్వేద చికిత్స. తెల్లని రంగును మార్చి శాశ్వతముగా వెంట్రుకలను నలుపు విచ్చును. గుణం రానిదో, తప్పు వాషము చేయబడినను. తెచ్చుకొందవైయుండిన రూ 2-8-0; మధ్యరకమైయుండిన రూ 3-8-0; పూరిక యుండిన రూ 5-0-0.

గమనింపు - ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు బెషడము.
Shri Behar Ayurvedic Pharmacy
(A.M.) P. O. Begu Sarai (Monghyr)

మంచి ఆరోగ్యమునకు, దార్శన్యతకు, పండుకొనుటకు ముందు గ్రహము తప్పకుండా రెండు బైల్ బీన్స్ బిల్లము నీయించుము.

బైల్ బీన్స్ కేవలము వనస్పతి సంబంధమైన వరుటచేత, యిది నాంధ్యము, అట్టి తేలికత జబ్బులకు కారణమైన ఆహార మిథినము అను ప్రేగులలోనుండి వెచ్చుదిగాను పటుతరముగాను పారవ్రోలును. ఇది గీరము నంతయు చక్కపరిచి, ఉజ్వలమైన ఆరోగ్యమునకు దార్శన్యతకు పునాదియైన అంతరాలోగ్యమును సూక్ష్మము.

ఎల్లప్పుడూ కులూసాగా నుండుటకు, ప్రపంచములో శ్రేష్టమైన టూనిక్ విశేషకాకృతి బిల్లయిన బైల్ బీన్స్ ను నీయించుము.
అంతరాలోగ్యమునకు **బైల్ బీన్స్**
BILE BEANS
తీసికొనండి
ఏండ్లు: మెసర్స్ దాదా ఆండ్ కంపెనీ, వైనియప్పనాయక్ & కి, పి. టి. మద్రాసు.

బ్రిటిష్ ఖజానా మంత్రి రాజీనామా

(7-వ షేజీ తరువాత)

సంప్రకారం పార్లమెంటులోని రెండు సభలు తీర్మానించి ఒక ప్రత్యేక విషయమై నిష్పాతీక విచారణ జరుపుటకు ఒక ప్రత్యేక న్యాయస్థానమును ఏర్పాటు చేయవచ్చును. ఈ విధంగా ఏర్పరచిన ప్రత్యేక న్యాయస్థానము వ్యవహరించటానికి తగిన అధికారాలు 1921 వ సం. లో ఒక శాసనం ద్వారా యివ్వబడినవి. కొన్ని మాఖ్య విషయాలు, ప్రత్యేకాధికార యుద్ధం పుచ్చారించటానికి ఒక కారణం కమిషన్ ఏర్పాటుచేయటంకూడా జరిగింది. ఈ విధంగా పార్లమెంటు విచారణలు జరుపుతుంది. ఈ విచారణలన్నీ పెద్దపెద్ద అధికారులను సరించియో, లేక పార్లమెంటు సభ్యులు, మంత్రులను గూర్చియో మాత్రమే జరుగుతూవుంటుంది. ఇతర విషయములలో పార్లమెంటు జోక్యం కల్గించుకోవని మొదటనే చెప్పాడు.

కౌత్ల ఖజానాశాఖాధ్యక్షుడు క్రిప్పె

బడ్జెట్ వివరాలు అతిగోప్యంగా వుంచటం అనాదినండి వస్తున్న ఆచారము. ముందే చెప్పాను. ఈ రహస్యం ఇంతకుముందు 1936 వ సం.లో ఒక్కమారు మాత్రమే బయటపడింది. దానికి సంబంధించిన వివరాలు యిది : ఆ సంవత్సరం ఆదాయపుపన్నును పానుకు రి పెన్సీల చొప్పున, టీపై పన్నును పానుకు రి పానుల చొప్పున పెంచటానికి నిర్ణయించి, 12 రోజులకు పార్లమెంటులో ప్రవేశ పెట్టవలెనగా మంత్రివర్గానికి తెలియజేశాడు, ఖజానాశాఖ మంత్రి. అప్పుడు అధినివేశాఖ మంత్రిగావున్న తామస్ అనే ఆయన తన స్నేహితులకు ఈ విషయం, తనకు తెలియకుండానే పాపాటిన గావచ్చును, చెప్పినాడని వదలి పుయ్యబడినది. దీనికి తోడుగా ఆయన మాఖ్య స్నేహితులు సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ బిల్, ఆల్ఫ్రెడ్ బెల్లుగార్లు ఆదాయపుపన్ను ప్యాన్లలో నష్టము భీమాదారులు వహించేట్లు తమ పేర తమ స్నేహితులపేర పెద్ద మొత్తము ప్రీమియం యిచ్చి, భీమా చేసుకున్నారు. టీ ధర పెరిగితే వచ్చే నష్టం భరించటానికికూడా వీరు భీమా చేసుకున్నారు. ఇటువంటి భీమాలు మనదేశంలో అరుదు కావచ్చును. గాని బ్రిటన్ లో మామూలుగానే జరుగుతూవుంటాయి. కాని వీరి వ్యవహారములపై వీరికి బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు తెలిసి నట్లు రుజువుపడింది. ఈ విషయమై విచారణ చేయుటకు ప్రభుత్వం స్పెంసర్ అనే న్యాయ మూర్తిని అగ్రహించుగాను, ఇద్దరు ప్రముఖ న్యాయవాదులను సభ్యులుగాను నియమించి, ఒక ప్రత్యేక న్యాయస్థానం ఏర్పాటుచేసింది. ఈ న్యాయస్థానంతామస్ రహస్యంభయటపెట్టాడని తీర్పుచెప్పింది. తామస్ తన పదవికి, పార్లమెంటు సభ్యత్వానికి రాజీనామా నిచ్చాడు. తామస్ రాజీనామా నివ్వకపోయినచో మంత్రివర్గ మంతా రాజీనామా నివ్వవలసి వచ్చేడిది.

ఈతామస్ మొదట కార్మికపక్షసభ్యుడుగా 1910 వ సం. లో పార్లమెంటులో ప్రవేశించాడు. 1924 వ సం. లో మొదటి కార్మిక ప్రభుత్వంలోను, 1929 వ సం. లో రెండవ కార్మిక ప్రభుత్వంలోను మంత్రిగా వున్నాడు. 1931 వ సం. లో మాట్లాడుతూ కార్మికపక్షం నుండి చీలిపోయి, నేషనలిస్టు పక్షం ఏర్పరచి

నప్పుడు, ఈయనకూడా మాట్లాడుతూ పాటు వెళ్ళిపోయి, నేషనలిస్టుగా మంత్రిత్వం స్వీకరించి, 1936 వ సం. లో ఈఉదంతం తరువాత రాజీనామా నిచ్చాడు.

డా॥ డాల్బర్క్ ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞులలో ఒకడు. ఈయన చాల కాలం లండన్ విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రభుత్వ ఖజానా వ్యవహారాల ఆచార్యుడుగా వుండేవాడు. ఆవిషయమై ఈయన అతి ప్రాముఖ్యమైన పుస్తకాలకూడా వ్రాశాడు. ఈయన రాజకీయాలలో మొదటినుండి కార్మిక పక్షానికి చెందినవాడు. కార్మికపక్షం అగ్రహితకూడా వహించాడు. ఈయనకు మద్దతు ప్రితి జరిగింది. మొదటి యుద్ధకాలంలో ఈయన ఇటలీలో యుద్ధం చేశాడు. కార్మిక ప్రభుత్వం అధికారంలో వున్న రోజులలో విదేశాంగశాఖ సహాయమంత్రిగా వున్నాడు. 1942-వ సం. లో చర్చిల్ మంత్రివర్గంలో ఆయన 'ఆర్థిక యుద్ధ శాఖ' మంత్రిగా వుండి జర్మనీకి ఆర్థిక దిగ్బంధం చేశాడు. 1945-వ సం నుండి ఖజానాశాఖ మంత్రిగా వున్నాడు. వలస దేశాలను, అధినివేశాలను యివ్వవలసిన స్థర్గింస నిలువలు యిచ్చి వేయవలెననే ఈయన వాదిస్తాడు. ఈయన మంచితనంవల్లనే మన స్థర్గింస నిలువల విషయమై ఇంతవరకు ఏ షేవీ రావటం లేదు. ఈయన తరువాత ఖజానామంత్రి అయిన సర్ ఫ్లాన్స్ క్రిప్పె అవకాశవాది. స్థర్గింస నిలువలు ఎగవేయాలంటాడు. ఆయనతో మనం జాగ్రత్తగా వ్యవహరించవలసిన అవసరం, ఆయనతో ఇదివరకు మనకు వున్న పరిచయం ద్వారానే మనకు తెలుసును. డా॥ డాల్బర్క్ పోరపాలుకు సరించి ఒక విచారణ, పై విచారణలనే జరుగ నున్నది. ఆ విచారణ జరిగి, డాల్బర్క్ నిర్దోషిత్వం స్థాపించబడితే తరువాత ఆయన తిరిగి విదేశాంగశాఖ మంత్రి కావచ్చునని విషయజ్ఞులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

ఆర్థిక, వ్యాపార విషయాలు

గడచివుండటంవలననూ, ఎక్కువ కూరీ అడగవలసిందని కమ్యూనిస్టులు నేతపనివారిని ప్రోత్సహిస్తూ వుండటంవలననూ, అధికారం లేని వ రకులు అధికధరలకు ఖాదీనూలు కొని వేస్తూవుండటంవలననూ ఈ ప్రజాశాసక ఎక్కువగా అభివృద్ధిచెందలేదని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. అధికారం లేని ఖాదీన రకులను తొలగించటానికి ప్రభుత్వం తనవరకు తీసికొన్నది. ఈ ప్రజాశాసక జనపరి, ఫిబ్రవరి నెలలో ప్రారంభమైనప్పటినుండి సెప్టెంబరు నెలఖర వరకు జరిగిన కార్యకలాపం వివరాలు:-

Table with 2 columns: Item (ప్రభుత్వం చేసిన ఖర్చు, సామానుకొనుట, ప్రతికూసుట, నూలుకొనుట, ప్రతినిమితు, ఏకలుచేయుట, సేయుట, బట్టను సులపచేయుట, రంగులువేయుట, సిబ్బందిఖర్చులు, నూలువడకు వారికి యిచ్చిన, ప్రోత్సాహము, ఈకాలములో ప్రభుత్వవరంగా తయారైన ఖద్దరుమొత్తం, విలువ వుంటుంది) and Amount (రూ. 18,213, 1,53,830, 4,07,996, 8,104, 1,64,323, 15,230, 52,000, 34,000, 4, 47,145)

Table with 2 columns: Item (వివిధకేంద్రాలలో ఖాదీ అభివృద్ధి వివరాలు: కేంద్రము, పున్న ఇండ్లు, పున్న చరఖాలు) and Amount (రూ. 21,245, 17,933, 15,189, 8,727, 33,289, 1,691, 10,004, 7,925, 8,451, 4,791, 6,658, 4,995, 14,867, 1,050, 87,708, 47,145)

ప్రభుత్వము తీవ్రముగా కృషిచేసిచో, ఈవిధకేంద్రములు త్వరలోనే వస్త్రముల విషయములో స్వయంపోషక మగునటువలన సంభావ్యమే.

దేశవిభజనవలన, ఆర్థికముగా, కలకత్తా నగరము, వాకాశ్రయము పెద్దపెట్టు తినబోతున్నది. భారతదేశంలో జనననారములు ఒక వంతు పైగా వున్నది. దీనిలో సుమారుకవంతు కలకత్తా నగరములోనే వున్నది. భారతదేశంలోని జనననారపంటలో నూటికి 90 వంతులు పైగా తూర్పు బెంగాల్ లో పండుతున్నది. కలకత్తా రేవు వట్టి గావీ జ్వము చాలవరకు ఈ జనననారములపై ఆధారపడి వుండును. ఇంతవరకు తూర్పుబెంగాలు జనననార కలకత్తాపట్టణములోని మిల్లులకు గారాళముగా సరఫరా యగుచున్నది. కొని ఇప్పుడొక షేవీవస్తున్నది. జనననార ఎగుమతిపై భారత ప్రభుత్వము ముందుకు విధించియున్నది. ఈ ముందు వాకాశ్రయములో వసూలుచేయుదుండుటచే ఆదాయమందయు భారతప్రభుత్వమునకే చెందుచున్నది. దేశవిభజన జరిగినప్పటికీ ఈవిషయమై ఏదో ఒక నిర్ణయముచేయబడియుండును. కాని పరిస్థితు లిప్పుడు తారుమారై పోవుచున్నది. ఈ ఆదాయములో తమకు కూడ భాగముండవలెనని పాకిస్తాను కోరుతున్నది. అందుకు భారతప్రభుత్వం అంగీకరించుటలేదు. అందువలన పాకిస్తాను ప్రభుత్వం, పాకిస్తానునుండి బైటికి వెళుతున్న జనననారపై సుంకమును విధించినది. దీనివలన కలకత్తాలోని జనననారములకు పెద్ద బెట్టు తగులుతున్నది. కలకత్తాలో జనననార మిల్లులుండటంకన్న, తూర్పుబెంగాలులోవుండటం ఎక్కువ లాభదాయకమాతున్నది. అందువలన ప్రమేణా కలకత్తాలోని జనననారములు మానివేయవలం, తూర్పుబెంగాల్ లో కొత్త మిల్లులు స్థాపించవలం జరుగుతుంది. కలకత్తా రేవుకు వస్తున్న వాణిజ్యం చిట్టగాంతుపోతుంది. ఇది ఇంతతేలికగా జరుగకపోయినా, మనకు నష్టంవచ్చేటట్లు తేలికం. ఈ విషయములో భారతప్రభుత్వం ముంజేజాగ్రత్తపొంది ఒక ఒడంబడిక చేసుకొని యుండవలసివది; అధమం,

పరిస్థితి ఈవిధంగా పరిణమించుకొందా, పాకిస్తానుకు ఆదాయంలో కొంతభాగమైనా యిచ్చి వుండవలసింది. తీగ కదిపితే దొంగ కనులుకుంది. దీనికి ప్రతీకారచర్య భారతప్రభుత్వంతోనుకొనలేక పోదు.

భారతదేశ మిప్పుడొక ఆర్థిక విపదను నెదుర్కొంటున్నదనీ, అన్నివస్తువులు, పేలైనంత ఎక్కువ ఊత్పత్తి జరగాలనీ మహాత్మా గాంధీ నుండి, సామాన్య పౌరునివరకు ప్రతివాడు చెబుతూనే వున్నాడు. బట్ట మిల్లులు నిషేధించి, ఖాదీకి ప్రోత్సాహ మివ్వవలెనని ప్రకాశం పంతులు సంకల్పించినప్పటికీ, అధికార్పత్తికది పెద్ద అటంకమని స్వయంకృత నాయకులు వేనకొవేలు ఘోషించారు. కాని బట్ట సరఫరా అప్పటికన్న తగ్గిపోయిన శంకాడు అవశజనుకు పైగా బట్టమిల్లులు మానివేయటంకే ఆ స్వయంకృత నాయకులు నిశ్చయించుకున్నారు. కాబట్టి కార్మికులకు యజమానులకు సంధించిన వినాది మును పరిష్కరించుటకు నియమించబడిన మధ్యవర్తిపరిష్కారము ప్రకారము, తమ దృష్టిలో, హమ్మతీరము లివ్వవలసి వచ్చుచున్నదని మిల్లులెమానివేయుటకు మిల్లు యజమానులు నిశ్చయించినారు. ఇట్టి విషయమై కార్మికులునమ్మే చేయుటకు నిర్ణయించినచో ఈపాటికి ఎంతో రక్షణ జరిగి వుండేదే. కాని ఈనా డేవీడు యమై ఎవ్వరూ పట్టించుకున్నట్లే కనపడదు. యజమానులు తలెగింకగా మిల్లులు మానివేయటం ఆకాశ్చర్యమని, అవిధంగా చేయవద్దని ప్రభుత్వం ప్రకటించినది. ఒకవేళ వారు మిల్లులు మానివేసినచో ఆ మిల్లులను ప్రభుత్వం తన బాధ్యతపై నడుపుతుందా లేక యజమానులను ప్రాసిక్యూటో చేయటంతో తృప్తి పడుతుందా? ఉత్పత్తి ఆగిపోతూడా ఎట్టి చర్యనైనను తీసుకొనుట ఈ సమయమున సమంజసమే కావలదు.

గ్రంథపరిచయము

శ్రీ వెంకటేశ్వర స్తుతి రచయిత శ్రీ ఆరుంధివ్యాస చంద్రమూర్తి, గుంటూరు. తిరుపతి వెంకటేశ్వరుని స్తుతించు కార్నూలవృత్తముల శతకము. శైలి సులభము. పూర్వపు శతకాల పోకడలో భక్తి పాటలు ఎక్కువ కలుపుకొని రచించిన శతకము. పేరు 0-5-9 దొరవంతులు ఆరుంధివ్యాస చంద్రమూర్తి, B. Sc. B. E. D. యు. యల్. సి. యమ్. ఉన్నత పాఠశాల గుంటూరు.

గీతా ప్రతిభ యిలుసు మార్గప్రకాశాశ్రమ ప్రణాళిలు సాధన గ్రంథమండలి తరఫున, సుందరరాం అండ్ సన్స్ తెనాలి. పేరు పన్నెండుపాటలు. గీతాపారాయణమహాత్మ్యమును ఒక్కొక్క అధ్యాయ మహాత్మ్యమునకు తార్కాణముగా ఒక్కొక్కరకము, సభ్యనారాయణవ్రతకథల రచించిన గ్రంథము. కళలన్నియు వ్రతకథల పత్ర, పూర్వరచ్యుతలతో సున్న కళలు. శైలి పాద్యపుస్తక గ్రాంథికము.

సంపాదకలేఖ బొగ్గు సరఫరా

ఆర్యా, మాడు మాసమునుండి ఒంగోలు పొగాకుకార్మిగ సంఘమునకు ప్రభుత్వము బొగ్గు సప్లయ చేస్తోంది. ఈ సంఘము ఒంగోలు ప్రాంతములకేకాక గుంటూరుజిల్లా, నెల్లూరు జిల్లా, కందుకూరుతాల్కూలకు బొగ్గు సప్లయ చేస్తున్నది. ఈ సంఘము సహకారసంఘముగాకూడ యిటీవలనే రిజిస్టరు చేయబడినది. ఒక్కబొగ్గే కాక పొగాకు భారత్తు కట్టుటకు కావలసిన యివససామాను, ఓత్రెనములు, ఎరువులకూడ సప్లయ చేయాలని యీ సంఘ ఉద్దేశము. ఈసంఘము కేరళము గై కు ఉపయోగముకొరకే స్థాపించబడినది. కాబట్టి పొగాకు పండించు తైలుంతా యీ సంఘములో సభ్యులుగా చేరి, సంఘమును బలపరచి తమ సౌకర్యములను సాధించుకొనగల రని ఆశించుచున్నాను. కాళిదాసు శంకరయ్య.

Advertisement for 'భారత లక్ష్మీ బ్యాంకు లి.' (Bharat Lakshmi Bank Ltd.) with details about branches, capital, and services. Text includes: 'మద్రాసు బ్రాంచి: 15-ఎ, ఆర్మీనీయం వీధి, అన్నివిధములైన బాంకింగ్ వ్యాపార సౌకర్యములు చేయబడును. భో. వెంకటరత్నం, మేనేజింగు డైరెక్టరు.'

ఆంధ్రదేశమున వేదప్రచారము

శ్రీ పెండ్యాల వెంకటసుబ్బాస్వామి

2

రాజనీరేంద్రుని పాత్రుడగు పీఠాచార్యుడు, నానావిధ వేదశాస్త్రముల జదివిన తరువాత బ్రాహ్మణులకు మాత్రగ్రహరము లిచ్చిన 'వేదాధికార శాసనము,' అటువదిమింది యెట్టి బ్రాహ్మణులకే 'వీరువల్లి' అను గ్రామమును దాన మిచ్చిన మల్ల విష్ణు వర్ధనుని శాసనమున; నీటివల్ల ఈ ఆంధ్ర దేశమున వేద ప్రచారమున కెట్లు ప్రాచీన ప్రభువులు ప్రోత్సహ మిచ్చినదియు విశేషము కాగలదు. తెలింగాణము 'తైన్' క్రమములకు క్రీ.త. 10-14 శతాబ్దములలోను, ఇటీవల 'మహమ్మదీయములకు' రాజ్యత్వ మొసగినను ప్రాచీనకాలముననే, తనలోని గోదా వరీ తీరము నాశ్రయించిన వేద విద్యను (తైత్తి రీయ శాఖను) వేరులు పారునట్లు దృఢముగ బట్టి యుంచిన దనుటకు 'మంథాన' 'చెన్నూరు' 'భర్తృపురి' మొదలగు స్థలములలో మొన్న మొన్నటి వరకు ప్రసిద్ధికెక్కిన 'ఘనపాతీల' సంఖ్యయే నిదర్శనము.

ఆంధ్రమాత వేద విద్యను గన్నతల్లి యనుటకును వేదము లన్నిటికీ 'శాయనాచార్యులు' వారు బుక్క మహిమ కాలమున క్రీ. త. 1840-70 సం. జగత్ప్రసిద్ధిగన్న భాష్యములు వ్రాసి రనుట కంటే విశేష మేమి వ్రాయవలెను! ఏదీని యొక గ్రంథమును గృహింపించిన మహారాజును చాల ఘనముగ మనము బ్రశంసించుము—కాని బుక్క మహిమయో—ఒకటియే! కంఠా! నాల్గు వేదములు, వెక్కు బ్రాహ్మణములు ఆరణ్యకములు, ఉపనిషత్తులు, పూర్వమీమాంస, ఉత్తరమీమాంసా శాస్త్రములు ఇంక నెన్నియో మహాగ్రంథములను, భాష్యములను స్వనామాంకితములుగా జేయించు కొనెను. ఇట్టి మహిమ పాలుని 'మాధవాచార్యుల'వారు ఎట్లు తమ గ్రంథాదుల నంకిత మొనర్చిరో చూడుడు.

“యస్య నివృత్తిం వేదాః
యో వేదభ్యోఽభిలం జగత్
నిర్మమే త మహం వందే
విద్యా తీర్థం మహేశ్వరం.”
“తత్కల్పాక్షేప తద్రూపం
దధ ద్భుక్త మహిమతః
అదిశ న్యాధవాచార్యం
వేదార్థస్య ప్రకాశనే.”

“ఎవని నివృత్తిమే వేదములూ, ఎవడు వేదముల చేతనే జగత్తును సృష్టించెనో, అట్టి విద్యా తీర్థుడగు మహేశ్వరుడను వందన మొనర్చు. ఆ విద్యాతీర్థ మహేశ్వరుని కటాక్షము చేతను, ఆతని (దేవుని) స్వరూపమునే బుక్క మహిమ పొంది యుండెను. ఆ రాజు మాధవాచార్యుని (నన్ను) వేదార్థమును ప్రకాశింప జేయ నాజ్ఞాపించెను.”

ఇట్లు కృతుల నొందిన బుక్కమహిమ కంటే న దృష్ట వంతు డెవడు? బుక్క రాయలయొక్క పుత్రుడగు రెండవ హరిహరరాయల కాలమునను వేదశ్రోత గ్రంథము లమితముగా నా రాజ్యమున వృద్ధిగాంచెను. తాళికోట యుద్ధానంతరము పశ్చిమాంధ్రమునను తెలింగాణమునను వేదాభివృద్ధి యంతగా కాన్పింపదు. కాని గోదావరీ, కృష్ణానదీ ముఖద్వారములను (నేటి కృష్ణా, గోదావరీ మండలములు) తత్రస్థులగు ప్రభువుల పోషకులయిన 'వేద వేదాంగ విద్యులు' అమితముగ వృద్ధి నొందినవి.

'శ్రోత, స్మార్త' క్రియలకు సంబంధించిన 'అనుక్రమణికలు, పద్ధతులు, కృత్తులు, భట్టియములు' వెక్కు పదులు గ్రంథాలు, పండితులచే పై ప్రదేశములలో రచింప బడినవి. ప్రాచీన కాలము నుండి నేటివఱకు మా 'కొడసీమ'లో అనులాపునము, రాజీలు తాలూకాలు, ప్రతి సంవత్సరము ఒకటి రెండు మహాయజ్ఞములు చేయ

బడుచు, వేద విద్యయొక్క యుపయోగము చూపబడుచునే యున్నది.

కాని యీ శతాబ్దాది ఏబది మొదలు రెండు వందల వేద పండితు లుండిన కొనసీమగ్రహరములలో నేడు నూటికి తొంబదిమందివరకు వేదవేత్తలు తగ్గిపోవుట మాత్రము విచారకరము. కర్నూలు మండలము చాలకాలము మహమ్మదీయులచే బాలింప బడినను, 'వెలుగోడు, కురుకుండు, కలివేను' మొదలగు నా మండల గ్రామములలో ఇప్పటి కింక జంక్షన్ పూర్వమువఱకు 'అధ్వర్యము, హత్రము, బౌద్ధాత్రము' మొదలగు శ్రోతభాగములను వల్లించు 'విద్యా గులు' చెప్పెడి గురువులు కలిగి యుండుట జూచి ఆశ్చర్య సందముల నొందితిని.

గత శతాబ్దాంతమువఱకు గోదావరీ మండలము 'వేద వేదార్థముల' జెప్పటకును, 'కృష్ణా మండలము' 'శ్రోత కర్తృముల' జేయించుటకును దగిన పండితు లున్నారని ప్రసిద్ధి నొందినవి.

గోదావరీ మండల పండితులకు 'వేదాధికార సంస్థాన ప్రభువులగు శ్రీవత్సవాయి గజపతులు' ఇచ్చిన మాన్యశ్రీత్రము లమితములు. 'బోధాయన మహర్షి' మొదలు 'తెనాలి రామకృష్ణకవి' వఱకు ఆ బ్రాహ్మణజాతి కు, అవి నీతికర దేశము అని నిందింప బడిన 'కళింగాంధ్రము' (నేటి విశాఖ పట్టణపు జిల్లా) కలింగ గజపతుల కాలమువఱకు వేద వేత్తలు నివసించినట్లు కాన్పింపదు. 'భారవేలుడు' (క్రీ. పూ. రెండవ శతాబ్ది) మొదలు గజపతుల పాలనము క్రీ. త. 16 వ శతాబ్ది వరకు తత్రస్థ ప్రభువులొనర్చిన దానధర్మాదులు 'తైన్ములకో, కైడి వెన్నవడవేతలకో' గాని వేదశ్రోతశాస్త్రపంతుల కొనర్చినట్లు కాన్పింపదు. (మా. సాత్ ఇండియన్ ఇక్విస్ట్రీషన్సు 4,5,10 వాల్యం) కాని కళింగగజపతులు వేదవేదాంగములను నేర్చిన పండితులకు అగ్రహారాలు నీయ నారంభించిరి.

మిమ్ము (క్రీ. త. 16, 17, 18 వ శతాబ్దములలో) దానధర్మలలో బ్రహ్మింకన్న 'వేదాధికార సంస్థాన ప్రభువులకు పోటీ' పడిరా యనునట్లు, విజయనగర సంస్థాన ప్రభువులకు శ్రీ పూసపాటి గజపతులు తమ రాజ్యమునకు కృష్ణా గోదావరీ మండలముల నుండి వేదశాస్త్ర పండితులను అమితముగ రప్పించి, బహుశాగ్రహరముల నొసంగి వేదశాస్త్ర విద్యల సభివృద్ధి పఱచిరి. పరునాఱవ శ్రాద్ధవ శతాబ్దమున చంద్రగిరి ప్రభువగు పీఠవేంకటపతి రాయలవారు గోదావరీ మండలములోని 'మంగండు' గ్రామము నుండి మహాశ్రోతులగు 'ఉపద్రష్ట'వారి కుటుంబములకు తన రాజ్యములోని 'మదుగుజేడు' అను నగ్రహరమును (వేలూరుజిల్లా, చెయ్యేరు తాలూకా) ఒసంగి, శ్రోతవిద్య సభివృద్ధి నొందించుటయొ, ఇంచుమించుగ నా కాలము నందే నర్మదానదీ తీరమున రాజ్యమేలుచుండిన 'దుర్గావతి'కి మహారాణి 'ఏలూరు' ప్రాంత వాసులగు 'పోతుకుచ్చి' వారి కుటుంబములను (శ్రోతులు) రప్పించి 'హుషంగవాదా' జిల్లాలో వైద్యగ్రహరము లిచ్చుటయు గమనార్హములు. 'మదుగుజేడు, హుషంగవాదా' ప్రాంతములలో పై పండిత కుటుంబముల వారు నేడును వృద్ధిదశలోనే యుండి ఆంధ్రత్వమును జూపుచునే యున్నారు.

గత శతాబ్దముయొక్క చివరి భాగము మొదలు ఈ శతాబ్దాది వఱకు గంజాము మండలములోని 'ఉర్గాం' సంస్థానమును పాలించిన కందుకూరి బసవ రాజుగారును, ఆయన కొడుకు మహాలక్ష్మమ్మగారును, ప్రతి సంవత్సరము శ్రావణ పూర్ణిమకు వందలకొలది వేదవేత్తలను పరీక్ష చేయించి 'వర్ణాశనములు' ఇచ్చుచుండు వారు. ఆయనరాము పరీక్షకై కృష్ణా, గోదావరీ

మండలముల నుండియేగాక 'మంథాన' వంటి మారదేశముల నుండి కూడ వేదవేత్తలు వచ్చుచుండుట నాకు దలియును.

ఇప్పుడును కాకినాడలో మక్ల యజుర్వేద పాఠశాలయు, బందరు మొదలగు స్థలములలో మరి కొన్ని పాఠశాలలను వేదవిద్యను స్వల్పముగా సభివృద్ధి నొందించు చున్నవి.

బుగ్వేద మీ దేశమున దొల్లి ప్రచారమున లేకుండ ననియు క్రీ. త. పదవ శతాబ్దమున 'మహమ్మదు గజనీ' దండ యాత్రలకు వెఱచి తచ్చాఖ బ్రాహ్మణులు ఆంధ్ర దేశమునకు వలస వచ్చినారనియు డా. కృష్ణస్వామి అయ్యగు గారు వ్రాసియున్నారు. 'సందవరీక చరిత్ర' 'చాముండికా విలాసము' అను నాంధ్ర గ్రంథములలోని కథలు పై వలసవచ్చు గాథలను సీరపఱచు చున్నవి.

మా పితామహమున నింతకు బూర్వము కృష్ణ యజుర్వేదమునకే ప్రచారము, ప్రాముఖ్యము నుండెడిది కాని, వ్యాకరణ శాస్త్ర వేత్తకని కీ. శే. అవసరాల కామరాజుగా రిచ్చిన భూమిని ప్రస్తుతము వారణాసి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రీగారు స్వాధీన పరచుకొని తత్ఫలితమును ఒక 'బుగ్వేదవేద' కొనసండు 'బుగ్వేద ప్రచారమున' కుద్యమించుట ప్రశంసనీయును.

బమ్మెర పోతన

(10-వ పేజీ తరువాయి)

కవి! నాకంటే గట్టిపండితుడు, వాగ్వి, పూర్ణ ప్రజ్ఞావంతుడు! ఎక్కడికి నీ ఆంధ్రుని హడలగొట్టి వెళ్ళిపో మహాచమత్కారి. నన్నట్లా అమర్వాదచేసిన సింగమనీళ్ళి బోర్ల దోసిన మేధావి. అన్నీ బాగున్నాయో కాని, విషయలోలడు కావడంచేత ధనార్జనకోసం కట్టుదెప్పి ప్రవరించాల్సి వచ్చినవాడు. అట్లాటి నాస్థుంటారు, కొండ దెన్నడూ. ఎట్లాబెట్లాటి వాండ్లూకూడందే లోక మాతుండా!

నే: చిత్రం. తమరంటే వారికి చాలా భక్తం.

పో: (అల్పసంతోషతనం) అట్లాగా! ఏమన్నా డేమిటి?

నే: తమర్ని మహాపొగి డారు. అమాయకులు, పరమభక్తులు, నిర్లప్తులు అన్నారు.

పో: అదే పదివేలు. నాకంతకన్నా ఆత నేమీ యివ్వలేదు.

నే: తమరు "కాటుక కంటినిరు..." అని చెప్పారంటారే ఆ దృశ్యం సత్యంగా దమకు తోచిందేనా?

పో: మావాడి కీర్తన విన్నా వేమటో యట్లా గడిగావ్. నానోట ఆబద్ధం రాదు. నాకామహా దేవి యెప్పుడూ కన్నుకుటాంటుంది. ఆమె ఆరో జల్లా గనబడే ఆరువుగా ఆ పద్యం వచ్చింది.

నే: ఆ పద్యం వినే సింగమనీడు తమ కట్ట చేసాడేమో!

పో: ఏమో వియుంవోచ్చు. అయితే మానా డల్లా గన్నానని చెప్పాడా?

నే: ఉండండి, ఎవరుండగా తెప్పారా పద్యం?

పో: (కొంచెముండి) భాగవతా న్నాయన తన కిమ్మని అడగవచ్చినరోజున, భోజనానంతరం సావిత్రి తాంబూలం వేసుకుంటూ కూర్చున్నప్పుడు—ఆ అప్పుడు ఆయన కిష్క లిద్దరున్నారు.

నే: ఇంకేం ఇద్దరో యే వ డో ధారణ బట్టాడు. వెల్లండ్లలో వెళ్ళ బెట్టుంటాడు: ప్రగల్భంగా తమరికంతా చెప్పి డేమా కూడా. గత్యాగత్యా వాడి చెవిదాకా పాకుంటుంది. వాడు కచ్చిబట్టి మిమ్మల్ని రప్పించే నటన జరిపి అంతపని చేసుంటాడు.

పో: కావచ్చునాయనా; నేను భౌత్యణి కాను.

నే: మీ నియోగ మేమిందండీ!

పో: నాయనా, అనుమానం పాలం దున్న కోవడం తప్పమరొక వ్యవహార మెరుగని నాకు

కాని, ఆయన కుంటుంబము లోనివారు మాత్రమే ఆ 'వేదవేద' వల్ల లాభము నొందుచున్నట్లున్నది.

నూటికి తొంబది మంది శ్రాద్ధియ శాఖీయు లుండుటచే బుగ్వేద మిట నెట్లభివృద్ధి నొంద గలదు?

ఆంధ్ర దేశీయులు వైదిక గ్రంథముల ప్రచురింప నంతగా ప్రయత్నింపలేదు. కాని గత శతాబ్దమున మన్నవ బుచ్చయ్య పంతులు, అమ్మడి లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజిగార్లు కొన్ని వేద గ్రంథముల బ్రచురించిరి. ఇప్పుడు 'వినయాశ్రమ'వారు కొన్నిటిని బ్రచురించు చున్నారు. ఈ ప్రచారకులలో మక్ల యజుర్వేద (కాణ్య శాఖ) సంహితా బ్రాహ్మణములను ప్రచురించిన మన్నిక్రతులను, కీర్తిశేఖులను భాగవతుల లక్ష్మీనరసింహ శాస్త్రీగారి పరిశ్రమము మాత్ర మతిశాఘ్యమైన దనియు, అనన్య సామాన్య మైన దనియు, జెప్పవలసి యున్నది. శాస్త్రీగారి ప్రబోధముచేతనే ఈ ఆంధ్ర దేశమున వెక్కు చోటులందు 'యాజ్ఞవల్క్య' జయంతులు చేయబడుచున్నవి. ఇతర వేదశాఖలవారట్టి జయంతుల బోలికి పోకపోవుటకూడ విచిత్రము.

వేదమాత ఆంధ్ర దేశమున సుస్థిరమై యుండ బరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక!

కౌక్యమెట్లా వుంటుంది! ఆదంతా మావాడి సామ్యు. నేను పదవైదికిని.

నే: అయితే మటుకంత గ్రంథాన్నట్లా చెప్పాడా వాడు! మాకాలంలో పైతేనా?

పో: పోనీ నాయనా! నీ వన్నట్లు ఇప్పుడేమనుకు నేంలాభం?

నే: పోనీ మల్లీరాయక పాఠ్యారా?

పో: ఛీ! అంతకష్టం నేల పొందగదా నని నిరుత్సాహం దోచి తలపెట్టెలా. ఘంటం పట్టుకుంటే అగడికాదు కాని నాకు మల్లీ బుద్ధి పుట్టెలా.

నే: ఇంకేదన్నా—

పో: రచనకే మనస్సెక్కులా.

నే: తమరు తిక్కన రాసాడుగాని భారతాన్ని బండి కెత్తిదన్నారా?

పో: ఏమిటి, నేనా! రామరామ! భారత విషయ మెక్కడ, నారచన మెక్కడ? దాని గ్లావలసిన బండారం నాకులేదు.

నే: భాగవతానికి గ్లావలసింది మరెవ్వరికీ లేదు.

పో: ఆ విషయం నాకు తెలీదు. నాకు మటుకదీ లేదు.

నే: (గుండె కొట్టుకుంటూ) ఎంత అమాయకులకు, వినయవంతులకు, మహానుభావులకు ఎంత ఆపద వచ్చిందండీ!

పో: కర్కం. గంగాన్నానం వే కొతూండి; చెల్లె.

నే: నాకు పునః పునః దర్శనభిక్ష కటాక్షించండి.

పో: అట్లాగే నాయనా; అయినా యెందుకు ఈ పాపలోకాని కాట్టే రప్పించకు. నీ ఉపాసనాశ్రీ బలమై తరమైంది.

(నిష్క్రమణ)

నెరిసిన వెంట్రుకల జెషదము

రంగు పూయనక్కరలేదు. ఆయుర్వేదచికిత్స. తెల్లని రంగును మార్చి కాళ్ళతముగా వెంట్రుకలకు నయపు నిచ్చును. గుణం కాచికో. రక్తు వాసనుచేయబడును. తెలుపు కొందవై యుండిన రూ 2-8-0 మధ్యరకమై యుండిన రూ 3-8-0 పూర్తిగా యుండిన రూ 4-0-0.

గమనింపు:-ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya,
M. 63, P.O. Ranigani (Burdwan.)

విజ్ఞాన విశేషాలు :

గాజు పరిశ్రమ

1. ప్రాచీన యుగం

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి

గాజు పరిశ్రమ మనదేశంలో అనాదిగా వస్తున్నది. ఏ ఒక్కవ్యక్తిగాని, ముఖ్యంగా గాని విదేశీ కాలనుంచి వచ్చి మనకు నేర్పినట్లుగా తార్కాణాలు ఎక్కడా దొరకవు. మనదేశంలో, ఆంధ్ర దేశంలోనేమి యావద్భారత వర్తంలోనూ ప్రతి యింట్లో కొద్దోగొప్పో గాజుసామాన్లు ఉంటాయి. ప్రతిగృహిణి తన ముంజేత గాజులు తొడిగించు కొని ఉంటుంది. ఎంత బీద కుటుంబమైన ఒకసారి దున్నా గాజులు తొడుగుకొనిన నెలత యుండదే మొ! సాధారణంగా, పండుగ, పర్వం, సంత, సంబంధ రోజుల్లోనేగాక, ఏ స్త్రీకైనా మాతృత్వపు ఆగమన నూచనలు కనబడిన తోడనే గాజులు తొడుగుట యొక సరదా. సాధారణంగా గాజులు తొడిగే వారు పురుషులైనప్పటికీ నిర్మోహమాటంగా చేతులిస్తారు. బంగారు గాజులు వాడుతున్న భాగ్యవంతుల యింట్లోగూడ సామాన్య గాజులు వాడుతారు. గాజుతో తయారైన వస్తువుల్లో ప్రత్యేకంగా ప్రవేశించి ఉన్న యింకొక వస్తువు పూస. పూసలు పసిపాపల మెల్లో వేస్తారు. మంగళనాత్రంతోబాటు ప్రసూత్రులు మంగళ చిహ్నాలు. ముసలితనం ప్రవేశించింది అన్న అనుమానంపై ప్రతి స్త్రీ, పూజా, పురస్కారం గల ప్రతి వ్యక్తి పూసల శావళిం ధరిస్తారు. వంట తేనీ స్త్రీ చేతికి గాజు లంటే కొన్ని యిళ్ళలో ఆచారానికి పనికిరాదు. కాని పూసలు వేసుకుంటే మడికి లోటులేదు.

ఇంకా మనకు చిరపరిచితమైన గాజుసామానులు చాలా వున్నాయి. కొందరికి వాడకంకోసం వచ్చే దృష్టికోశం, చత్వారంపల్ల కండ్లకు జోడు వాడడంకర్దు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఎవరికి వారికి విడి విడిగా జోళ్లు ఉండవుగూడాను. కొందరికి మడి పాడుంకాయ, మైలపాడుంకాయ అన్నట్లు, మడిమలో చనాలు, మైలమలో చనాలు ఉంటాయి. పెంకుటిళ్ళలో పెంకుల్లో పెద్ద పెద్ద గాజు బిళ్ళలు పెడుతూ పుంటూర్చివేయతరు యివ్వడానికి. ఇంక దీపాల మాటాస్తే ప్రతి దీపానికి ఒక గాజుబుడీ తప్పదు గదా. కొడిగుడ్డు దీపమైనా, హరికేట లాంతరైనా పెట్టోమోస్తే దీపమైనా, ఎల్లెక్ట్రిక్ బల్బుఅయినా ఒక గాజుబుడీ తప్పదుగదా. ఇంకా చెప్పాలన్నదే, మంచి నీళ్ళ గ్లాసులు, ఫ్లాటోలకు తగిలించే ముందరి గ్లాసు పలకలు, అద్దాలు, కిటికీలపులు, నీసాలు మందుల కై తేనీమిటి, సోదాలకై తేనీమిటి సిరాబుడ్లకై తేనీమిటి, నూనెల కై తేనీమిటి, పానీయాల కై తేనీమిటి, నీసాలు, తలపిన్నులు, గడియారాల అద్దాలు సామాన్యంగా మనం చూసేవే. ఇక నవనాగరకుల యిళ్ళలో మాస్తే, బల్బమీద చక్కవుండదు, గాజుపలక వుంటుంది. పాడర్, ముగంధ ద్రవ్యాలుపెట్టే పెట్టెలు, పువ్వులుపెట్టుకునే పూలదాను-వేన్-సెలమీద అందానికి చక్కగాజు పలకలు, కుర్చీలకు మోటార్లకు ఉండే గాజు పలకలూ, కాగితాలు ఎగిరిపోకుండాపెట్టే బరువు రాళ్ళూ ఎన్నో ఉంటాయి. ఇంకా పరదేశీ వాసం చేసినవచ్చిన వారై తే నీగరెట్లపెట్టెలు, నగ్నీ చెక్కిన బొమ్మలూ చాలా ఉంటాయి. అప్పుడే విదేశాల్లో గాజుతో బట్టలు నేస్తున్నారు. బాంబుల్లో పగలని బల్బమైన గాజు తయారైంది. ఇంకొక రకమైన గాజుతో బంతులు చేస్తే రబ్బరు బంతుల్లా పుటికీ లాడవచ్చును. కొత్త మెత్తటి రబ్బరులాటి గాజుతయారైందన్నమాట. కొయ్యలూగు కొయ్యడానికి వీలైనగాజు, నీటిలో తేలే గాజు, నూలులాగు నేనడానికి వీలైనగాజు, పట్టులా పుడానికి వీలైనగాజు, ఉక్కు ముక్కలపై గొట్టగల గాజు, ఒక తేమిటి గాజుతో ఏదీ తలచుకుంటే అది తయారయ్యేందుకు వీలైనన్ని రకాల గాజులు తయారు చేస్తున్నారు నేటి కాలాల్లో.

గాజును ఎన్నాళ్ళనుంచి తయారు చేస్తున్నారో?

మనకు ముఖ్యమైనది? గాజును ఎవరు కనుకున్నారో? దీని తయారీకోసం ఏదైనా కృషి జరిగిందా? లేక భగవంతుడు ఏ పురాణ పురుషుడి ద్వారా కలలో గనబడి చెప్పి వెళ్లాడా?—దీని మనకు ప్రశ్నలు.

రామాయణ కాలంలో మనకు యాభిగా తెలియదు. కాని భాగవత కాలంలో కొన్ని నిదర్శనాలున్నాయి. శ్రీకృష్ణ నిర్వాణంతో కలియుగ ప్రవేశంగాబట్టి భారత యుద్ధకాలం నుమారు 5,100 ఏండ్ల క్రిందటి సంగతి అన్నమాట. అంటే క్రీస్తు పూర్వం 3200 అని లెక్క వేయవచ్చును. ఆర్యులైన కారవుల్లో సభ్యుల, ప్రవేశం, గౌరవం కావాలని కృషిచేసిన ద్రావిడ రాజుల్లో ఒకడైన వాసుదేవుడు, శ్రీకృష్ణుడు—భోపాయ ప్రయత్నంలో పాండవాగ్రహణికి మయుడిచేత ఒక పెద్ద పావేటికట్టించి యిప్పిస్తాడు. మయుడు ఆర్యుడుగాడు; దూరదేశాల నుంచి వచ్చాడు. అతని శిల్పంలో నూతనత్వం చాలా వుంది. అతనిది నూతనశిల్పం. అతను నిర్మించిన విధానము—

- “నురుచిరహరినీలకిరణజలంబుల
- బహురాగారుణవర్షములకు
- రాజిత రాజీవ రాజహంసావళి
- నిర్మల సౌవర్ణ మార్మమును
- గమనీయ వైదూర్య కుముదంబులను వజ్ర
- మిన మౌళిక నవశేషములను
- మరతకై వలోత్కరముల విలసిల్లు
- గొలనని సస్యశేఢము నూచి
- పలుగురాల కుద్యముల రుచిలో గప్పిన
- జలము లన్న యెడలు వెలయజూచి
- యనుమమ స్థలంబు లని జనులెఱుగక
- యుండునట్లుగా మయుండు సేసె.

“అట రుద్రోపసంధు... స్రుమృదువాడు విశ్వ తంబైన ద్వారదేశంబు సంవృతంబుగా వగచి, చారణాల్లక, సంవృతంబైన దాని విశ్వతంబుగా వగచి హారంబోయి దత్తవాటస్థితికి శిలా ఘటిత లలాటంబై, సమప్రదేశం బున్నతంబుగా వగచి యొక్క సముకటి, నీలాశ్మరశ్మి సగతంబైన విమల మణిస్థలంబు జలాశయంబుగా వగచి పరిధానం బెగద్రాచి కొని, పుటికదీ పిజ్జల పరి వృతంబైన జలశయంబు స్థలంబుగా వగచి కట్టిన పుట్టంబు దడియజొచ్చి క్రమమతీన వానిం జూచి పొంచాలి... నగినంత”. అదీ మయసభ. ఆ సభ పూర్తి చేసిన తోడనే సత్కారాలు పొందిన యుక్తు వెల్లిపోయెను.

గాజు పరిశ్రమ ఎక్కడ ప్రారంభించింది మనకు యాభిగా తెలియదు. మనకు మనదేశం సంగతి ఏ ఆధారాలూలేవు. ఈ పూర్వ ప్రకరణంలో సర్ విలియం ఫ్లీంవర్స్ పెట్టి చాలా కృషి చేసి న్యూకోమెంట్ సొసైటీ బ్రాన్ కాక్స్ స్పెషల్ 1924 లో ప్రచురించారు. ఈ క్రింది విషయాలు అందులోనివే.

“క్రీ. పూ. 12000 సంవత్సరాలనాడు ప్రభువాధారం ఈజిప్టులో దొరికింది. గాజుపూతల రాళ్లు ఆ కాలానికి దొరికినాయి. ఆ పూతరంగు ఆకుపచ్చ. ఆ నాగరకత ఈజిప్టుకు విదేశీయమైనది. బహుశః ఆసియాఖండంనుంచి వచ్చి యుండవచ్చు. చెరుముకిరాళ్ళకు మాత్రమే ఈ రంగుపూత కనబడుతుంది. కొన్ని విగ్రహాలకు గూడ ఈ పూత కనబడుతుంది. దీనిని బబెరియన్ యుగం అంటారు, కాని క్రీ. పూ. 9000 నుంచి యే ఈజిప్టులో విదేశీయులకు ఇది యొక వృత్తి అయి చాలయంది నిపుణులు దీన్ని బెనోఫాథి చేసుకున్నారు.”

దీనిపట్ల మనకు అవగాహన అయ్యే విషయాలు రెండు. ఒకటి గాజును తయారుచేసే ముందు రాళ్ళమీద—చెరుముకి రాళ్ళమీద, గాజు పూత వేసేవారు. గాజు తయారీ ఆ తర్వాతనే

నేర్చుకున్నవిద్య. క్రీ. పూ. 12000 కాలంలో ఈజిప్టులో దొరికిన ఆధారాలు, ఆసియానుంచి ఈజిప్టుకుచేరిన సామానులే అంటాడు పెట్టి. అంటే అంతకు పూర్వం ఆసియాలో ఈ విద్య బాగా ప్రచారంలో వుండన్నమాట. ఆసియాలో ఈజిప్టుకు చేర్చుల దేశం మనదేశం ఒకటేగా. చైనానుంచి ఈజిప్టు చేరినదంటే ఆ విద్య మన నుండా వెళ్ళి వుండొచ్చిందేగా. అంటే, నేటికి 15,000 సంవత్సరాలకు పూర్వంనుంచి మన దేశీయులు ఈవిషయంలో కృషి చేస్తున్నారు. కృషి చేసి కష్టించి నేర్చుకున్నారు. ఈ రోజుల్లో సంతకం చేయ్యలేని “పబ్లిటారిగమార్డు” కొందరు వన్నెవన్నెల గాజులు చేయగలరు. కొరిన తళ తళలు తెప్పించగలరు. ఈ విద్య ఎంత ప్రాముఖ్యం పొందిందంటే, ఈవిద్యధికులున్న పూర్వకుల అనంతపురంజిల్లాలో గాజులపురంఅనీ, బళ్లారిలో గాజూరు అనీ, కర్నూలులో గాజులపల్లి అనీ నెల్లూరులో గాజులవారిపాలెం అనీ ఇట్లాగే ప్రతి ప్రాంతంలోగూడా శాశ్వతంగా పేర్లు వచ్చేతాయి.

ప్రతీసంతలో గాజులు అమ్ముతారు. అదీ గాక తీర్థయాత్రలకినెళ్ళిన భక్తబృందాలు బంధు పులకారకు తామునెళ్ళిన ప్రతిపూరిలో, ఆ పూరి భావకార్థం కొనేవస్తువులో గాజులు తప్పవు. అల్లాగు మనం వింటున్న పేర్లలో ఫిరోజాబాద్ గాజు, లనీ, మొరదాబాద్ గాజులనీ, పానీపట్టు గాజులనీ, కాశీగాజులనీ చాలా వున్నాయి.

చారిత్రకులు అవలంబించే పంథాలో ఆనాటి నుంచి నేటివరకు గాజు పరిశ్రమయొక్క జీవిత గాథ కొంచెం పరిశీలించుకొను. పదునైదువేల సంవత్సరాల జీవితం అయినా ఆధారాలు ఎక్కువ లేమిచే చరిత్ర చిన్నదే.

మళ్ళిపెట్టి దొర వ్రాస్తున్నాడు: “పురాతన కాలంనాటి గాజుపూత కాకుండా గాజుతోనే తయారు చేయబడ్డ వస్తువులు జాబితాలో క్రీ. పూ. 7000 నాటి సామానులు కొన్ని వున్నాయి. ఆకుపచ్చ రంగులో పోతపోయబడ్డ కొన్ని పతకాలు, తాయపులు దొరికినాయిగాని క్రీ. పూ. 5000 సంవత్సరాలకు పూర్వం ఎక్కువ ఆధారాలులేవు. క్రీ. పూ. 5000 నాటి ఆకు పచ్చటి గాజుపూసలు, పలకలు, చాలా దొరికాయి.” కాని, లూకాస్ ఇవన్నీ గాజుపోతకావనీ గాజుపూతే అనీ అంటాడు. ఇతని కాధారం అవిదోసులో జెర్మీయల్ దొరకు దొరికిన కొన్ని గాజు ముక్కలు. క్రీ. పూ. 8800 రోజుల ఆధారాలు కొన్ని వున్నాయి. పెట్టి దొరకు దొరికిన నలుపు తెలుపు చాచుల తాయపులు అన్నీ గాజుపోతే అన పెట్టి తేల్చాడు. క్రీ. పూ. 8300 లో దాహూర్ అనే చోట పెట్టికి ఒక పెద్ద లేగమాడ గాజుపోతది, దొరికింది. అదే కాలానికి ఆ పూరిలోనే న్యూబెరికి ఒక పెద్ద ఎద్దుబొమ్మ దొరికింది అది రాతివిగ్రహం. కొన్నిచోట్ల గాజుపూత వుంది. దాంతో న్యూబెరి ఆకాలంలో గాజుపోతే లేదన్నాడు. లండన్ యూనివర్సిటీ మ్యూజియంలోఉన్న నీలిరంగుది హోలోరు విగ్రహమూ, బెర్లిన్ మ్యూజియంలోని ఆకుపచ్చ పూసలూ పరిశీలించి చూచి గాజుపోతే అనీ తేల్చారు పెట్టి, నాయిరుక్ ప్రభృతులు. కాని లూకాస్ ఈ పూసలు పెట్టి చెప్పినంత పాతవి కావటాడు. క్రీ. పూ. 2195 2172 లో ఈజిప్టులోని మేన్సుహా పేగారి రాణి అయిన మాయిత్తు శవ పేటికలో దొరికిన అగిరిలమైన పూసలు దేరల్ బాబీలో దొరికితే విక్ లూల్ పరిశీలించి గాజుపోతే అనీ నిర్ధారించాడు. ఈజిప్టు విషయంలో ఇంత కృషిచేసిన పెట్టి తేల్చిన సారాంశం ఏమిటంటే క్రీ. పూ. 1500 ముందు ఈజిప్టులో దొరికిన గాజుపూత, గాజు పోత సామానుల్ని ఆసియానుంచి వచ్చినవేగాని ఆ దేశంలో చేసినవికావు అనీ, ఈజిప్టులో దొరికిన రకం గాజు కొంత మెసాపోటేమియాలో దొరికింది. అదిగూడా విదేశీయమే.

క్రీ. పూ. 1500 నుండి క్రీ. పూ. 1400 మధ్య చాలా రకాల గాజు తయారవడం ప్రారంభించింది. చాలా వస్తువులు గాజు తయారీలో ఉపయోగించడం ప్రారంభించారు. మెగ్నీసియం, ఇనుము, రాగి, న్యూగినిసు, నీసం, గంధకం, వాడకం అలవాటైనది. ఇవివరకటి నీలిరంగు, ఆకుపచ్చ రంగుమాత్రమేకాక ఆరంగుల్లో చాల మార్పుకో ఎన్నోరకాల గాజులు, ఎర్ర

గాజులు, బూడిదరంగువి తయారైనాయి. గాజు తయారీలో అప్పుడు నేర్చుకున్న విద్యయే తప్ప క్రీస్తుశక ప్రారంభంవరకు చెప్పకోదగ్గ విశేషం లేమీ లేవు. పెట్టి, లూకాస్, హార్డెన్ ప్రముఖులు అంతా అన్న విషయం ఏమిటంటే, “క్రీ. పూ. 1500 కు ముందు ఈజిప్టులో గాజు తయారీ లేదు. అక్కడ దొరికిన గాజు అంతా విదేశాలనుంచి అక్కడికి వచ్చిందే” అనీ. లూకాస్ మాత్రం అక్కడ ఎక్కువగాజు దొరకనే లేదంటాడు. ఈ కాలంలో ఈజిప్టులో బాగా వృద్ధిపొందిన విద్యల్లో గాజుపోత ఒకటి ఆభరణాలు చేయడం, గిన్నెలు, లోటాలు చేయడం. ప్రస్తుతం విషయకుడిబొమ్మ చేసినట్లు కావలసిన ఆకారంగల మట్టిసిగ్నీలో కరిగిన గాజుపోసి, గాజు ఘనీభవించినతర్వాత బైటకు తీసి, కావలసినచోట మెరుగుపెట్టేవారు ఆభరణాలు చేసేవారు. గిన్నెలు చేసేవారు మాత్రం ఆ మట్టిసిగ్నీలలో గాజును (కరిగించింది) పోసి మట్టికి ఎంత అంటుకునివుందో అంతే ఉంచి, తక్కింది మట్టి ఇంకోదాంట్లో పోసేవారు. ఈ గాజు తర్వాత చల్లారితే ఆ మట్టి ఆధారాన్ని పగలకొట్టి గిన్నెకు మెరుగుపెట్టేవారు వైనా, లోపల. క్రీస్తుశక ప్రారంభంవరకు చెప్పదగ్గ మాత్రమే లేదు.

భారత, చైనా, మెసాపోటేమియా, ఈజిప్టు దేశాలనుంచి వర్తకులు వ్యాపారానికి దినుసులు, సరుకులు, మణులు, గుడ్డులు తమతో తివ్వతూవుండేవారు. వాటితోబాటు ఈ గాజు సామానులూడా వుండేవి. రోమక రాజ్యంలో వీరికి బాగా ప్రోత్సహం కలిగింది. కొందరు నిపుణులు పొట్ల చేస్తో పట్టుకుని రోమక రాజ్యంలో దిగారు. మ్యూజియపాత్రలపై రంగు రంగుల, రకరకాలగాజుపూత, గాజుపోత ఆభరణాలు, గిన్నెలు, పానీయపాత్రలు, ఎన్నో రకాల ఆభరణాలు తయారయ్యేవి. రోమ నగరంలో క్రీస్తుశక ప్రారంభ సమయానికల్లా క్రీ. శ. 60 నాటి నీరో చక్రవర్తి గాజుతో చేసిన పానీయపాత్రలు వాడినట్లు నిదర్శనాలున్నాయి. ఒక వందసంవత్సరాలలో ఈకాకాశానికి బాగా ప్రోత్సహం దొరికింది. రోమక నగరంలో ఈ గాజు చేతగాళ్ళు రెండుయూడు పేటల ప్రదేశ 21-వ పేజీ చూడుడు

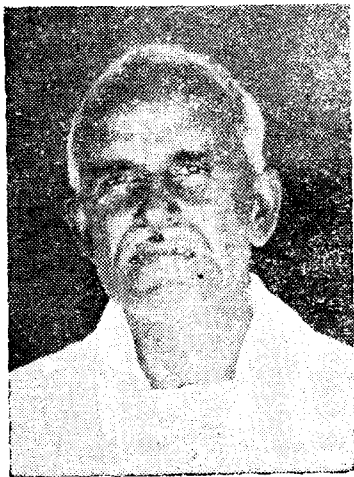

కేసరీసుటికం లిమిటెడ్, మద్రాస్
ఆసియా, నైజామ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్, ఆంధ్రజిల్లాలు
తమిళనాడులకు నిశ్చయం;
సీతారామ జనరల్ స్టోర్స్,
బరంపురం, సికింద్రాబాదు, బెజవాడ, మద్రాస్

భారత యూనియన్లో చేరడానికి స్వాద్రా
బాదు ద్వైధిభావాన్ని కనుపరుస్తోంది. ఒక
వంక సేస్తాన్ని అభిలషిస్తున్నట్లు నటించి,
మరొక వంక సంస్థానంలో ఉన్న ఇతేహోదుల్
ముసల్మాన్ల సంస్థానికొండవులపై చేసే దుండగా
లకు చేయూత నిస్తోంది. ఈ సందర్భంలో
చెన్నరాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న యూరో
పియన్లను, ముస్లింలను మచ్చిక చేసుకొని వ్యవ
హరిస్తున్నట్లు, ఆయుధాలు దిగుమతి చేసుకుం
టాన్నట్లు కుట్ర బయట పడినందువల్లనే
పోలీసుకాళ్ళలో ఉన్న యూరోపియన్లను సాగ
నంపటానికి మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు శిశ్చయిం
చారు. సరిహద్దుల్లో ఉన్న ముస్లిం అధికారస్థా
నాలపటి జిల్లాలకు బదిలీ చేస్తున్నారు. ముస్లిం
లీనవారి ఇంట్లో ఆయుధాలు ఉన్నట్లు ఆచూకీ
తెల్పినందున కోధనలు ప్రారంభించారు. అను
మానం తగిలినవారిని నిర్బంధించడం, కోధంచడం
క్రమంగా జరుపుతున్నారు. సంస్థానంలో ఇతేహో
దుల్ ముసల్మాన్ల సంస్థానారు చేస్తున్న ఆత్మ
తాయితనంవల్ల స్వాద్రాబాదుపట్టణం, చుట్టూ
ప్రక్కల గ్రామాలనుంచి ప్రజలు భయపడితున్న
పారిపోయి వస్తున్నారు.

పైస్థం మానే హైదరాబాదునుట్టా 16 మండలాలు భారతయూనియనుకు చెందినవి. అందులో కృష్ణా ఉభయ గోదావరులు, గుంటూరు, కర్నూలు, బళ్లారి, ఆంధ్రమండలాలు ఆరూ చెన్నరాష్ట్రంలో నిజాంకు సరిహద్దున ఉన్నవి. ఇటు సరిహద్దు 800 మైళ్ళదాకా ఉంటుంది. తూర్పు గోదావరిలో భద్రాచలం, దశిపట్నం, నాగూరు, ప్రాంతాల 80 మైళ్ళు నదిని నావలమీద దాటవచ్చు. ఇది వరదలులేని కాలంలోనే బాగా సాధ్యం... ఏ జె స్పీ లో ఆటూ, ఇటూ కోయలు, కొండివాళ్ళు ఉన్నారు. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాకు గూడూ దాదాపు 120 మైళ్ళదాకా సరిహద్దు ఉంది. ఏలూరునుంచి జంగారెడ్డిగూడెం, అన్నారేవు పేట, ఖమ్మంపెట్టు, కొత్త గూడెములకు నుంచి రహదారి ఉంది. కొత్త గూడెంనుంచి అటు రైలుమార్గం ఉంది. కృష్ణాజిల్లా సరిహద్దు 120 మైళ్ళు ఉంటుంది. కృష్ణాజిల్లాలో నైజాంకు చెందిన పరిటాల పరిగణా నైజాం సరిహద్దుకు దూరమైనందువల్ల ఆ ఏర్పాట్లలో శాంతిభద్రతలను మద్రాసు ప్రభుత్వమే కాపాడ వలసిందని నిజాం ఆధికారులు ఆశించిన ఫలి తంగా, ప్రజలు స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించడం, శాంతిభద్రతల బాధ్యతను మద్రాసు ప్రభుత్వం స్వీకరించడం జరిగింది. అదేవిధంగా కృష్ణా పుల్లూలో నిజాముకు బందరుతాలూకాలో ఉన్న మల్లపాడు, నూజివీడు తాలూకాలో ఉన్న జిల్లనల్లి, గోరువంచ, కృష్ణాపాలెం గ్రామాలు కోదాడు ప్రాంతాలు, మద్రాసు ప్రభుత్వానికి యిచ్చినేనే భారత యూనియన్లో నిజాంకు ఉన్న దీవుల బెడద తీరిపోతుంది. బందరు నుంచి హైదరాబాదుకు 200 మైళ్ళు పైగా నుంచి రస్తాఉంది తిరువూరు తాలూకాపైన కృష్ణాయ పాలెం దాటి 8 మైళ్ళు పైకి పోతే కొత్తగూడెం రోడ్డు ఉంది. మునగాల, లింగగిరి పరిగణాలలో మన రిజర్వుపోలీసు ఏర్పాటుచేశారు. గుంటూరు మండలానికి నిజామునకు 150 మైళ్ళదాకా సరి హద్దు ఉంది. పల్నాడుమీదుగా పొందుగుల రేవుకు రోడ్డు ఉంది. అటు మిరియాలగూడెం మీదుగా సికింద్రాబాదుకు రోడ్డు ఉంది కృష్ణపై 80 మైళ్ళు నావలపైన పోవచ్చు; రావచ్చు. కొంత అడివి ప్రాంతం. పొందుగుల రేవువరకే కొంత రిజర్వును, నిజా, మనుష్యులను మనవాళ్ళు ఉంచారు.

హైద్రాబాదునుంచి 15 రోజులుగా శరణా
గలు తలవని తలంపుగా మోచుచు వస్తుండ
టంవల్ల మద్రాసు ప్రభుత్వానికి హైద్రాబాదు
శరణాగల ఏమీ కిగిలినది. ముందు రెవెన్యూ
మంత్రి కృష్ణమండల పర్యటనం చేసివచ్చాక,
ప్రధాని రామస్వామిరెడ్డిగారు, పరిశ్రమల
మంత్రి సీతారామరెడ్డిగారు నాల్గో జులై
కృష్ణాకర్నూలు, బళ్లారి సరిహద్దుల పర్యటించి

ప్రధాని రామస్వామిరెడ్డి

అచ్చటి ప్రజలసీతి గ్రహించారు. నంటూరు, ఉభయగోదావరులు తర్వాత చూడటానికి ప్రధాని తీర్మానించుకన్నారు. నాల్గు కోజుల్లో 1,800 మైళ్ళు సంచారం చేసినచ్చిన ఫలితంగా ప్రజలు భయపడటానికి కొంత కారణం ఉన్నట్లు కనుక్కున్నారు. 14 వ తేదీ రాత్రి మద్రాసులో ప్రధానీ, పరిశ్రమల మంత్రి డి. వి. జే. సుబ్బరాయను, ప్రధాని కార్యదర్శి జున్నాయకులు, వారి పరివారము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధితో సహా బయలుదేరి 15 వ సూర్యమృత్యు కృష్ణానదిపై కొండనెక్కి వస్తూండగా బెజవాడ చేరారు. ప్రధాని పర్యటన సంతతి రహస్యంగా ఉంచినా వందమంది దాకా వచ్చి షేపర్డ్స్ స్వాగతం ఇచ్చారు. 9 గంటలకు ప్రధాని బృందం బెజవాడలో బయలు

మంత్రి సీతారామరెడ్డి

అన్నాడు. మధ్యతరగతులవారు తెచ్చుకున్న సామాన్లు ఆమ్మకు తింటున్నా మని కొందరు, బంధువుల ఇళ్లలో ఉంటున్నా మని మరికొందరు చెప్పుకున్నారు. ఒక్కచోట ఉండకుండా లోపల గ్రామాలకు పోరాదా అంటే 'పని ఎక్కడ చూపిస్తే అక్కడికి పోతాం' అని సాలె వాళ్లు, పట్టు సేతవాళ్లు, ఉప్పురవాళ్లు, కార్తి కులు చెప్పారు. 'మీరు ఇక్కడి జనానికి భారం గాకుండా మీ బ్రతుకు మీరు బ్రతకడానికి ప్రభుత్వం అంతా సహాయం చేస్తుందని ప్రధాని హామీ ఇచ్చారు. జన్మయ్య పేటకు దాదాపు రెండు నెలమంది కాం ది కీ కులు వచ్చినారని చెప్పారు.

భోజనానంతరం గన్నవరంలో ఉన్న శ.

‘५०’

దేరి, పరిటాలమీదుగా కంఠికచర్ల చేరింది. కంఠికచర్లలో ప్రధాని కారు దిగి ప్రజలు చెప్పుకునేది ఏమన్నాడంటే అని అడగగా “పరిటాల ప్రాంతాలు స్వరాజ్యం ప్రకటిస్తే నిజాం మిలిటరీ బాధ రావచ్చు. తర్వాత స్వరాజ్యమే మరేమో. ఇప్పుడు మా కేమీ బాధలేదు” అని చెప్పారు. “పుట్టిందే చావు వుంది. భయపడేవాడు ప్రతినియమం చస్తాడు. ప్రభుత్వం మీకు చెయ్యగలిగినదంతా చేస్తుంది. మీరు చేసేవి మీరు చెయ్యండి” అని ప్రధాని అభయమిచ్చాడు.

తర్వాత బెజవాడనుంచి 50 మైళ్ళదూరం నా ఉన్న తకవెళ్ళపాడు కట్టారు. అక్కడ ఇటువైపున పోలీసువాళ్ళిద్దరూ, అటు నిజాం వాళ్ళ కష్టమున్నదను ఉన్నది. ఆ రోడ్డుపైన 7 మైళ్ళ దూరంపోతే కోదాడ వస్తుంది. కోదాడ దాటితే మునగాల పరగణా మనది. ఇక్కడ ఉన్న నిజాంకష్టము అధికారి ఏవేళ చూసినా మనుగా త్రాగి ఉంటాడట. రెవెన్యూమంత్రి వచ్చినపుడు సానికొడికారులు రెవెన్యూమంత్రి గారి కారు వచ్చింది, పోనివ్యా లంటే “ఎందుకొచ్చాడు? ఎవరు రమ్మన్నారు” అన్నట్లు. తక్కువ పాడుమంచి జగ్గయ్యపేటలో శరణాగతులను చూడటానికి అడ్డకారిన జయలుదేరి రిహదారి బంగళాలో మకాం చేశారు. జగ్గయ్యపేటలో కొంచెం సేపట్లోకట్లా శరణాగతులు దాదాపు వందమంది చేరారు. నైజాంపోలీసుల దౌష్ట్యం గురితయినవారు అందులో పదిమంది మాత్రం ఉంటారు. మిగతావారు భయపడి వచ్చేశారు. ఎందుకు వచ్చేశారని 10, 15 లక్షల ఆసానిని అడిగితే “మాన, ధనం, ప్రాణం” మూడు మటలకూ అక్కడ తావు లేదు. అందువల్ల వచ్చేశా మన్నాడు. భాగ్యవంతులు మీరిల్లా పారిపోయి వస్తే, పేదల గతి ఏమంటే, ఎవరిగతి వారిదే; వీలైనపుడు యథోచితంగా సహాయం చేస్తూనే ఉన్నా మన్నాడు. 100 కి 85 గా ఉన్న మీరు ఎందుకు పారిపోయి వచ్చారంటే “ఆయుధాలు లేవు, వాళ్లు తుపాకులు పుచ్చుకుని ప్రభుత్వ పోలీసుల మద్యతో వసూంటే మాకు రక్షణ ఏదీ?”

జాగ్రత్త జీవితానికి వెళ్ళారు. మామిడిగుబురుల
మధ్య ఉన్న తాటాకుల కొంపలు ఆశ్రమంలాగ
బాగా ఉన్నాయి.

ఒక స్త్రీ తన పుట్టెల సహితమూ దుండ
గిండ్లు సీతాఫలమగడిలో ఎట్లా చోచింది వివరిం
చింది. ప్రక్కకొంపల తగలబెట్టే సరికి భయ
పడి పారిపోయినట్లు నామని కొందరు చాకళ్ళు
చెప్పారు. కథనసాయం చేసుకుంటూన్న కళాశీ
“నా ఎద్దులను ఎత్తుకుపోయిను. బంగారం అనీ
గుంజుకపోయిను. మా కొంప తగలబెట్టిను”
అనీ, వృత్తి చూపించవలసిందనీ ప్రార్థించాడు.
“మూసానాభయంతో ఆ తావు వదిలి ఈ మీ
జాగాకు వచ్చినాము. ఏమి చేసి నా మీదే
భారం” అని ఒక గృధ్ర స్త్రీ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టు
కుంది.

ఒక శరణ్ణారి ఇత్తెహానుల్ ముసల్మాన్ వారి
దారుణ్యత్యల నిల్వ వర్తించాడు :—

“500 మంది వస్తారు. యూనిఫాంలలో ఉంటారు. ఒకచేత బ్రాకెట్స్ రెండోచేత వ్రేలుంటిన్ను. బాడ్జ్ లి పెట్టె. పోతావా, పో. లేదా నీకొంపకు నివ్వ అంటారు. ఎదురుతిరిగినవాళ్లను చంపుతారు. మా కొంప అంతా దోచుకుని నివ్వ పెట్టారు. ఇద్దరి పిల్లల్ని చంపేశారు. ఇద్దీ పోలీసుల మధతుతోనే జుగుతోం” చన్నారయ.

తర్వాత 600 వంది ఉన్న బెజవాడలో
ఒక కిబిరాన్ని చూశారు.

తెజవాడలో నాల్గు శిబిరాలు ఉన్నవి. నూజివీడు, గుడివాడ, బండర పల్లాలో భాగ్యవంతులకు ఏర్పాట్లు చేశామని ఆధికారులు తెలుపగా “భాగ్యవంతులు వాళ్ల తేన్ను వాళ్ళు చూసుకోగలరు. తేదల సంగతి చూడండి” అన్నారు ప్రధాని. రేపను పిల్లలకు చాలడం లేదని ఒక శరణార్థి అంటే “నూ కున్నదే మీ కిస్తున్నాము. ఉన్నది సగ్గరికోవాలి. లేనిది ఎక్కడ తేగలం” అని సమాధాన మిచ్చారు. తెజవాడ తోళ్ళ ఫ్యాక్టరీలో ఉన్న కుటుంబాల ఆరోగ్య వంతులను డా॥ కె నాగయ్యగారు చూస్తున్నారు. గన్నవరమే ఇంతకంటే చాలా బాగున్నది. ఇందులో చాలా వృత్తులు తెలిసినవారున్నారు. వారు పనిచూపిస్తే ఎక్కడ

దీకి బడిలే అక్కడికి పోతామన్నారు. వెళ్ళాడనిదిరాలు తాత్కాలికంగానే ఉండాలిగాని అక్కడే జనాన్ని ఉంచరాదని సీతారామరెడ్డి గారు సూచించారు.

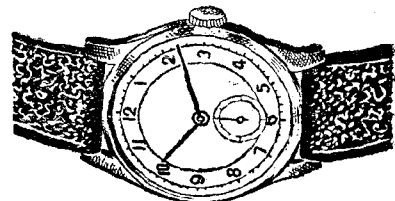
భయపడి 100 కి 85 మందిగా ఉన్నవారు పారిపోయి రావడం చైర్య మనిషినిచుకో నీ, ప్రధాని ఇక్కడనుండి ఒక శరణార్థిని అడగా "పాణం తీసి బాబు" అని సమాధాన మిచ్చాడు.

కాండిసిక్లు భాగ్యవంతులు, మధ్య తర
గతులు, పేదవాళ్ళూ ఉన్నారు. ఇందులో
బాధపడవారికన్న భయపడి వచ్చిన వారి సంఖ్య
చాలామంది ఉన్నారని చెప్పవచ్చు. వీరి సమ
స్యను స్థానికులూ, ప్రభుత్వమూ సరిగా పరి
ష్కరించకపోతే బెజవాడ ఆరోగ్యనికే
ముప్పువచ్చేట్లుంది. బెజవాడ ఆరోగ్యవంతుల
గూర్చి ప్రధాని కార్యకర్తగార్ని హెచ్చరించే
సరికి, ఋణంపై ప్రిస్తే అడ్డాగేచేస్తా మన్నారు.
సాయబుత్తం బెజవాడలోయిలుచేరి తెల్ల వారే
సరికి ద్రోణాచలం చేరాము.

ద్రోణాచలం నంచి కర్నూలు బ్రజ్జివరకు 40 మైళ్ళ దైర్ఘ్యము నిజాంవారిది. మన రాజ్యం లోంచి పోతుంది. ప్రధాని బృందం ఆ తైముతో దోబూచులాడేకోర్కెనుంచి కాక్స్ కర్నూలు చేరారు. కర్నూలు లో హిందూముస్లిం ప్రతి నిధులతో సంప్రసంచాక తుంగభద్రానది ఒడ్డు నున్న రేవుల చూడటానికి వెళ్లారు. అట్లాంటి రేవుల్లో సుంకేసుల అడ్డి కర్నూలుకు 15 మైళ్ళూరం. అక్కడ ఒక డాము కట్టి కడప కర్నూలు కాల్యను త్రవ్వారు. తుంగభద్రకు అవతల రాజ్ లి అనే గ్రామం రాజుచూరు జిల్లాలోనిది. అక్కడ హైదరాబాదువారు కొంత రిజర్వును పెట్టారు. మంత్రులు బంగ లాలో దిగి ఏమయ్యా మీరు చెప్పేది ఏమన్నా ఉందా? అన్నారు. “ఏముంది బాబూ-ఏమీ లేదు” అన్నారు. అయితే మీ కేం భయంగా లేదుగదా అని మంత్రులడిగారు. “చి తం చి తం” అన్నారు గ్రామసులు. ఒక గంటపోయాక అటు వారు రిజర్వు, ఇటు మీరు రిజర్వు పెడితే మాకు తిండికి కబకట్ట అవుతుంది అన్నా డొక గ్రామస్థుడు. 20 ఏళ్ళకు గ్రామమచ్చి “ఇక్కడ ఒక ముస్లిం మార్కెట్ నని మారుపేవంతో హిందూ ముస్లింల మోసం చేస్తున్నాడు. నిజాంకు భారత దేశం బాకీపడి ఉందనీ, అందునల్ల ఈ జిల్లాలను దఖలుపరచుకుంటుంది” అని ప్రచారంచేస్తున్నా

వై. లి. ర. క. వు. రి. సు. బా. చి.

ఒక నెల వరకు మంచి తరుణము
స్విస్ మేడ్ స్విస్ లివర్. సరియైన టైం చూ
పును. రివల్వర్ గ్యారంటీ, రాక్లెట్ మర్చబడినది.

గుండ్రము, చతురం శ్రోమియం కేను రు. 20

“ “ పేరికం ద, 24

4 రాష్ట్ర బలపగువుత కౌరముక్రొవి

5 రాత్రి మేలిరకం దు. 82

7 ၀-၅ " " " ၈. ၃၃

5 రాళ్ళ రోలుగోలు (10 వరు గాథ.) క. 55

రెక్కాంగ్యులర్ టాను లేక వంపుగలది

5 వార్షిక పరీక్ష (10 వకు వాయిదా)కు. 58

15 రాష్ట్ర రోడ్డులు రు. 88

అలారం టైం పీసు రు. 17/- మధ్యరకం

రు. 20/- మేలిరకం రు. 23/- బిగ్ బా

రు. 42/- బాప్ట్ ప్రత్యేకం. బుంపను

జాబులు ఇంగ్లీషులో | వాయాలి.

PARAGON WATCH CO., (A.W.)

Post Box No. 11419, Calcutta. 6.

డన్నారు. మళ్ళీ అతను కనుపిస్తే పోలీసుల కప్పు జెప్పుండి అన్నారు. మరోయివకుడు లేచి "అయ్యో-వాడు మనమిదికివస్తే మనకు శిక్షణ అవ్వరంకదా-మాకు శిక్షణ, ఆయుధాలు ఇస్తారా" అన్నాడు. సుప్రసాదాస్టాడని ఎల్లా భయపడుతున్నావో, వాడూ సుప్రసాదాస్టా వేమా అని భయపడుతున్నాడు" అని మంత్రులు చెప్పారు. "ఉన్నంతవరకూ ఆయుధాలు, సర్వసహాయం చేస్తాం. మీ ఇంజనూ, వాక్కిళ్ళూ మీరు రక్షించుకొని తీరాలి" అన్నారు. తర్వాత కర్నూలు చేరి, ముగ్గున్నాం గద్యాలమున్నగు సంస్థాన ప్రజల వీడ్పాటు విన్నారు.

కర్నూలుజిల్లాలో ప్రతికొండ, నంది కొట్లూరు, కర్నూలు తాలూకాలు నిజాంకు సరిహద్దులు. నందికొట్లూరు తాలూకాలో అరణ్యం కొంత ఉంది. మొత్తంమీద తుంగ భద్రపై 40 మైళ్ళ దూరం ఎక్కడ పడితే అక్కడ చాటి అటా ఇటూ పోవచ్చు. అలంపూరంనుంచి మహబూబ్ నగర్ మీదుగా హైదరాబాదు 150 మైళ్ళు ఉంటుంది. కర్నూలులో చాచాపు సగంమంది ముస్లింలు. ఇక్కడి ముస్లింలు అతి వినయం చూపించి, నిర్బంధంలో ఉంచిన తమవార్లను విడిపించాలన్నారు. ప్రధానిమటుకు మీ ప్రశ్నకతత్వం విడిచి, పాకిస్తాన్ మాట మర్చిపొందని ముస్లిం నాయకులకు ఉద్బోధించారు. అలంపూరులో నిజాం రిజర్వు కొంత ఉన్న సంగతి ఒక అధికారిని అడగగా "మనం చాకిపోట్లు పెడితే వాడూ పెట్టాడు. మనం సరిశీక్షింపడమంటే వాడూ చూస్తున్నాడు. మనం రిజర్వు తెస్తామంటే వాడూ తెలుస్తాడు. అంతకుమించి వ్యవహారం పోలేదు" అన్నాడు. ప్రజలమటుకు ఆయుధాలిస్తే మాకేం భయం లేదని ధంకామీద చెప్పి కొట్టి చెప్పారు.

సాయంత్రానికి బ్లూరితాలూకా అడ్డం మకాంపడింది. హిందువులు ముస్లింలూ ప్రధాన్ని వింటానికి వచ్చారు. మంత్రులు డెడ్లూ ప్రజలను కలసి మెలసి ఉండవలసిందని కలహాలు బద్దరి ఉద్బోధించారు. సివిక్ గార్డులలో చేరవలసిందని హెచ్చరించారు. ప్రజలు సంసిద్ధులమే నన్నారు.

తెల్లవారిన తర్వాత హాల్ హార్వి, అటూరుల మీదుగా పదిగంటలకు బ్లూరి చేరారు. బ్లూరిలో పెద్దలను కలుసుకొని సాయంత్రం కంప్లి చేరారు. కంప్లికి నిజాం లో నిగంగావతి తాలూకా 4 1/2 మైళ్ళే ఉంది. చిక్క జంత కల్లు అతలి రేపు గ్రామం. రాత్రిళ్లు ఇతహా దుల్ ముసల్మీకాళ్ళు లారీలలో ప్రెక్షన్లతోనూ, రైఫిల్లుతోనూ బాహుళంగా తిరుగుతూ, ముస్లింలకు ఆయుధాలు అందజేస్తున్నారని ప్రజలు చెప్పుకున్నారు. "ఏమో స్వామి-న్నటిదాకా వరకానికి వచ్చేవాళ్ళనే మాస్తే అనుమానంగా ఉంది. అవతలివాళ్ళు మమర్త్యి ఏమీ చేస్తారనే భయం లేదు; కాని రక్షణకు తగిన ఆయుధాలిమ్మని మా మనవి" అన్నాడు ఊరిపెద్ద. మంత్రులు వారిని ఓవార్చి ధైర్యంగా ఉండమన్నారు.

కామలాపురం బంగళాలో మంత్రులు నిడిచిచేసి ప్రజల మనవు లండకొన్నారు. ఇంతవరకూ అంతగా ఏమీ భయంలేవనీ, ప్రమాదం వస్తే ఆయుధాలు ఉండడం ఎందుకైనా మంచిదనీ ప్రజలు విన్నవించారు. అక్కడికి రెండుమైళ్ళలోనే ఆసెగిందిరేపు ఉంది. అక్కడ మనవాళ్ళు కొంత కాపు పెట్టారు. బ్లూరిజిల్లాకు 120 మైళ్ళ సరిహద్దు ఉంది. ఎండాకాలం వస్తే తేలిగ్గా నడిచాటి రావచ్చు.

ముస్లింరాజుల దండయాత్రల ధాటిని చాలకాలము ఎదిర్చి నేడు శిథిలములు పూర్వకావధను చాటుచుండగా ఆగ్రహాశ్చర్యసంతాపములతో ప్రధాని బృందము రాత్రి హోసపేట చేరింది. అచటి ముస్లింలు ఈమధ్యన విగ్రహముల భేదించిన సంగతి మంత్రులకు ప్రజలు నివేదించారు.

మర్నాడు ఉదయం సరిహద్దు గ్రామమైన హోసపాగరం చూశారు. తుంగభద్రాప్రాంత ప్రత్యేక జరిగేవని చూశారు. మధ్యాహ్నం మల్లి హోసపేట చేరి గుంతకల్లు మీదుగా మద్రాసు చేరారు.

మొత్తంమీద సంచారంవల్ల లేలంది, ప్రజలు

రెవెన్యూ మంత్రి కళా వెంకట్రావు

భయపడుతున్న ఆయుధాలిస్తే ఎట్టి అక్రమ దాడులనైనా ఎదుర్చుగల ధైర్యంతో ఉన్నార. ప్రభుత్వంవారు గూడా గూఢచారులను పెట్టారు.

ప్రతిజిల్లాకు ప్రశ్నక పోలీసు దళాలను ఏర్పాటు చేశారు. సివిక్ గార్డులలో చురీగా చేరుతామని ప్రజలు చెప్పారు. ఈ ప్రాంతం వాసులకు అక్కడేమా ఒరిగిస్తామని చెప్పే కళలకు ముస్లింలుగూడా మోసపోవడం లేదు. ముస్లింలమటుకు ఎక్కడికి వెళ్ళినా కొన్నిచోట్ల మానాన్ని, మరికొన్నిచోట్ల అతి వినయాన్ని చూపించారు. "మీకు దాసులము" అనే బాస మటుకు చేశారు. పెల్లంపల్లినుంచి వచ్చిన ఒక అధికారిని నేను పరిశీలి ఎల్లా ఉంది? అని అడగగా "మధ్య రాష్ట్రానినుంచి మనిషి కరూ. 800 ఇచ్చి రెండువేలమందిని తెచ్చారు. కాని వాళ్ళకు చేతికిచ్చిన ఆకాళ్ళు కాసిని అయిపోయి, కళ్ళు తెరిపిడి. అయి, మళ్ళీ నైలు ఎక్కిపోతున్నారు" అని చెప్పాడు. జరిగిన సంఘటనలకన్న హాడలి జనం పోరిపోవడం ఎక్కువగా ఉన్నదన్నాడు.

ఈ సంచారంవల్ల పోలీసుశాఖ సుబ్బరాయ్ గారి చేతుల్లోంచి ప్రధానిచేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. ఈ చర్య సుబ్బరాయ్ గారికి రుచించినా, రుచించక పోయినా ప్రజలు హర్షించారు. ప్రధాని యశోచిత్తంగా ప్రజల అండను నిల్వాలని చిత్తశుద్ధితో వ్యవహరిస్తున్నారనే విశ్వాసం ప్రజల్లో దృఢీకృతమైంది.

అయితే తుంగభద్ర ప్రాంత కట్టెచోట సగం వారిది. సగం మనది. అటు హిందువులందరినీ తీసి శరణార్థులైన శత్రురాడి ముస్లింలకు పని చూపేతున్నారని హైదరాబాదువారు. నిజాంవారు ఇటు రావడానికిగాని ఇటువారు అటు పోవడానికిగాని ఈ జిల్లాలో తేలిగ్గా తుంగభద్రను దాటిపోవచ్చు. అదోని, హోసపేట, హాడలి, కంప్లి ప్రాంతాల తుంగభద్ర పొడవునా సరిహద్దు ఉంది. హంపిరద్ద ఆకొండ వారిది; ఈ కొండ మనది. తుంగభద్ర సగం వారిది. సగం మనది. కొన్నిచోట్ల కొండలూ, కొంతప్రదేశంలో కదులూ, కొన్నిచోట్ల మైదానాలు వారికీ మనకీ సరిహద్దులుగా ఉన్నా, ఇటు వాయూ అటు వాయూ ఒకేభాష మాట్లాడుతారు. వారిలోనూ వీరిలోనూ ఒకేరక్తం ప్రవహిస్తోంది. ఆపూరు ఆమ్మాయి ఈ పూరు కోడలు. ఈ పూరి ఆమ్మాయి ఆపూరి అల్లుడు. అక్కడి రైతుకు ఇక్కడ భూమి ఉంది. ఇక్కడ రైతుకు అక్కడ భూమి ఉంది. వారికీ మనకీ మధ్య కంచెలూ, ముండ్ల తీగలూ లేవు. ఏమన్నా వ్యత్యాసాలు ఉంటే బ్రిటిషువారు అలవాడు తమ సామ్రాజ్యం సుస్థిరం గావడానికి కల్పించిన కృత్రిమ భేదాలే నేటికీ నిలచి ఉన్నాయి. వీటిని ఛేదించటానికి తలచుకుంటే ఒక్క తుణుకుగా పట్టు. హైదరాబాదు వ్యతంత్రంగా మనలేదు. 100 కి 85 మందిగా ఉన్న ప్రజావాంఛను తిరస్కరించబోలదు. తిరస్కరిస్తే సర్క్యూట్ పటేల్ చెప్పినట్లుగా నానాభుడికు పట్టినగతే దానికి తప్పదు. "25 వ తేదీ దాకా మీకు గడువు" అని హైదరాబాదు నవాబుకు ఆయన సమవు పెట్టాడు. మర్నాడుగా భారతయూనియన్లో చేరితే సరేసరి. లేకపోతే జరిగే ఫలితం జగద్విదితమే!

గాజు పరిశ్రమ

(19-వ పేజీ తరువాయి)

శంభో నివసించేవారు. శ్రీ. శ. 220 లో అతెక్వాండర్ సెవరస్ గాజు తయారీని, గాజు సగిషీని ఒక వృత్తిగా తెక్కపెట్టి వృత్తిపన్ను వసూలు చేశాడు. అంతమంది ఆ వృత్తిలో ఉండేవారన్నమాట. ఇంకో అరవై డెబ్బై యేళ్ళలో అంటే, శ్రీ. శ. మూడవ శతాబ్దాంతానికి క్రిటికీ తలుపులకు కొన్ని యిళ్ళలో అప్పుడే గాజు పలకలు వాడేవారని లాక్వానస్ అన్నాడు. శ్రీ. శ. 420 నాటికి క్రిటికీలకు గాజుపలకలు పెద్దపెద్దని పోతబోయడం చాలా పెద్ద పరిశ్రమ అయిపోయిందని సెంటి జెకోవ్ నూచన. అరవ శతాబ్ద ప్రారంభదినాల్లో కాక్ స్టాంటినోపిల్ నగరంలో గూడా చాలా ఇళ్ళకు గాజుకిటికీ లున్నాయని పాంస్ నైలెంటారియస్ చూసి చెప్పిన వార్తవుంది. ఆ కోట్లాది కోమకరాజ్య విస్తరణలో పేరు బైటకు వచ్చిన గాల్, బ్రిటన్ దేశాలలో నాగరికతలక్షణంగా రోమనులను చూచి గాజు సామానుల ఉపయోగం అమలులోనికి వచ్చి వుంటుంది.

ఆ అజ్ఞాత యుగంలోనూ అరబ్బీ దేశాలలో చాలా తీవ్రకృషి జరిగినట్లు రూఫేవార్లన్నాయి. పెట్టి చెప్పేదాన్నిబట్టి గాజుతో తూనికరాళ్ళు చేసేవారట. శ్రీ. శ. 800 నాటి నుంచి అరబ్బులనద్ద జార్జ్ ఇబ్న్ హయ్యక్ హతీలనుబట్టి శ్రీ. శ. 700 నాటికి ఎన్నో రకాల గాజు పరికరాలున్నట్లు తెలుస్తుంది. భారత దేశంలో, ఇస్లామల్ దేశాల్లో ఇంకా బాగా కృషిచేసి గాజుపరిశ్రమ తయారు చేయాలి.

మధ్యకాలంలో వెనిషియన్ గాజు చాలా ప్రాముఖ్యం పొందింది. చాల అక్కర్లకంగా వివిధరకాల రంగులతో బంగారం పొడిగిన పూతలతో చిత్రచిత్రమైన ఆకారాలలో పానీయ పాత్రలు తయారయ్యాయి. ఈ తయారీలోని రహస్యం అతిగోప్యంగా దాచేవారు. తయారీ అంతా మురానో అనే ద్వీపంలో చేసేవారు. అక్కడ వారు బైటకు వెళ్ళినా, ఇంకోరికి ఈ సంగతులు చెప్పినా తీవ్రమైన శిక్షలుగింపించేవారు. ఈరహస్యాన్ని ఎల్లా అయినా కనుక్కోవలెనని కొందరు ప్రాంచి స్త్రీలు మురానో ద్వీపానికి ఎన్నోరకాల వృత్తుతో జీవనోపాధి కలిగించుకునేవారు. భోగకాంతలుగా, హోటళ్ళలో పనివారుగా, జుబాందారీలుగా, నల్లువరాళ్ళుగా, కూలివారుగా ఎన్నో అవతారాలెత్తారు. చివరకు స్వాతంత్ర్యంలేని బలహీనమైన ఆత్మ, బలవంతమైన మేధాశక్తికి, రాజనీతికి ఆశకు, స్త్రీ విలాసానికి దాసాహుమన్నడి. మూడోరోజున అంటే శ్రీ. శ. 1665 నాటికి ఫౌల్ దేశంలో కోల్పోతుమంత్రి దేశం బొక్కసంలోంచి ధనసహాయం చెప్పగా ఒక పెద్ద కర్మాగారం నిర్మించారు. 1668 నాటికి ప్యాన్స్ లోను, సెంటి గోబియెలోను ఉన్న పెద్ద కర్మాగారాలు ఏడు అడుగులపొడవు నాలుగు, అడుగుల వెడల్పుగల గాజుపలకలు పోతబోయడం ప్రారంభించారు. యంత్ర యుగం ప్రారంభమైంది.

ఇంగ్లండుదేశంలో గాజు పరిశ్రమ సరిత్ర, మనదేశంలో నేటిలాగే చాలా వింతగా ప్రారంభమైనది. రోమనులు బైత్రయాత్ర పూర్తిచేసుకుని వెళ్ళుతూ కొన్ని నాగరికతా బాధ్యతలు ఇంగ్లీషువారికి నేర్పివేశారు. అందులో గాజుసామానుల ఉపయోగం ఒకటి. భాగ్యవంతుల విహారాలు రోమకు తీర్గమాత్రవో పూర్తయేవి. అచ్చటి నాగరికతా బహిర్లక్షణాలు గాజుసామానులు. వీనిని చాలా డబ్బు పెట్టి కొనుక్కొచ్చేవారు. శ్రీ. శ. 675 నాడు డెర్మాంజిల్లాలోని వియర్ మత్ చక్రికి, మతము సకువున్న క్రిటికీల్నిటికి గాజుతలుపులు పెట్టడానికి విదేశాలనుంచి పనివారిని తెచ్చించాడు, ఆమతాధిపతి. అయినాగూడా 12 వ శతాబ్దంలోగూడా ఇంగ్లండులో కొద్దిమంది భాగ్యవంతుల యిళ్ళలో మాత్రమే గాజుకిటికీ లుండేవి కాని, యూరప్ లో అప్పటికి రెండు శతాబ్దాలకు పూర్వమే సామాన్యకుటుంబాలుగూడా గాజుపలకలు క్రిటికీలకు వాడేవారు. 1439 లో నార్విక్ లో బ్యూచాంప్ ప్రార్థనాలయంద్వారా

లకు, క్రిటికీలకు గాజుతలుపులు వేసేందుకు డబ్బిచ్చిన నార్విక్ జుబాందారిణి ఒక కట్టడి చేసింది. "ఇంగ్లీషుగాజు వాడగూడదు. విదేశీ సరుకే వాడాలి" అని. అలాటి పుణ్యశాలు నేటికొందరు భారతీయుల్లో ప్రతిబింబింపబడుతున్నాయి. సిగరెట్టు కేసులనుంచి డిగ్రీలవరకు విదేశీ అయితే గాని నేటి ప్రముఖులకు చాలా మంది కిగిట్టరు. ఎలిజబత్ రాణి కాలంలో ఆ దేశంలో పుష్కలంగా డబ్బుచేరింది. ప్రతిభాగ్యవంతుడు కళాకోవిదుడుగా నటించాలి. కాని లాభంలేంది తెట్టి వరదలో దిగడంటారు. భాగ్యవంతులు కొందరు తమ డబ్బునిచ్చి శాస్త్రీయమైన కృషిని ప్రోత్సహించారు. ఎందుకూ! వారేమైన కొత్తవి కనుక్కుంటే, తమ ఆస్తినే వృద్ధి చెనుకోడానికి బుద్ధివారిదీను, వృద్ధి తమకూనూ. ఆ కాలంలోనే చిత్రకళ, సంగీతం, కవనం బాగా ప్రోత్సహింపబడ్డాయి. అప్పుడే గాజు తయారీగూడా ప్రారంభమైంది. సర్ మేన్స్ సెల్ స్వదేశీగాజు తయారీ చేయజూచాడు; కాని నష్టపడడం యిష్టంలేక వెనీస్ గాజు తెప్పించి అమ్మాడు. కాని బకింగ్ హామ్ జుబాందారు వెనీస్ నుంచి నిపుణులను తెప్పించి వారిచేత గాజుతయారీ ప్రారంభించాడు 1670 లో. ఆవేళ కప్పుడే యంత్రయుగం గాలి విచ్చులిడిగా వీయబోచింది.

మనదేశంలో గాజుతయారీ, యంత్రాలలో కాకుండా విడిగా, సుమారు ఒకటిన్నర కోట్ల రూపాయల కిమ్మత్తు అని గవర్న మెంటు అంచనా. 1936 లో అంత కిమ్మత్తుగల గాజు విదేశాల నుంచి వచ్చేది అని, సుమారు ముప్పైలక్షల కిమ్మత్తుమాత్రం దేశంలో తయారయ్యేది అని గవర్న మెంటు రిపోర్టు. నేడు కోటిన్నర రూపాయల కిమ్మత్తు గాజు దేశంలో తయారై ఉంటే, యుద్ధంచేసిన సహాయ మన్నమాట.

ఆనందాత్మహాల
పునఃప్రాప్తి

పండిత డి. గోపాలాచార్యలవారి

అరుణ
గర్భశయ రాగనివారిణి

దాండాంగ గర్భశయ రాగములతో
ఏదియెడలను, మూయి మూలు
తున్న ఆమె నెడు ఆయుగం
నుండి విముక్తి చెంది, సుఖార్థ
గృహిణి, వెనుజువలెనే ఎదులు
విలాసములలో పోల్చుకూ ఉత్సాహ
పూరిత జీవితమును గడుపుచున్నది.

ఆయుర్వేదాత్మమము వివిధ
మదరాసు 17

నారాయణ భట్టు

(6 వ పేజీ తరువాయి)

మానవజాతికి వర్తించు ధర్మమని ప్రచారము సాగెను. విజాతీయులలో పుట్టిన యీ ధర్మము విజాతీయుల పోషణతో పెరిగి వారు బలవంతులైన తావులనెల్ల వృద్ధిపొందెను. ఆర్యధర్మాభిమానము విజృంభించినపుడెల్ల, జాతానుయాయులు, విజాతీయులను గలసి దేశోపద్రవములకు దారితీయుచు జాత్రమున నామమున్నను లేకున్నను ఆర్యేతరధర్మములకు సహాయభూతులగుచుండిరి.

కామలోభాదులచే కులభ్రష్టులై యార్య సంఘములో నిలువ నీడలేని పలువురు భారతీయులకూడ జాత్రమునే శరణుజొచ్చుచుండిరి. అట్టివారిలో విద్యాంసులైనవారుగూడ గొందరుండెడివారు. వారు ఆర్యధర్మమును తామువారు చేసి ప్రపంచము చేయుచు జాత్రధర్మమునకు వైదికాభాసను కల్పించి ఆర్యధర్మమునూయులను సామాన్యప్రజలనుగూడ ప్రచారమువలన జాత్రులనుగా జేయుచుండిరి.

జాత్రధర్మమునకు ఆపేరుతో ఆర్యధర్మమునకు స్పృగిగా నిలిచి ప్రతిఘటింపగల శక్తినిశ్చేషముగచుండెను. అందులోగూడ పురస్కరమున్న వ్యవస్థలు లేకుండబోయినవి. సంఘబలమువలన నామతము వృద్ధియైనది. కాని యిప్పుడా సంఘము చీలికలైపోయినది. దానితో దాని బలము క్షీణించినది. శిశిలములై పోయి పోవుచున్న సంఘారామముల నాశ్రయించుకొని నిలువయున్న సమస్తజాతులను కూడగట్టుకొని విజృంభించి భారతధర్మమును ప్రతిఘటించుటకు ఆది మరెముకమారు ప్రయత్నించుచుండెను. అందుకు సింహాశ్రమముండియు, యవదీప్తము, మలయము, సువర్ణదీప్తము, నక్కవనముల నుండియు వచ్చిపోవుచుండిన వర్తకులు అవసరమైన యాయుధాని పరికరములు విక్రయించి సహాయభూతులగుచుండిరి.

ఈ సమయములో చైత్రబహుళములో చీనాదేశమునుండి మహాపండితు డొకడు కలింగదేశము నుండ వేంగీమండలముజొచ్చి, రాజమహేంద్రపురము చేరి సారంగధరుని మెట్ట సంఘారామములో విడిసెను.

అతడు రాకముందే యతని కీర్తి దేశమంతటను మోగిపోయెను. సంత సమయములో జన సమూహములెల్ల యతని మహత్త్వమునే చెప్పుకొనజొచ్చిరి.

వేంగీ మండలములో నతడు అడుగిడినప్పటి నుండియు దారి పొడుగునను అతని దర్శించుటకు మాగుచున్న జనులతో క్రిక్కిరిసిపోవుచుండెను. అతని దర్శనము చేసిన మాత్రముననే ధన్యులమగుదుమని దూరభాగములనుండికూడ ప్రజలు తండోపతండములుగ వచ్చుచుండిరి. అతడు నడచిపోయినపిమ్మట నచ్చటి ధూళి కొందరు శిరస్సుల దాల్చుచుండిరి. కొందర ధూళిని సగౌరవముగా పదిలపరచి తమవెంట నిండ్లకు తీసికొనిపోవుచుండిరి. ఆపై నతని పాదములు క్రిందపెట్టుటకే యవకాశములేకుండ జనసమూహము లతని యడుగులకు మడుగు లొత్తసాగెను.

ఆ యాత్రికుడు చీనాదేశములో నెల్ల మహాసంపన్న కుటుంబములో జన్మించినవాడట! కాని యాసంపద సంతయు నతడు త్యజింపగలిగి, పూర్వము కాక్యగౌతముడు రాజ్యము వదలినట్లే వదిలివేసి, త్రిశరణములతో నుపసంపద స్వీకరించెను. అతడు హిమాలయ ప్రాంతములో రెండు వందల యేబదియేండ్లు ధర్మోద్ధరణకై తపస్సు చేసి గురూపదిష్టమగు సిద్ధిపొంది లోకోపకారార్థమీ భరతభూమి యంతయు సంచరించుచున్నాడు.

అతడు శిరస్సునే గాక కనుబొమలకూడ ముండనము చేసికొనెను. అతడు కట్టిన పుట్టములు పీతవర్ణముతో ధగధగలాడుచుండెను. అతని దేహచ్ఛాయ మెరయుచున్న యిత్తడివర్ణము ననుకరించుచుండెను. దానిపై గట్టిన యాతని పీతకాశేయము లతని శరీరకాంతికి అపూర్వభోధ కలిగించుచుండెను.

ప్రయాణ కాలమున నతడెట్టి వాహనములు నభివోహింపడు. ఎంత దూరమైన పాదచారిగ

నరుగ వలసినదే! వెంట పరివార మేమియులేదు. వస్త్రములుకూడ మారుజత తప్ప ఇతర మేమియునుండదు. అతనివెంట తెచ్చుచున్న గ్రంథజాలము మోయుటకుమాత్ర మొక కంచరగాడిద వెంట వచ్చుచుండెను. జనసమూహమే పరివారమైనందున నా కంచరగాడిద యాతని పుస్తకములతో అతనివెంట సురక్షితముగా వచ్చుచుండెను.

అతని కాయము దృఢమై స్థూలమైనది. అతని శిరస్సు విపరీతముగా పెద్దది. అందులో నున్న నోరుకూడ ఈ శివనుండి యా చెవివరకు వ్యాపించి యున్నది. ముక్కు వెడల్పుమాత్రమే కాని ఏ మాత్రమును ఎత్తులేదు కన్నులు నూరులవలె చిన్నవి గాని మిణుగురు పురువులవలె బహుకాంతి మంతమై మెరయుచుండెను. అతని బాహువులు కురుచలయుద్ధ దృఢమైనవి. కాళ్లుకూడ పొట్టివై ఏనుగు కాళ్లవలె బట్టమైనవి. చిన్న బొర్ర కలరు.

చెవులకు పెద్ద కడియములవంటి పోగు లతడు ధరించెను. అతని మెడలో మనుష్యాస్థులతో జేసిన అక్షమాల కలదు. దానికి కొలికిపుంసగా చిన్న మనుష్య కపాలమొకటి యుండెను. అతడు విసరుకొనుటకు వాలవ్యజన మొకటి యొల్లుతుడు చేత ధరించును. పాదములకు పలుచని పాదరక్ష లున్నవి. అతడు ప్రయాణ సమయముల నవసరమగు వస్తువు లుంచుటకు తన వీపుననే ఒక వెదురుతో చేసిన పేటికవంటి దానిని నడచునప్పుడు తగిలించుకొనును. దానికి ఒక ప్రక్కను విచ్చిన ఛత్ర మొకటి కట్టియుండును. ఈ విధముగా నతనికి వర్షాతపముల బాధ యుండదు.

అతనికి త్రిపిటకములు హస్తములట. చీనాదేశీయులెరిగిన సమస్త శాస్త్రములు నతడు సమగ్రముగా నభ్యసించి యక్కడ సాటిలేని పండితుడని ప్రఖ్యాతిగాంచెను. హిమాలయ పార్వత్యముల తపస్సుచేయు తరుణమున నతడు

సంస్కృతము నేర్చి సమస్త శాస్త్రములు నేక దీక్షతో విద్యాంసులయొద్ద నభ్యసించెను. ఉత్తర దేశమున నాతని నెదిరించి సభలో నిలువగల భారతీయ విద్యాంసుడే లేకపోయెనట!

కాని యతడు పండితులతో వాదించు సమయములదప్ప ఇతర వేళల నెక్కువ మాటాడడు. అతని కన్నులేదో అతాకిక విషయమును సంధింపచున్నట్లును, చెవులేదో పరశబ్దము నాలకించుచున్నట్లును లోపలేయును. అతడెప్పుడును పరధ్యానముగా నున్న వానివలె గడుపించును. ఇంత పరమశాంతుడు గలడా యింకొక డనిపించును.

అతనిని జూచినంతనే పితాచ గ్రంథులు కేకలు వేయుదురు. అట్టివారి నానేషించిన పితాచములు వెంటనే పారిపోవును. అతడు చేతితో ధూళి యభిమంత్రించి యిచ్చినను, తీర్థము స్పృశించి యిచ్చినను సమస్త జాడ్యములు బోవునట!

అందువలన నతనియొద్దకు దారిపొడుగునను తీర్థప్రజలై జనసమూహములు మూగసాగిరి. స్త్రీలు, పురుషులు, పిన్నులు, పెద్దలు, మరణ మాసముమైన వారు, మూగ, కుంటి, గ్రుడ్డి, — ఇంకను ఎన్నిరకముల మనుష్యులూ అతని దర్శనార్థము వచ్చుచుండిరి. అందరికిని అతడు కరుణాసముద్రునివలె కనుపడును. అతని కటాక్షప్రసారము చేతనే దేహజాడ్యములేకక అంతరజాడ్యములు కూడ తొలగిపోయి బోధ ముద్యోగించు నని విశ్వాసము ప్రాకిపోయెను.

అట్టి మహాయోధుడు వేంగీమండలమునకు నాయకమణియుంబోలి రాజమహేంద్రపురము వచ్చినాడన్న వేంగీ మండలములోని సామాన్య జన ముక్కడ మూగకుండునా? అతడు విడిసియున్న సారంగధరుని మెట్ట సంఘారామమునకు దర్శనమునకు వచ్చువారి సంఖ్యకు మితి లేకుండెను. అతని దర్శించునది యచ్చటి జాత్రధర్మారామయాలే కాదు. చాతుర్యవ్యజనములూ కూడ పలువు రాకృష్టులై యా మహాసభాపుని దర్శించి నమస్కరించి కృతార్థత నొంది మని భావించుచుండిరి.

అతడు సంఘారామమునకు వచ్చిన రెండు దినములకు రాజమహేంద్రవరపట్టణ మంతటను

వివాదపత్రికలు పంచిపెట్టుబడెను.

“నాతమబుగ్గుడు లోకమున కుపదేశించిన ధర్మమే ధర్మము. ఇతర ధర్మములు కృత్రిమములు. ఈ ప్రతిజ్ఞ ఖండింపగలవారు ఏతూ ముననైనను సంఘారామమున చీనా పండితునితో వాదించవచ్చును. వైశాఖశుద్ధ పూర్ణిమ లోపల నీ యాహ్వాన మంగీకరించి ఎవరును వాదమునకు రాకున్న జాత్రవాదము జయమంది నట్లు విజ్ఞులు భావించి బుద్ధజయంతిసాటి యర్ధరాత్రమున చీనా పండితునికి జయపత్రిక సమర్పించురు.”

ఆ పత్రికలలో నిట్టి వాదాహ్వాన ముండెను! ఇట్టి వాదపత్రికలు బహువిధముల ప్రచురించిరి. అందముగా పెద్ద యక్షురములతో కుద్యములపై వ్రాసిరి. చతుష్పథములలో శులకముల మీద చిత్రించి ప్రదర్శించిరి. జనులుకూడిన స్థలములలో నెల్ల విరివిగా పంచిపెట్టిరి.

ఇంతేకాదు, పండితుల కీ పత్రికలు ప్రత్యేకముగా నందెను. నన్నయ, భీమనధట్టు, చీడూర్యుడు ఈ పత్రికలు లందుకొనిరి. వేదనిందకులతోవాదించుట దోషమని వారుపేక్షించిరి.

పావులూరి మల్లనకును, అధర్వణాచార్యులకును ఈ పత్రికలు లేలనే చేరలేదు. వజ్జయ ప్రెగ్గడ యొద్దకు భిక్షార్థము వచ్చు జాత్ర శ్రమణుడొకడు వారిద్దరుకూడ పత్రికలు లందించెను.

తన ప్రతిభ ప్రకటించుకొనుట కవకాశము చూచుచున్న అధర్వణాచార్యులు అది చూచి సంతోష ప్రతిపత్రిక పంపెను.

“జాత్ర ధర్మము తుణికిము; తుచ్చము! జై! స్యాద్వాదము ఉపాధేయము. ఈ ప్రతిజ్ఞ మేమనిర్వహింపగలము. సభ యేర్పాటుచేసి సభ నియమములు నిర్ణయించ వలసినది. ఎప్పుడైన మేము, వాదమునకు సంసిద్ధులమే! అధర్వణాచార్యులు!”

ఈ పత్రిక చీనాపండితునికి పంపి, పట్టమంతటను ప్రకటింప జేసెను.

ఒక్కసారిగా పావులూరి మల్లనగృహ! గణము జైన జనులతో నిండి పోసాగెను.

ఈ మట్టలు ఎంత ధమ్మముగాను
మట్టముగాను కనుపడుచున్నవి!

అవును-అదెందులేదననగా
నేను సన్ లైట్ ను
ఉపయోగించుటకు
మొదలుపెట్టాను!

మీ బట్టలు సన్ లైట్ సబ్బుతో ఉతుకబడినప్పుడు అవి ఇదివరకు కంటే చాలా శుభ్రముగను, తెల్లగను అగుపడును. సన్ లైట్ యొక్క సమృద్ధియైన సురుగు బట్టలో ప్రవేశించి, విశేషముగా ముత్యమైన భాగములనుండినా చాదనవసరములేకుండగనే ముత్యవంతరేణి అతి సున్నిలముగా తీసివేయును! మీ బట్టలను చాల శుభ్రముగను మంచివానతో సుండెట్లుగాను చేయును — మరియు సన్ లైట్ సబ్బు మీ చేతులకునూ మంచిదైనది!

సన్ లైట్ సబ్బు

భారతదేశ

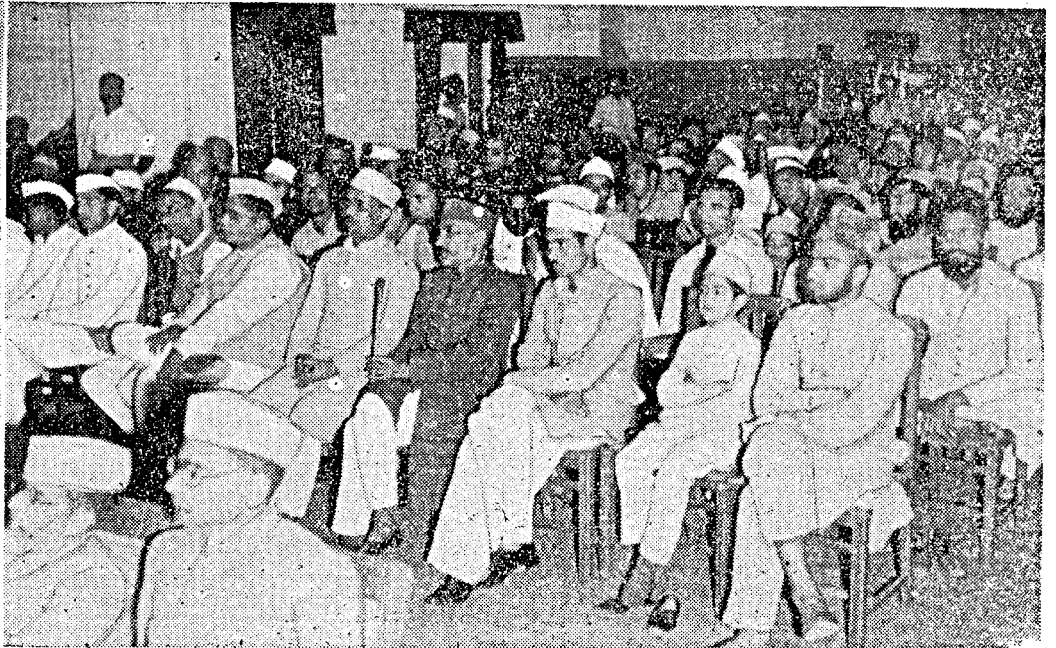
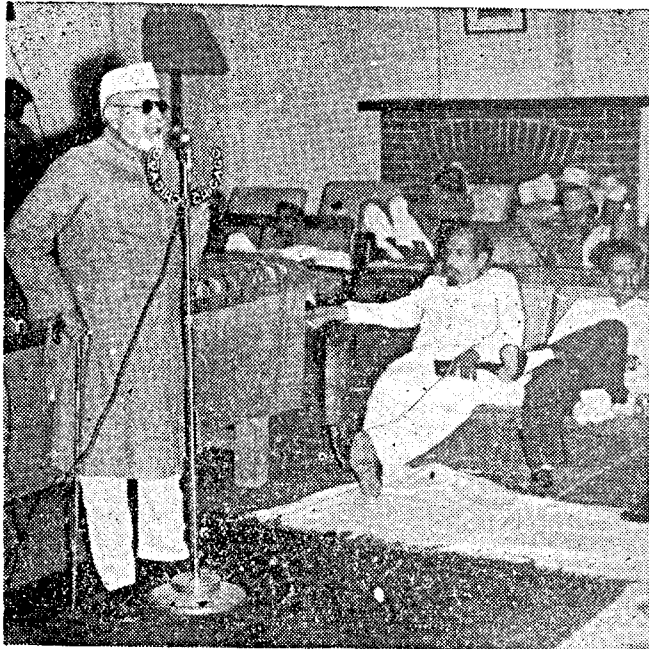
ఆగస్టు 15 జ్ఞాపకంగా

స్వాతంత్ర్యప్రాప్తి

తపాలాబిళ్లలు

హాలనా అబల్ కలం అజద్ అధ్యక్షతను న్యూఢిల్లీలో మొన్న 14 వ తారీఖున ముస్లిం సమావేశము జరిగింది. లీగువంటి పాక్షిక సంస్థలలోనుంచి భారతీయ ముస్లిం లందరూ విడిమిందుకొనవలెనని సభలో తీర్మానం చేశారు. సభలో ఉపన్యసిస్తూ నిలచినవారు ఖాన్ అబ్దుల్ మజీద్ (మీరట్).

తెలుగు పట్టణాల పురపాలకులు

కాకినాడ

బెజవాడ

రాజమండ్రి

అధ్యక్షులు

శ్రీ యింటి సీతాపతిరావుగారు శ్రీ బి. రామమూర్తిగారు
శ్రీకాకుళం

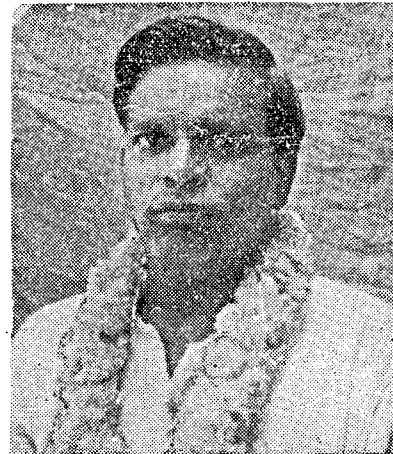

ఉపాధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

శ్రీ తెన్నేటి చలపతిరావుగారు శ్రీ ఎ. వి. నాగేశ్వరరావుగారు
పాలకొల్లు

అధ్యక్షులు

శ్రీ కొలిమి రెడ్డి అప్పలస్వామిగారు
బందరు

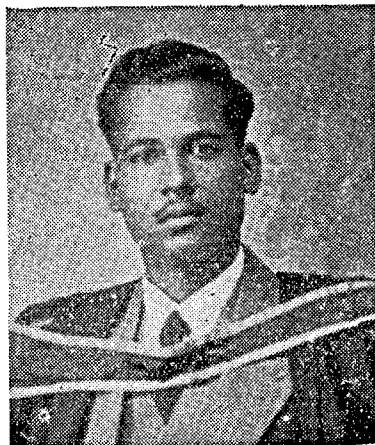

ఉపాధ్యక్షులు

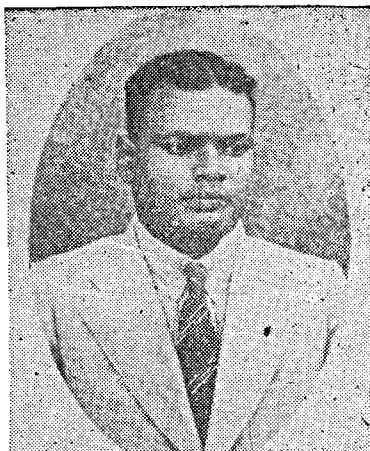
అధ్యక్షులు

శ్రీ జి. వెంకట్రావుగారు

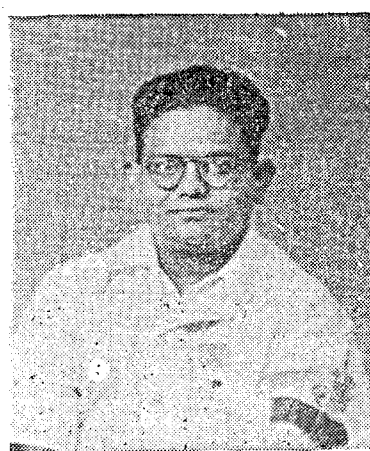
ఉపాధ్యక్షులు

శ్రీ పుష్పాల కామేశ్వరరావుగారు

అధ్యక్షులు

శ్రీ పోలిసెట్టి సుబ్బారావుగారు

అధ్యక్షులు

శ్రీ రా. అచ్చుతరామయ్యగారు

ఉపాధ్యక్షులు

శ్రీ కో. నరసింహారావుగారు

విడుదల తేదీకై నిరీక్షింపుడు
శ్రీ చత్రపతి పిక్చర్స్ వారి ప్రధమ చిత్రం

రా దీ క

తారాగణం :

పాలనరస్వతి * కొటిరత్నం * సుందరమ్మ
పద్మనాభరావు * రఘురామయ్య * రామకృష్ణశాస్త్రి

దైర్ఘ్యం : వి. పి. టి. సదాశివ్.

స్టూడియో : నెహ్రూస్.

వివరాలకు :

Sri Chatrapathy Pictures (Madras) Ltd.,

No. 4, ALWARPET STREET, MADRAS, 18.

ఉత్తమ నైవేద్య గ్రంథము

పండితారాధ్య చరిత్ర

పాల్కురికి సోమనాథకవి రచించిన ఉత్తమ ద్విపద
కావ్యము. డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావుగారిచే
పరిష్కరింపబడినది. దీక్షా, పురాతన, వాచ,
మహిమ, పర్వతము లను అయిదు ప్రకరణములును
ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ
గ్రంథము నిదివర కెవ్వరను ప్రచురించి యుడ
లేదు. నారాయణరావుగారు రచించిన ఆమూల్యమైన
పీఠికకూడ కలదు.

వెల రూ. 5-0-0.

ప్యాకింగు, పోస్టేజి రూ. 1—4—0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

పోస్టువాక్కు 212. మదరాసు